Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004

USTAWA

z dnia 12 grudnia 2013 r.

o cudzoziemcach

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, tryb postępowania oraz organy właściwe w tych sprawach.

Art. 2. Ustawy nie stosuje się do:

1) członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby dokumentów potwierdzających pełnienie przez nie funkcji uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, z wyjątkiem art. 23, art. 32, art. 58, art. 60-63, art. 66 ust. 4 i 5, art. 67-74, art. 78 ust. 1, art. 79 ust. 1 i 2, art. 80, art. 90-92 oraz art. 96 i art. 97;
2) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin, którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) azyl - azyl w rozumieniu art. 90 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680);
2) cudzoziemiec - każdego, kto nie posiada obywatelstwa polskiego;
3) dokument podróży - dokument uznany przez Rzeczpospolitą Polską, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany cudzoziemcowi przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym;
4) doświadczenie zawodowe - doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej w danym zawodzie;
5) granica - granicę Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu art. 1-3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 67, z późn. zm.);
6) kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia studiów wyższych - kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia z wynikiem pozytywnym, poświadczonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem wydanym przez właściwy organ programu studiów wyższych, czyli cyklu zajęć prowadzonych przez instytucję edukacyjną uznaną za instytucję szkolnictwa

wyższego przez państwo, w którym ma ona siedzibę, pod warunkiem że czas trwania studiów niezbędny do ich uzyskania wynosi co najmniej 3 lata;

7) mały ruch graniczny - wjazd cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 405 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), i ich pobyt na tym terytorium;
8) naukowiec - cudzoziemca posiadającego co najmniej tytuł zawodowy odpowiadający w Rzeczypospolitej Polskiej tytułowi zawodowemu magistra lub równorzędnemu, umożliwiający dostęp co najmniej do studiów doktoranckich;
9) ochrona czasowa - ochronę w rozumieniu art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
10) ochrona uzupełniająca - ochronę w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
11) państwa obszaru Schengen - państwa, które w pełni stosują dorobek Schengen;
12) powrót - powrót cudzoziemca do kraju jego pochodzenia, państwa tranzytu lub innego państwa trzeciego, do którego zdecydował się powrócić i przez które został przyjęty;
13) pracodawca użytkownik - pracodawcę użytkownika w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. Nr 166, poz. 1608, z późn. zm.);
14) przewoźnik - osobę fizyczną lub prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej zajmującą się zarobkowo przewozem osób drogą powietrzną, morską lub lądową;
15) sieć telekomunikacyjna - sieć w rozumieniu art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.);
16) status uchodźcy - status w rozumieniu art. 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
17) strefa tranzytowa lotniska międzynarodowego - teren lotniska międzynarodowego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozciągający się między pokładem statku powietrznego a stanowiskiem kontroli granicznej, obejmujący także płytę oraz pomieszczenia lotniska;
18) szkolenie zawodowe - zorganizowany proces dydaktyczny mający na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności, kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia;
19) urządzenia telekomunikacyjne - urządzenia telekomunikacyjne w rozumieniu art. 2 pkt 46 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne;
20) wiza - wizę Schengen lub wizę krajową;
21) wiza krajowa - wizę, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.), wydaną przez organ polski;
22) wiza Schengen - wizę, o której mowa w art. 2 pkt 2-5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.);

23) wykonywanie pracy - wykonywanie pracy przez cudzoziemca w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.):
24) wykonywanie pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji - wykonywanie pracy przez cudzoziemca posiadającego kompetencje potwierdzone wyższymi kwalifikacjami zawodowymi, który, niezależnie od zachodzącego między stronami stosunku prawnego, wykonuje pracę na rzecz lub pod kierownictwem innej osoby za wynagrodzeniem;
25) wyższe kwalifikacje zawodowe - kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia studiów wyższych albo co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe na poziomie porównywalnym z poziomem kwalifikacji uzyskanych w wyniku ukończenia studiów wyższych, niezbędne do wykonywania pracy określonej w umowie lub w ofercie pracy stanowiącej ofertę zawarcia umowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.).

Art. 4. W sprawach uregulowanych w ustawie, należących do właściwości wojewody, w których wojewoda jest organem właściwym do rozpatrzenia odwołania lub w których organem wyższego stopnia jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, nie stosuje się przepisu art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.).

Art. 5. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie, należących do właściwości konsulów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823, z późn. zm.), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. W zakresie nieuregulowanym przepisami działu IV do wydawania, cofania lub unieważniania wiz krajowych lub przedłużania okresu ich ważności lub okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej objętego tymi wizami stosuje się przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy), zwanego dalej "Wspólnotowym Kodeksem Wizowym".

Art. 6. 1. Organ wydający decyzję lub postanowienie w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów ustawy może odstąpić od sporządzenia ich uzasadnienia w części dotyczącej uzasadnienia faktycznego, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Nie można odstąpić od sporządzenia uzasadnienia w części dotyczącej stwierdzenia przesłanki polskiego pochodzenia cudzoziemca.

Art. 7. 1. Organ:
1) prowadzący postępowanie w sprawach o:
   a) wydanie cudzoziemcowi wizy,
   b) przedłużenie okresu ważności wydanej wizy lub okresu pobytu objętego tą wizą,
   c) udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zwanego dalej "zezwoleniem na pobyt rezydenta długoterminowego UE",
   d) zobowiązanie cudzoziemca do powrotu,
2) podejmujący czynności kontrolne wobec cudzoziemca

- poucza cudzoziemca pisemnie w języku dla niego zrozumiałym o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach.

2. W przypadku postępowania w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu w pouczeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się także informację o możliwości:

1) wystąpienia z roszczeniem przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy oraz wyegzekwowania orzeczenia wydanego przeciwko takiemu podmiotowi, w związku z zaległym wynagrodzeniem, również w przypadku wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
2) udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na okres trwania postępowania karnego toczącego się przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy, w którym cudzoziemiec występuje w charakterze pokrzywdzonego:
   a) w wyniku przestępstwa powierzenia wykonywania pracy w warunkach szczególnego wykorzystania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769),
   b) małoletniego cudzoziemca przebywającego bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, któremu powierzono wykonywanie pracy;
3) podjęcia innych działań przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy, w szczególności zawiadomienia właściwych organów.

Art. 8. 1. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie sporządza się w języku polskim.

2. Dokumenty sporządzone w języku obcym, służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonanym przez tłumacza przysięgłego.

3. Wnioski składane w postępowaniu przed konsulem oraz dokumenty sporządzone w języku obcym, służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy przed konsulem, składa się w języku polskim lub języku wskazanym przez konsula.

4. W protokołach przesłuchania cudzoziemców, w sprawach uregulowanych w ustawie, podaje się imię i nazwisko tłumacza.

Art. 9. 1. W sprawach uregulowanych w ustawie pisma doręcza się osobom fizycznym pod wskazanym przez nie adresem albo w każdym miejscu, w którym się adresata zastanie.

2. Cudzoziemcom pozbawionym wolności pisma doręcza się za pośrednictwem administracji zakładu, w którym przebywają.

3. W razie wyjazdu cudzoziemca za granicę stosuje się przepisy art. 40 § 4 i 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), zwanej dalej "Kodeksem postępowania administracyjnego".

Art. 10. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy nie stosuje się art. 73 § 1 i 1a, art. 79 § 2 oraz art. 81 Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli cudzoziemiec będący stroną postępowania przebywa za granicą i nie ustanowił pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 11. 1. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy funkcjonariusze Straży Granicznej mogą:

1) przeprowadzać wywiad środowiskowy lub

2) ustalać miejsce pobytu małżonka lub innego członka rodziny cudzoziemca, a także osoby, z którą cudzoziemca łączą więzi o charakterze rodzinnym.

2. Wywiad środowiskowy obejmuje zebranie informacji dotyczących:

1) danych cudzoziemca, wobec którego prowadzone jest postępowanie, o którym mowa w ust. 1;
2) miejsca pobytu cudzoziemca;
3) członków rodziny cudzoziemca oraz osób, z którymi zamieszkuje on we wspólnym gospodarstwie domowym;
4) wykonywania przez cudzoziemca pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej;
5) podjęcia lub kontynuowania przez cudzoziemca nauki lub szkolenia zawodowego;
6) sytuacji materialnej i warunków bytowych cudzoziemca;
7) podejmowania przez cudzoziemca działań mogących mieć wpływ na ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego albo stanowiących zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa;
8) innych okoliczności, których istnienie mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu prowadzonym wobec cudzoziemca.

3. Jeżeli w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, nie potwierdzono informacji podanych przez cudzoziemca lub zgromadzone informacje okazały się sprzeczne albo nasuwają wątpliwości odnośnie do ich prawdziwości, funkcjonariusze Straży Granicznej mogą dokonać sprawdzenia lokalu, który cudzoziemiec wskazał jako miejsce swego pobytu. Do sprawdzenia lokalu nie stosuje się przepisu art. 79 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Funkcjonariusz Straży Granicznej dokonujący sprawdzenia lokalu, o którym mowa w ust. 3, ma prawo:

1) wejścia do lokalu,
2) żądania okazania przedmiotów należących do cudzoziemca i zamieszkującego z nim członka rodziny,
3) żądania udzielenia wyjaśnień

- w celu potwierdzenia pobytu cudzoziemca w sprawdzanym lokalu.

5. Podczas przeprowadzania czynności, o których mowa w ust. 4, powinien być obecny cudzoziemiec lub osoba trzecia, jeżeli lokal znajduje się w jej posiadaniu, albo inny dorosły domownik. Czynności te są podejmowane i przeprowadzane w godzinach od 6^{00} do 22^{00}.

6. Czynności, o których mowa w ust. 4, funkcjonariusze Straży Granicznej przeprowadzają za zgodą cudzoziemca lub osoby trzeciej, jeżeli lokal znajduje się w jej posiadaniu, albo innego dorosłego domownika. Czynności te wymagają późniejszego udokumentowania.

7. W przypadku gdy cudzoziemiec nie wyrazi zgody na dokonanie sprawdzenia lokalu albo utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie czynności, o których mowa w ust. 4, uznaje się, że informacje o faktycznym miejscu pobytu cudzoziemca nie zostały potwierdzone.

8. Jeżeli dokonanie sprawdzenia lokalu nie jest możliwe z przyczyn niezależnych od cudzoziemca, funkcjonariusze Straży Granicznej informują o tym fakcie organ prowadzący postępowanie oraz przekazują temu organowi informacje zgromadzone w toku czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej wywiadu środowiskowego;
2) miejsce i czas przeprowadzania wywiadu, o którym mowa w pkt 1;
3) formę sprawozdania z wywiadu, o którym mowa w pkt 1.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność takiej organizacji przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, aby możliwe było zebranie informacji niezbędnych do postępowań prowadzonych na podstawie ustawy oraz poszanowanie sfery prywatności cudzoziemca.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób dokonywania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 3;
2) dokumenty upoważniające do dokonania sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 3, oraz sposób dokumentowania tego sprawdzenia.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni cel sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 4, oraz poszanowanie sfery prywatności osób, których sprawdzenie dotyczy.

Art. 13. W rejestrach i ewidencji prowadzonych na podstawie ustawy mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

1) imię (imiona) i nazwisko;
2) imię (imiona) i nazwiska poprzednie;
3) nazwisko rodowe;
4) płeć;
5) imię ojca;
6) imię i nazwisko rodowe matki;
7) data urodzenia, a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia prawdopodobny rok urodzenia;
8) miejsce i państwo urodzenia;
9) rysopis:
   a) wzrost w centymetrach,
   b) kolor oczu,
   c) znaki szczególne;
10) odciski linii papilarnych;
11) obywatelstwo;
12) narodowość;
13) stan cywilny;
14) wykształcenie;
15) zawód wykonywany;
16) krajowy numer identyfikacyjny;
17) numer dokumentu podróży;
18) oznaczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy;
19) miejsce zamieszkania lub pobytu;
20) numer telefonu;
21) adres poczty elektronicznej;
22) informacje o karalności, o prowadzonych przeciwko cudzoziemcowi postępowaniach karnych i postępowaniach w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniu sądowym lub administracyjnym;
23) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL);
24) wizerunek twarzy;
25) informacja o zamieszkiwaniu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej co najmniej przez okres 18 miesięcy na podstawie wydanego przez to państwo

dokumentu pobytowego z adnotacją "Niebieska Karta UE";
26) dane zapraszającego, o których mowa w art. 54 pkt 1.

Art. 14. Odciski linii papilarnych pobiera się od cudzoziemca za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

Art. 15. 1. Aktualne fotografie cudzoziemca dołączane do wniosków o udzielenie mu zezwoleń pobytowych, wniosków o wydanie wizy krajowej lub wniosków o wydanie dokumentów wydawanych cudzoziemcom powinny odzwierciedlać, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy cudzoziemca, przedstawiający ją bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szkłami.

2. Cudzoziemiec z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą go w okularach z ciemnymi szkłami. W takim przypadku do wniosku dołącza się również dokumenty potwierdzające niepełnosprawność, a w przypadku braku możliwości ich przedstawienia oświadczenie cudzoziemca o niepełnosprawności.

3. Cudzoziemiec noszący nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą go w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny. W takim przypadku do wniosku dołącza się oświadczenie cudzoziemca o przynależności do wspólnoty wyznaniowej.

4. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć fotografię przedstawiającą cudzoziemca z zamkniętymi oczami, innym niż naturalny wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami.

DZIAŁ II

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Art. 16. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej "Szefem Urzędu", jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach:
1) wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego;
2) nadawania statusu uchodźcy;
3) udzielania ochrony uzupełniającej;
4) udzielania zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
5) udzielania cudzoziemcom azylu;
6) udzielania ochrony czasowej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad Szefem Urzędu.

Art. 17. 1. Prezes Rady Ministrów powołuje Szefa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

2. Prezes Rady Ministrów odwołuje Szefa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych powołuje zastępców Szefa Urzędu, na wniosek Szefa Urzędu, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odwołuje zastępców Szefa Urzędu, na

wniosek Szefa Urzędu.

Art. 18. Stanowisko Szefa Urzędu może zajmować osoba, która:
1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
2) jest obywatelem polskim;
3) korzysta z pełni praw publicznych;
4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
5) posiada kompetencje kierownicze;
6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
7) posiada wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Szefa Urzędu.

Art. 19. 1. Informację o naborze na stanowisko Szefa Urzędu upublicznia się w ogłoszeniu umieszczonym w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwanego dalej "Urzędem", oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2. Ogłoszenie zawiera:
1) nazwę i adres Urzędu;
2) określenie stanowiska;
3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
5) wskazanie wymaganych dokumentów;
6) termin i miejsce składania dokumentów;
7) informację o metodach i technikach naboru.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

4. Nabór na stanowisko Szefa Urzędu przeprowadza zespół powołany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów.

5. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

6. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

7. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 6, są obowiązani zachować w tajemnicy informacje dotyczące osób ubiegających się o stanowisko, uzyskane w trakcie naboru.

8. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

9. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:
1) nazwę i adres Urzędu;
2) skład zespołu;
3) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
4) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;

5) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
6) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata.

10. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

11. Informacja o wyniku naboru zawiera:
1) nazwę i adres Urzędu;
2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
3) imiona i nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny albo informację o niewyłonieniu kandydata.

12. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

Art. 20. 1. Zespół przeprowadzający nabór na stanowiska, o których mowa w art. 17 ust. 3, powołuje Szef Urzędu.

2. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowiska, o których mowa w art. 17 ust. 3, stosuje się przepisy art. 18 i art. 19.

Art. 21. 1. Szef Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu będącego urzędem administracji rządowej.

2. W Urzędzie, oprócz pracowników w nim zatrudnionych, obowiązki mogą pełnić funkcjonariusze:
1) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu - na podstawie art. 56 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.);
2) Biura Ochrony Rządu - na podstawie art. 31 ust. 2-4 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.);
3) Państwowej Straży Pożarnej - na podstawie art. 28a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 i 1351);
4) Policji - na podstawie art. 36 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.);
5) Straży Granicznej - na podstawie art. 41 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.);
6) Służby Wywiadu Wojskowego i żołnierze tej służby - na podstawie art. 50 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.) oraz art. 15 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710, z późn. zm.).

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, nadaje Urzędowi statut określający organizację Urzędu, mając na uwadze zakres zadań Szefa Urzędu oraz potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu.

Art. 22. 1. Do zadań Szefa Urzędu należy:
1) wydawanie decyzji i postanowień w pierwszej instancji oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji i zażaleń na postanowienia wydane w pierwszej instancji przez inne organy w sprawach uregulowanych:

a) w niniejszej ustawie,
b) w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
c) w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.);

2) organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie spraw należących do kompetencji Szefa Urzędu;
3) przekazywanie właściwym organom innych państw obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, informacji dotyczących podstawy prawnej i faktycznej wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen do celów określonych w art. 25 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, zwanej dalej "Konwencją Wykonawczą Schengen";
4) kontrola wykonywania przez wojewodów zadań określonych w ustawach wymienionych w pkt 1;
5) przekazywanie właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej, na ich wniosek, informacji o pobycie czasowym cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 144, jeżeli zamierza on na terytorium tych państw kontynuować lub uzupełnić studia podjęte na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
6) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do przekazywania organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o:
   a) udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,
   b) odmowie udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy lub cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej lub członkowi rodziny tego cudzoziemca,
   c) udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy posiada on takie zezwolenie udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej;
7) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen, zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1931/2006", oraz przekazywanie właściwym organom państw stosujących to rozporządzenie oraz Komisji Europejskiej informacji przechowywanych w rejestrze przypadków nadużycia zasad małego ruchu granicznego oraz sankcji za nadużycie tych zasad, o którym mowa w art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 1931/2006;
8) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego w sprawach:
   a) udzielania informacji o długości pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, gdy informacje te są niezbędne do uzyskania przez niego statusu rezydenta długoterminowego UE w innym państwie

członkowskim Unii Europejskiej,

b) uzyskiwania informacji o długości pobytu cudzoziemca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1030/2002", z adnotacją "Niebieska Karta UE", gdy informacje te są niezbędne do obliczania długości pobytu uprawniającego do uzyskania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,

c) udzielania informacji innym państwom członkowskim Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi posiadającemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją "Niebieska Karta UE",

d) uzyskiwania od innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu lub odmowie udzielenia cudzoziemcowi, który posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją "Niebieska Karta UE",

e) udzielania Komisji Europejskiej informacji w zakresie danych statystycznych dotyczących liczby obywateli państw trzecich, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji lub którym cofnięto to zezwolenie, oraz liczby członków rodziny takich obywateli, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną;

9) przekazywanie do organów wizowych w Rzeczypospolitej Polskiej informacji i dokumentów, o których mowa w art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 767/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 767/2008";

10) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do:

a) występowania, na wniosek wojewody, do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o udzielenie informacji, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w tym państwie członkowskim,

b) przekazywania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej, na ich wniosek, informacji, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w Rzeczypospolitej Polskiej,

c) przekazywania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej lub przejęciu odpowiedzialności za ochronę międzynarodową, w przypadku gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;

11) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

2. Szef Urzędu jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach uregulowanych w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

DZIAŁ III

Przekraczanie granicy

Rozdział 1

Zasady przekraczania granicy

Art. 23. Cudzoziemiec, który przekracza granicę, jest obowiązany posiadać:
1) ważny dokument podróży;
2) ważną wizę lub inny ważny dokument uprawniający go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium, jeżeli są wymagane;
3) zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane w przypadku przejazdu tranzytem.

Art. 24. 1. Cudzoziemcy będący członkami załóg statków morskich przypływających do polskich portów morskich, przekraczający granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego oraz gmin z nim graniczących są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz w trakcie pobytu statku w porcie.

2. Cudzoziemcy, o których mowa w art. 4 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. WE L 81 z 21.03.2001, str. 1, z późn. zm.), są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz, gdy ich całkowity pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza 90 dni.

Art. 25. 1. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany:
1) uzasadnić cel i warunki planowanego pobytu;
2) posiadać oraz okazać na żądanie:
   a) dokument potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) lub posiadanie podróżnego ubezpieczenia medycznego o minimalnej kwocie ubezpieczenia w wysokości 30.000 euro, ważnego przez okres planowanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pokrywającego wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na tym terytorium w związku z koniecznością podróży powrotnej z powodów medycznych, potrzebą pilnej pomocy medycznej, nagłym leczeniem szpitalnym lub ze śmiercią, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku - w przypadku wjazdu na podstawie wizy krajowej,
   b) środki finansowe wystarczające na pokrycie kosztów planowanego pobytu oraz podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania lub kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo dokument potwierdzający możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem.

2. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy w

celu wykonywania pracy, który nie podlega jeszcze ubezpieczeniu zdrowotnemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązek określony w ust. 1 pkt 2 lit. a realizuje poprzez okazanie podróżnego ubezpieczenia medycznego o minimalnej kwocie ubezpieczenia w wysokości 30.000 euro, ważnego do dnia uzyskania przez niego ubezpieczenia zdrowotnego, pokrywającego wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na tym terytorium w związku z koniecznością podróży powrotnej z powodów medycznych, potrzebą pilnej pomocy medycznej, nagłym leczeniem szpitalnym lub ze śmiercią, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku.

3. Obowiązek okazania środków finansowych lub dokumentów potwierdzających możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem nie dotyczy cudzoziemców przekraczających granicę:

1) na podstawie:
   a) umów międzynarodowych, które przewidują zwolnienie cudzoziemca z obowiązku posiadania tych środków albo obowiązek pokrycia kosztów jego pobytu przez polskie organy państwowe lub instytucje publiczne, lub
   b) wizy w celu repatriacji, lub
   c) wizy w celu wykonywania pracy, lub
   d) wizy w celu korzystania z ochrony czasowej, lub
   e) wizy w celu udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu, lub
   f) karty pobytu, lub
   g) wizy w celu korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka lub
2) w związku z niesieniem pomocy charytatywnej, lub
3) w związku z uczestniczeniem w akcji ratunkowej.

4. Wymóg dotyczący posiadania ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a lub ust. 2, można uznać za spełniony, w przypadku gdy cudzoziemiec posiada odpowiednie ubezpieczenie w związku ze swoją sytuacją zawodową.

5. Kontroli dokumentów potwierdzających cel i warunki planowanego pobytu, środków finansowych lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 4, dokonuje funkcjonariusz Straży Granicznej podczas przekraczania przez cudzoziemca granicy.

Art. 26. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość wymaganych od cudzoziemca wjeżdżającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów:
   a) utrzymania cudzoziemca w trakcie jego pobytu na tym terytorium,
   b) podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
   c) tranzytu przez to terytorium do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
2) dokumenty, które mogą potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem;
3) dokumenty, które mogą potwierdzić cel i czas trwania planowanego pobytu, jeżeli ze względu na cel lub czas trwania planowanego pobytu następuje zróżnicowanie wysokości środków.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni zróżnicowanie wysokości środków finansowych w zależności od celu lub długości

planowanego pobytu w taki sposób, aby zapewniona została możliwość pokrycia przez cudzoziemca kosztów zakwaterowania, wyżywienia oraz kosztów tranzytu lub podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania.

Art. 27. Do przekraczania granicy przez cudzoziemców pochodzących z państw trzecich, będących uczniami szkół, którzy uczestniczą w wycieczkach szkolnych z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz do pobytu tych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. WE L 327 z 19.12.1994, str. 1, z późn. zm.).

Art. 28. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy:

1) nie posiada ważnego dokumentu podróży, ważnej wizy lub innych ważnych dokumentów uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium, lub
2) nie posiada dokumentu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a albo art. 25 ust. 2, lub
3) wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium państw obszaru Schengen wynoszący 90 dni w każdym okresie 180 dni, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
4) nie przedstawił dokumentów wystarczających do potwierdzenia celu i warunków planowanego pobytu, lub
5) nie posiada wystarczających środków finansowych w wysokości uzależnionej od czasu trwania i celu planowanego pobytu lub środków finansowych na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania lub na tranzyt przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem, lub
6) posiada podrobiony lub przerobiony dokument podróży, wizę lub inny dokument uprawniający go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, lub
7) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
8) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
9) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, lub
10) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub stosunki międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który:

1) posiada wizę Schengen wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
2) podczas kontroli granicznej złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy, lub
3) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 181 ust. 1.

3. Przepisów ust. 1 pkt 2-6 i pkt 8-10 nie stosuje się do cudzoziemca, który przejeżdża przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tranzytem w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 4 lit. a rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks

graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej "kodeksem granicznym Schengen".

4. Przepisów ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do cudzoziemca, który wjeżdża na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 90 dni.

5. Przepisów ust. 1 pkt 3-5 nie stosuje się do cudzoziemców będących członkami załóg statków morskich przypływających do polskich portów morskich, przekraczających granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego oraz gmin z nim graniczących w trakcie pobytu statku w porcie.

6. Wyłącznej podstawy do odmowy wjazdu cudzoziemcowi nie mogą stanowić okoliczności, o których mowa w ust. 1:

1) pkt 3 - w przypadku cudzoziemca, który posiada wizę krajową lub wizę Schengen upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium;
2) pkt 8 - w przypadku cudzoziemca, który posiada wizę krajową, kartę pobytu lub wizę Schengen upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

Art. 29. 1. Do przekraczania granicy przez członka rodziny obywatela polskiego, który powraca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po okresie zamieszkiwania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, gdzie był pracownikiem lub pracował na własny rachunek, stosuje się przepisy art. 9 ust. 2 i 3 oraz art. 11-14 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

2. Członkami rodziny obywatela polskiego w rozumieniu ust. 1 są osoby, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 30. Do przekraczania przez cudzoziemca granicy w zakresie uregulowanym przepisami kodeksu granicznego Schengen nie stosuje się przepisów art. 23, art. 25, art. 34, art. 35 oraz przepisów wydanych na podstawie art. 33 ust. 5.

Art. 31. 1. Cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, można - w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia - nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.

2. Koszty zapewnienia opieki medycznej, o której mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 32. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 4 lit. c kodeksu granicznego Schengen, komendant placówki Straży Granicznej, po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Straży Granicznej, może zezwolić cudzoziemcowi na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres pobytu nie dłuższy niż 15 dni.

2. Jeżeli zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, zostało udzielone cudzoziemcowi, którego

dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, Komendant Główny Straży Granicznej informuje o udzieleniu tego zezwolenia właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu danych do tego systemu.

3. W sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 33. 1. Decyzję o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje cudzoziemcowi komendant placówki Straży Granicznej.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

4. Komendant placówki Straży Granicznej odnotowuje wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, w dokumencie podróży cudzoziemca.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odnotowywania w dokumencie podróży cudzoziemca wydania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, czy i na jakiej podstawie oraz w jakim dniu i przez kogo decyzja ta została wydana.

Art. 34. 1. Postępowanie prowadzone przez organy Straży Granicznej przed wydaniem cudzoziemcowi decyzji, o której mowa w art. 33 ust. 1, ogranicza się do:

1) przesłuchania cudzoziemca;
2) kontroli dokumentów posiadanych przez cudzoziemca;
3) przesłuchania wskazanych przez cudzoziemca osób towarzyszących mu w podróży;
4) dokonania sprawdzeń w dostępnych rejestrach, ewidencjach i wykazach w sprawach cudzoziemców;
5) uzyskania niezbędnych informacji od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych lub osób fizycznych.

2. Czynności podejmowane w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, mogą być ograniczone jedynie do kontroli posiadanych przez cudzoziemca dokumentów, jeżeli okoliczności niespełnienia przez cudzoziemca warunków niezbędnych do przekroczenia granicy nie budzą wątpliwości.

Art. 35. 1. Cudzoziemiec może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po przekroczeniu granicy nieumyślnie i wbrew przepisom prawa.

2. Organ, który zatrzymał cudzoziemca w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa, pobiera od niego odciski linii papilarnych, chyba że cudzoziemiec został niezwłocznie doprowadzony do granicy.

3. Organ, który pobrał odciski linii papilarnych, przekazuje Komendantowi Głównemu Policji obraz linii papilarnych, dane osobowe cudzoziemca oraz informacje, które umieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4.

Art. 36. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

1) wykaz chorób zakaźnych mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, których rozpoznanie lub podejrzenie wystąpienia może stanowić podstawę odmowy wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) kryteria pozwalające podejrzewać wystąpienie chorób mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, o których mowa w pkt 1.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zdrowia uwzględni tylko choroby epidemiczne określone przez Światową Organizację Zdrowia oraz inne choroby wysoce zakaźne i szczególnie niebezpieczne, które podlegają zwalczaniu u obywateli polskich na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947), a także konieczność zapewnienia humanitarnego traktowania cudzoziemców i zapobieżenia zagrożeniu dla zdrowia publicznego w obszarze przejścia granicznego i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego

Art. 37. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można udzielić cudzoziemcowi, który spełnia warunki określone w art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 38. Udzielenia zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego odmawia się cudzoziemcowi, jeżeli nie spełnia warunków określonych w art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 39. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego cofa się cudzoziemcowi, jeżeli:
1) zostało udzielone z naruszeniem art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006 lub
2) cudzoziemiec przestał spełniać warunki do jego udzielenia.

Art. 40. 1. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego unieważnia się, gdy cudzoziemiec, który wjechał na jego podstawie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
1) przebywa na tym terytorium po upływie okresu pobytu, do którego był uprawniony na podstawie zezwolenia, lub
2) przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem mógł przebywać

- jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 303 ust. 1.

2. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można unieważnić, jeżeli cudzoziemiec nadużywa zasad małego ruchu granicznego przebywając w strefie przygranicznej określonej w zezwoleniu, w celach innych niż te, dla których zezwolenie może być udzielone.

Art. 41. 1. Cudzoziemcowi przekraczającemu granicę w ramach małego ruchu granicznego odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:
1) nie posiada ważnego zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego lub
2) wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach małego ruchu granicznego, określony w umowie o małym ruchu granicznym, lub
3) posiada podrobione lub przerobione zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego

ruchu granicznego, lub
4) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
5) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
6) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, lub
7) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub stosunki międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. Cudzoziemcowi przekraczającemu granicę w ramach małego ruchu granicznego odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w drodze decyzji.

3. Do odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach małego ruchu granicznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 ust. 1-3 i art. 34.

Art. 42. 1. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego udziela, odmawia jego udzielenia lub cofa je konsul właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca.

2. Odmowa udzielenia lub cofnięcie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego następuje w drodze decyzji.

3. Od decyzji o odmowie udzielenia lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula.

4. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie udzielenia lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 43. 1. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego unieważnia się w drodze decyzji.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który w wyniku kontroli legalności pobytu cudzoziemca stwierdził okoliczności uzasadniające unieważnienie zezwolenia.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do wojewody właściwego ze względu na siedzibę organu, który wydał decyzję.

Art. 44. 1. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego udziela się na wniosek cudzoziemca, złożony na formularzu.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego przedstawia konsulowi ważny dokument podróży oraz składa:
1) wypełniony formularz wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia, zawierający:
   a) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13,
   b) następujące dane dotyczące dokumentu podróży:
      – serię i numer dokumentu,
      – datę wydania dokumentu i datę upływu jego ważności,
      – nazwę organu wydającego dokument,
   c) miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca,
   d) wskazanie powodów częstego przekraczania przez cudzoziemca granicy w ramach małego

ruchu granicznego,

e) następujące dane osoby albo firmy lub instytucji w polskiej strefie przygranicznej, które będą odwiedzane przez cudzoziemca w trakcie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
   – imię i nazwisko osoby albo nazwę firmy lub instytucji,
   – adres,
   – numer telefonu i faksu,

f) informację o wcześniej uzyskanych przez cudzoziemca zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,

g) datę oraz okoliczności unieważnienia lub cofnięcia wcześniej posiadanego przez cudzoziemca zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego - w przypadku gdy takie unieważnienie lub cofnięcie nastąpiło;

2) aktualną fotografię;
3) dokumenty potwierdzające posiadanie miejsca stałego zamieszkania w strefie przygranicznej;
4) dokumenty potwierdzające powody częstego przekraczania granicy.

3. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie mu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego pobiera się odciski linii papilarnych.

4. Jeżeli cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w celu udzielenia mu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, choć był do tego obowiązany, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia.

Art. 45. 1. W zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego umieszcza się:
1) informacje, o których mowa w art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 1931/2006;
2) wskazanie płci posiadacza zezwolenia;
3) serię i numer zezwolenia.

2. W zezwoleniu, o którym mowa w ust. 1, umieszcza się zabezpieczenia techniczne przewidziane rozporządzeniem nr 1030/2002.

Art. 46. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku, o którym mowa w pkt 1,
3) szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku, o którym mowa w pkt 1,
4) wzór zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
5) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
6) sposób utrwalania danych umieszczanych w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego i przekazywania ich do spersonalizowania zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego

- mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności prowadzonego postępowania oraz możliwości kontroli przekraczania granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 47. 1. Komendant placówki Straży Granicznej zatrzymuje zezwolenie na przekraczanie

granicy w ramach małego ruchu granicznego, jeżeli podczas kontroli granicznej stwierdzi, że zostało ono cofnięte lub unieważnione, i wydaje cudzoziemcowi zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz formę przekazania zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Art. 48. Szef Urzędu przekazuje właściwym organom państw stosujących rozporządzenie nr 1931/2006 informacje o:

1) decyzjach o unieważnieniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
2) grzywnach nałożonych na cudzoziemca za przebywanie:
   a) poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego mógł przebywać, lub
   b) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
3) decyzjach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanych z przyczyn, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 12 lub 13.

Rozdział 3

Zaproszenia

Art. 49. 1. Cudzoziemiec może przedstawić zaproszenie jako dokument potwierdzający posiadanie środków finansowych wystarczających na pokrycie kosztów związanych z planowanym pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, oraz na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd.

2. Zapraszającym może być:

1) obywatel polski zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub członek jego rodziny, zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na tym terytorium, lub
2) cudzoziemiec przebywający bezpośrednio przed wystawieniem zaproszenia legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez okres 5 lat na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadający zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do ustalenia, że pobyt cudzoziemca, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieprzerwany, stosuje się przepis art. 195 ust. 4.

Art. 50. 1. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń odmawia się albo unieważnia się ten wpis, jeżeli:

1) zapraszający nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2, lub
2) obowiązuje wpis danych zapraszanego cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
4) zapraszający nie wykazał, że może pokryć koszty, o których mowa w art. 53 pkt 2, lub
5) warunki mieszkaniowe zapraszającego wskazują, że nie będzie on w stanie wykonać zobowiązań przyjętych na siebie w zaproszeniu, jeżeli jako miejsce zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca został wskazany lokal mieszkalny zapraszającego, a zapraszający nie wykazał, że może zapewnić cudzoziemcowi zakwaterowanie w innym miejscu, lub
6) zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z uprzednio wystawionego zaproszenia, lub
7) w postępowaniu w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń zapraszający:
   a) złożył wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
   b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
8) okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobytu na tym terytorium będzie inny niż deklarowany przez zapraszającego.

2. Przepis ust. 1 pkt 6 stosuje się, jeżeli zapraszający wystąpił z wnioskiem o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń przed upływem 3 lat po zakończeniu okresu ważności zaproszenia zawierającego zobowiązania, których zapraszający nie wykonał.

Art. 51. 1. Wpisane do ewidencji zaproszeń zaproszenie jest ważne we wskazanym w nim okresie, na jaki zapraszający zaprosił cudzoziemca, nie dłuższym niż 1 rok.

2. Zaproszenie wpisuje się do ewidencji zaproszeń na wniosek zapraszającego, złożony na formularzu zawierającym:

1) dane i informacje, o których mowa w art. 54 pkt 1, 2 i 4-8;
2) informację o:
   a) liczbie cudzoziemców zaproszonych w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń,
   b) możliwościach majątkowych i zarobkowych zapraszającego,
   c) warunkach zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca;
3) zobowiązanie zapraszającego do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania, wyżywienia i ewentualnego leczenia, pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
4) poprzednie nazwiska zapraszanego cudzoziemca;
5) imię ojca zapraszanego cudzoziemca;
6) informacje wymagane na podstawie art. 37 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008.

3. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego.

Art. 52. 1. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń odmawia albo unieważnia ten wpis wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego, w drodze decyzji.

2. Wojewoda wydaje decyzję o unieważnieniu wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń z urzędu albo na wniosek zapraszającego, złożony co najmniej 7 dni przed wydaniem wizy.

3. Zaproszenie traci ważność w dniu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 2, stała się ostateczna.

Art. 53. Zapraszający ubiegający się o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń składa:

1) wypełniony formularz wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
2) dokumenty potwierdzające możliwość pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
3) dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, jeżeli jako miejsce zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca został wskazany lokal mieszkalny zapraszającego, albo dokument potwierdzający możliwość zapewnienia cudzoziemcowi zakwaterowania w innym miejscu.

Art. 54. W zaproszeniu umieszcza się:

1) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, numer telefonu, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości zapraszającego, a w przypadku gdy zapraszającym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej - firmę albo nazwę, numer REGON, adres siedziby i numer telefonu kontaktowego;
2) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, płeć, obywatelstwo, adres zamieszkania, serię i numer dokumentu podróży zapraszanego cudzoziemca oraz stopień pokrewieństwa z zapraszającym;
3) informację o zobowiązaniu się zapraszającego do pokrycia kosztów, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 3;
4) adres miejsca zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
5) określenie okresu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca, wyrażone datami;
6) określenie celu pobytu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7) nazwę organu, który wpisał zaproszenie do ewidencji zaproszeń;
8) datę i numer wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
9) okres ważności zaproszenia;
10) informację, czy zapraszający zapewnia cudzoziemcowi zakwaterowanie w swoim lokalu mieszkalnym.

Art. 55. Odbioru zaproszenia może dokonać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania jego odbioru.

Art. 56. W przypadku gdy zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z wystawionego zaproszenia, Skarb Państwa lub inne podmioty mogą dochodzić od

zapraszającego, w postępowaniu przed sądem, zwrotu poniesionych kosztów, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 3, wynikających z wykonywania przez te podmioty ich ustawowych obowiązków.

Art. 57. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) wzory:
   a) zaproszenia,
   b) formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
2) wysokość środków, które powinien posiadać zapraszający na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 53 pkt 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność:
1) zapewnienia czytelności i kompletności wzoru zaproszenia;
2) wskazania we wzorze formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń danych w zakresie niezbędnym do wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
3) określenia środków finansowych, które powinien posiadać zapraszający, w takiej wysokości aby zapewnić pokrycie niezbędnych kosztów związanych z pobytem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, i weźmie pod uwagę możliwość zróżnicowania tej wysokości w zależności od miejsca zakwaterowania cudzoziemca, długości okresu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz więzi rodzinnych łączących zapraszającego z zapraszanym.

DZIAŁ IV

Wizy

Rozdział 1

Wydawanie wiz

Art. 58. Cudzoziemcowi można wydać wizę Schengen lub wizę krajową.

Art. 59. 1. Wiza krajowa uprawnia do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ciągłego pobytu na nim lub do kilku pobytów na tym terytorium następujących po sobie, trwających łącznie dłużej niż 90 dni w okresie ważności wizy.

2. Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej ustala się w granicach określonych w ust. 1 odpowiednio do celu pobytu wskazanego przez cudzoziemca.

3. Okres ważności wizy krajowej rozpoczyna się nie później niż 3 miesiące od dnia jej wydania i nie przekracza 1 roku.

Art. 60. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową wydaje się w celu:
1) turystycznym;
2) odwiedzin u rodziny lub przyjaciół;
3) udziału w imprezach sportowych;
4) prowadzenia działalności gospodarczej;

5) wykonywania pracy, w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, na podstawie oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy, zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy;
6) wykonywania pracy na podstawie dokumentu innego niż określony w pkt 5;
7) prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach;
8) wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego lub organizacji międzynarodowej;
9) odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo studiów trzeciego stopnia;
10) szkolenia zawodowego;
11) kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż określona w pkt 9 lub 10;
12) dydaktycznym;
13) prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych;
14) tranzytu;
15) tranzytu lotniczego;
16) leczenia;
17) dołączenia do obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub przebywania z nim;
18) udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej;
19) przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta;
20) korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka;
21) repatriacji;
22) korzystania z ochrony czasowej;
23) przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe;
24) realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu łączenia rodzin;
25) innym niż określone w pkt 1-24.

2. Wiza w celu, o którym mowa w ust. 1:
1) pkt 8 - może być wydana w szczególności jako wiza dyplomatyczna lub służbowa;
2) pkt 14 lub 15 - może być wydana tylko jako wiza Schengen;
3) pkt 19-22 - może być wydana tylko jako wiza krajowa.

Art. 61. Członkom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych minister właściwy do spraw zagranicznych wydaje dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji, a członkom ich rodzin pozostającym z nimi we wspólnocie domowej dokumenty określające ich status.

Art. 62. Dokumenty, o których mowa w art. 61, uprawniają do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

Art. 63. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także dokumenty potwierdzające status członków ich rodzin, uprawniające do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium,
2) wzory dokumentów, o których mowa w pkt 1,
3) oznaczenie wiz Schengen lub wiz krajowych wydawanych osobom, o których mowa w pkt 1

- uwzględniając obowiązujące w tym zakresie umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe.

Art. 64. 1. Wiza w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi zezwolenie na pracę, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 43a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane.

2. Wizę w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w zezwoleniu lub oświadczeniu. Okres ten nie może być dłuższy niż przewidziany dla danego typu wizy.

3. W przypadku wizy wydawanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5, okres pobytu na który się ją wydaje, nie może być dłuższy niż 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy liczonym od dnia pierwszego wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 65. 1. Wydania wizy krajowej odmawia się cudzoziemcowi, gdy zachodzi co najmniej jedna z poniższych przesłanek:
1) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
2) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
3) nie posiada on wystarczających środków finansowych na czas trwania planowanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, lub możliwości uzyskania takich środków zgodnie z prawem, lub
4) nie posiada on ubezpieczenia zdrowotnego lub medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 2, lub
5) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
6) dokument podróży cudzoziemca nie spełnia kryteriów określonych w art. 77 ust. 5, z wyłączeniem przypadku, gdy kryterium, o którym mowa w art. 77 ust. 5 pkt 1, zostało pominięte ze względu na słuszny interes cudzoziemca, lub
7) w postępowaniu w sprawie wydania wizy krajowej:
   a) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
   b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
8) nie uzasadnił celu lub warunków planowanego pobytu, lub
9) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego zamiaru opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy.

2. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, wizę krajową można wydać tylko w razie istnienia poważnych przyczyn uzasadniających jej wydanie, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

Art. 66. 1. Wizę krajową wydaje albo odmawia jej wydania konsul.

2. Wizę Schengen wydaje na granicy lub odmawia jej wydania komendant placówki Straży Granicznej.

3. Wizę krajową wydaje się na wniosek cudzoziemca, składany przez niego na formularzu.

4. Wizę krajową wydaje członkowi misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub innej osobie zrównanej z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin, lub odmawia im jej wydania:

1) minister właściwy do spraw zagranicznych albo
2) konsul.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych wydaje wizę krajową, o której mowa w ust. 4, na podstawie noty ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej, a konsul - dodatkowo na podstawie wniosku o wydanie wizy.

6. Wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, wydaje lub odmawia jej wydania konsul właściwy ze względu na państwo stałego zamieszkania cudzoziemca, a w przypadku cudzoziemca przebywającego legalnie na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej - konsul, którego siedziba znajduje się w danym państwie, o ile cudzoziemiec uzasadnił złożenie wniosku poza państwem stałego zamieszkania.

Art. 67. 1. Jeżeli wydanie wizy Schengen wymaga zasięgnięcia opinii centralnego organu innego państwa obszaru Schengen zgodnie z art. 22 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy Schengen występuje za pośrednictwem Szefa Urzędu o wyrażenie opinii do właściwego organu tego państwa.

2. Szef Urzędu, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku w sprawie, o której mowa w ust. 1, informuje konsula, czy centralny organ innego państwa obszaru Schengen sprzeciwił się wydaniu wizy Schengen. Jeżeli centralny organ innego państwa obszaru Schengen nie sprzeciwił się wydaniu wizy Schengen, Szef Urzędu nie udziela informacji.

Art. 68. 1. Jeżeli wydanie wizy Schengen przez organ innego państwa obszaru Schengen wymaga zasięgnięcia opinii polskiego centralnego organu zgodnie z art. 22 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, Szef Urzędu, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie, informuje centralny organ innego państwa obszaru Schengen, czy sprzeciwia się wydaniu wizy Schengen.

2. Przed przekazaniem informacji, o której mowa w ust. 1, Szef Urzędu, w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do sprzeciwienia się wydaniu wizy Schengen ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsultuje się z:

1) Komendantem Głównym Straży Granicznej;
2) Komendantem Głównym Policji;

3) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
4) Szefem Agencji Wywiadu;
5) ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

3. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu i minister właściwy do spraw zagranicznych przekazują Szefowi Urzędu informacje niezbędne do ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w terminie 5 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie. Nieprzekazanie informacji w tym terminie uważa się za zgodę tych organów na wydanie wizy.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się także w przypadku, gdy o wyrażenie zgody na wydanie wizy Schengen o ograniczonej ważności terytorialnej ważnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wystąpi organ innego państwa obszaru Schengen zgodnie z art. 25 ust. 2 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego.

Art. 69. 1. Konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy Schengen zwraca się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi wizy Schengen, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w przypadku gdy:
1) wniosek o wydanie wizy Schengen złożył obywatel państwa trzeciego, w stosunku do którego istnieje wymóg zasięgnięcia opinii polskich organów przy rozpatrywaniu tego wniosku lub
2) taka konieczność wynika z dwustronnych umów międzynarodowych o reprezentacji wizowej, zawartych przez Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami obszaru Schengen na podstawie art. 8 ust. 4 lit. c Wspólnotowego Kodeksu Wizowego.

2. Szef Urzędu przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku konsula w tej sprawie.

3. Przed przekazaniem informacji, o której mowa w ust. 1, Szef Urzędu konsultuje się z:
1) Komendantem Głównym Straży Granicznej;
2) Komendantem Głównym Policji;
3) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
4) Szefem Agencji Wywiadu;
5) ministrem właściwym do spraw zagranicznych;
6) innym organem niż wymienione w pkt 1-5, w razie potrzeby.

4. Do konsultacji, o których mowa w ust. 3, stosuje się przepis art. 68 ust. 3.

5. W innych przypadkach niż określone w ust. 1 konsul może zwrócić się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi:
1) wizy Schengen - o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, albo
2) wizy krajowej - o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8.

Art. 70. 1. Na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, ministra właściwego do spraw zagranicznych lub innego organu, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6, złożony przed upływem 5-dniowego terminu wyznaczonego na przekazanie przez te organy Szefowi Urzędu informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi wizy Schengen, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi

Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, albo wizy krajowej, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8, Szef Urzędu może przedłużyć ten termin o 20 dni.

2. W przypadku uwzględnienia przez Szefa Urzędu wniosku o przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 1, lub konieczności przeprowadzenia przez niego dodatkowego postępowania wyjaśniającego 10-dniowy termin wyznaczony Szefowi Urzędu na przekazanie informacji konsulowi ulega przedłużeniu, nie dłużej jednak niż do 30 dni.

3. O przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 2, Szef Urzędu powiadamia konsula.

Art. 71. 1. Wymiana informacji na podstawie art. 67-70 odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Wymiana informacji na podstawie art. 67-70 może odbywać się w formie pisemnej w przypadku:

1) braku możliwości wymiany informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej z powodu nadzwyczajnych okoliczności lub
2) wymiany informacji z organem, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6.

Art. 72. Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o wydanie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i zachodzą poważne przyczyny uzasadniające wydanie tej wizy, o których mowa w art. 65 ust. 2, konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy krajowej, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen i informuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o wydaniu wizy krajowej właściwy organ innego państwa obszaru Schengen.

Art. 73. 1. Organem właściwym do informowania organów innych państw obszaru Schengen o wydaniu wizy Schengen jest:

1) minister właściwy do spraw zagranicznych - w przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego - w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych przez konsula;
2) Komendant Główny Straży Granicznej - w przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego - w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych na granicy;
3) minister właściwy do spraw zagranicznych - w przypadkach, o których mowa w art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego - w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

2. W przypadku gdy w odniesieniu do wiz krajowych zaistnieją okoliczności, o których mowa w art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsul lub minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Szefa Urzędu o wydaniu wizy krajowej.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych, konsul lub Komendant Główny Straży Granicznej przekazuje informację o wydaniu wizy Schengen za pośrednictwem Szefa Urzędu.

4. Szef Urzędu udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1 i 2:

1) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej;
2) Komendantowi Głównemu Policji;
3) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
4) Szefowi Agencji Wywiadu;
5) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Art. 74. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, organem właściwym do gromadzenia informacji o wizach Schengen wydanych przez właściwe organy innych państw obszaru Schengen jest Szef Urzędu.

2. Szef Urzędu udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1, Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, Komendantowi Głównemu Policji, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu i ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Art. 75. 1. Odmowa wydania wizy krajowej następuje w drodze decyzji.

2. Decyzję o odmowie wydania wizy krajowej wydaje się na formularzu.

Art. 76. 1. Od decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej przez:

1) konsula - przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
2) komendanta placówki Straży Granicznej - przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej.

3. Konsul rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni.

Art. 77. 1. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej składa osobiście:

1) wypełniony formularz wniosku o wydanie tej wizy, zawierający:
   a) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13,
   b) informację o obywatelstwie cudzoziemca w chwili urodzenia,
   c) następujące dane dotyczące posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży:
      – rodzaj,
      – serię i numer,
      – datę wydania i datę upływu ważności,
      – nazwę organu wydającego,
   d) adres poczty elektronicznej cudzoziemca,
   e) nazwisko, imię, adres oraz obywatelstwo osoby sprawującej władzę rodzicielską nad cudzoziemcem lub opiekuna prawnego cudzoziemca - w przypadku osoby małoletniej,
   f) nazwę i adres szkoły lub uczelni - w przypadku cudzoziemców będących uczniami lub studentami,
   g) numer telefonu podmiotu powierzającego wykonywanie pracy,
   h) posiadany przez cudzoziemca krajowy numer identyfikacyjny,
   i) informację o wydanych cudzoziemcowi w okresie ostatnich 5 lat wizach Schengen lub wizach krajowych,
   j) wskazanie i uzasadnienie celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   k) wskazanie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego następuje pierwszy wjazd cudzoziemca na terytorium Unii Europejskiej,
   l) informację o stałym zamieszkiwaniu cudzoziemca na terytorium innego państwa niż państwo, którego jest obywatelem, oraz o dokumencie uprawniającym go do pobytu na tym terytorium,
   m) liczbę wjazdów cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których uprawniać ma wiza krajowa.
   n) wskazanie planowanego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

o) informację o pobraniu odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w toku poprzedniego postępowania w sprawie wydania mu wizy,
p) dane kontaktowe zapraszającego albo tymczasowy adres cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
r) planowaną datę wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wyjazdu z tego terytorium,
s) informację dotyczącą pokrycia kosztów podróży cudzoziemca i jego utrzymania,
t) następujące dane lub informacje dotyczące obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, będącego członkiem rodziny cudzoziemca:
– imię (imiona) i nazwisko,
– datę urodzenia,
– numer dokumentu podróży lub dowodu tożsamości,
– informację o obywatelstwie,
– informację o stopniu pokrewieństwa z cudzoziemcem;

2) aktualną fotografię;
3) dokumenty potwierdzające:
a) cel i warunki planowanego pobytu,
b) posiadanie wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania przez cały okres planowanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem,
c) posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub podróżnego ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a,
d) wiarygodność deklaracji cudzoziemca o zamiarze opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy,
e) inne okoliczności podane we wniosku.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, który nie podlega jeszcze ubezpieczeniu zdrowotnemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składa dokument potwierdzający posiadanie podróżnego ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 2.

3. Do wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c lub ust. 2, stosuje się przepis art. 25 ust. 4.

4. Konsul, dokonując oceny, czy cudzoziemiec spełnia wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c lub ust. 2, ustala, czy ubezpieczenie zapewnia podmiotom udzielającym świadczeń zdrowotnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rzeczywistą możliwość zaspokajania roszczeń wobec ubezpieczyciela.

5. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej przedstawia do wglądu dokument podróży, który spełnia łącznie następujące kryteria:
1) jego okres ważności upłynie nie wcześniej niż po 3 miesiącach od upływu okresu ważności wizy, o którą się ubiega;
2) zawiera przynajmniej dwie wolne strony;
3) został wydany w ciągu ostatnich 10 lat.

6. W pilnych przypadkach uzasadnionych słusznym interesem cudzoziemca kryterium, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, może być pominięte.

7. W szczególnych przypadkach uzasadnionych osobistą sytuacją cudzoziemca konsul może odstąpić od wymogu osobistego złożenia wniosku.

8. Przyjęcie wniosku o wydanie wizy krajowej odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 78. 1. Wizę krajową umieszcza się w formie naklejki wizowej w dokumencie podróży, a w szczególnych przypadkach uzasadnionych interesem cudzoziemca - na osobnym blankiecie wizowym.

2. Na blankiecie wizowym umieszcza się dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, oraz jego aktualną fotografię.

Art. 79. 1. Jeżeli w naklejce wizowej wizy krajowej został wykryty błąd przed jej umieszczeniem w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym, naklejkę unieważnia się.

2. Jeżeli błąd został wykryty po umieszczeniu naklejki wizowej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym, minister właściwy do spraw zagranicznych, konsul lub komendant placówki Straży Granicznej unieważnia naklejkę wizową wizy krajowej, a w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym umieszcza nową naklejkę.

3. Jeżeli dokument podróży należący do cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej został wymieniony, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na jego wniosek, umieszcza w dokumencie wymienionym nową naklejkę wizową wizy krajowej.

4. Jeżeli komendant placówki Straży Granicznej wykrył błąd w naklejce wizowej wizy Schengen, unieważnia tę naklejkę i umieszcza w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym nową naklejkę.

Art. 80. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) oznaczenie celów wydania wiz Schengen lub wiz krajowych, z wyłączeniem tranzytowej wizy lotniskowej, o której mowa w art. 2 pkt 5 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, wizy Schengen wydawanej w celu tranzytu oraz wiz wydawanych członkom misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych państw obcych lub innym osobom zrównanym z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych oraz członkom ich rodzin;
2) wzór blankietu wizowego, o którym mowa w art. 78 ust. 1;
3) wzory formularzy wniosków o wydanie wizy krajowej i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanej do wniosku;
4) sposób odnotowywania przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej;
5) sposób przekazywania Szefowi Urzędu przez:
   a) konsula - danych wymienionych we wniosku o wydanie wizy,
   b) konsula, Komendanta Głównego Straży Granicznej i ministra właściwego do spraw zagranicznych - informacji o wydaniu wizy Schengen;
6) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o odmowie wydania wizy krajowej;
7) sposób umieszczania naklejki wizowej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
8) sposób unieważniania naklejki wizowej wizy krajowej w przypadku, o którym mowa w art.

79 ust. 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

1) typy wiz, o których mowa w art. 58, i cele wydania wizy określone w art. 60;
2) konieczność zapewnienia czytelności blankietu wizowego, o którym mowa w art. 78 ust. 1;
3) konieczność zapewnienia kontroli odnotowywania przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej;
4) konieczność zapewnienia sprawnego i bezpiecznego przekazywania informacji oraz danych, o których mowa w ust. 1 pkt 5;
5) konieczność zapewnienia kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8.

Art. 81. 1. Do wydawania wiz członkowi rodziny obywatela polskiego, który powraca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po okresie zamieszkiwania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, gdzie był pracownikiem lub pracował na własny rachunek, stosuje się przepisy art. 10 i art. 11a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

2. Członkami rodziny obywatela polskiego w rozumieniu przepisu ust. 1 są osoby, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Rozdział 2

Przedłużanie wiz

Art. 82. 1. Przedłużenie okresu ważności wydanej wizy lub okresu pobytu objętego tą wizą cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej "przedłużeniem wizy", może nastąpić, w przypadku wizy krajowej, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1) przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo ze względów humanitarnych nie może on opuścić tego terytorium przed upływem terminu ważności wizy krajowej lub przed końcem objętego tą wizą dozwolonego okresu pobytu;
2) zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wizy krajowej, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w dniu składania wniosku o wydanie wizy krajowej;
3) okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;
4) nie zachodzą okoliczności, z powodu których odmawia się wydania wizy krajowej.

2. Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o przedłużenie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, wiza może być przedłużona tylko z poważnych przyczyn, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

Art. 83. Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o przedłużenie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i zachodzą poważne przyczyny uzasadniające przedłużenie tej wizy, wojewoda rozpatrujący wniosek o przedłużenie wizy krajowej zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji i informuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o przedłużeniu wizy krajowej właściwy organ innego państwa obszaru Schengen.

Art. 84. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową przedłuża lub odmawia jej przedłużenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

2. Wizę krajową można przedłużyć jednokrotnie, przy czym okres pobytu na podstawie przedłużonej wizy krajowej nie może przekraczać okresu pobytu przewidzianego dla wizy krajowej.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca przebywającego w szpitalu, którego stan zdrowia uniemożliwia opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 3, przedłuża się okres ważności wydanej wizy krajowej lub okres pobytu objęty tą wizą do dnia, w którym stan jego zdrowia pozwoli na opuszczenie przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 i 4, wojewoda może powołać biegłego lekarza w celu wydania opinii, czy stan zdrowia cudzoziemca uniemożliwia opuszczenie przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 85. 1. Cudzoziemiec, który zamierza przedłużyć okres swojego pobytu na podstawie wizy Schengen lub wizy krajowej, składa, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypełniony formularz wniosku o przedłużenie wizy.

2. Formularz, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
2) następujące dane dotyczące posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży:
   a) serię i numer,
   b) datę wydania i datę upływu ważności,
   c) nazwę organu wydającego,
   d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
3) informację o wydanych cudzoziemcowi wizach Schengen lub wizach krajowych;
4) uzasadnienie wniosku o przedłużenie wizy;
5) informację o podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat;
6) informację o środkach finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca;
7) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
8) informację o zatrudnieniu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej stosuje się przepisy art. 77 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 i 4, z tym że do wymogów, o których mowa w art. 77 ust. 1 pkt 3 lit. c lub ust. 2, stosuje się przepis art. 25 ust. 4.

4. Cudzoziemiec ubiegający się o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej przedstawia do wglądu dokument podróży, do którego stosuje się przepisy art. 77 ust. 5 i 6.

Art. 86. Jeżeli cudzoziemiec złożył wniosek o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej po terminie, o którym mowa w art. 85 ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w

sprawie przedłużenia tej wizy.

Art. 87. 1. Jeżeli termin na złożenie wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku;
2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia wizy Schengen lub wizy krajowej stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie przedłużenia wizy na wniosek strony.

Art. 88. 1. Przedłużoną wizę krajową umieszcza się w dokumencie podróży w formie naklejki wizowej.

2. W szczególnych przypadkach uzasadnionych interesem cudzoziemca przedłużoną wizę krajową umieszcza się na osobnym blankiecie wizowym.

Art. 89. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzory formularzy wniosków o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanej do wniosku;
2) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej;
3) sposób umieszczania naklejki wizowej przedłużonej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

1) konieczność zapewnienia przeprowadzenia kontroli prawidłowości złożenia wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej;
2) konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji.

Rozdział 3

Cofanie i unieważnianie wiz

Art. 90. 1. Wizę krajową cofa się z urzędu, jeżeli okoliczności uzasadniające odmowę wydania wizy krajowej, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 1 i 3-9, powstały po jej wydaniu, albo na wniosek jej posiadacza.

2. W przypadku gdy inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, organ właściwy do cofnięcia wizy ustala, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi wizy krajowej i informuje o tym, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ tego państwa.

Art. 91. Wizę krajową unieważnia się, jeżeli w chwili jej wydania zachodziły okoliczności uzasadniające odmowę jej wydania.

Art. 92. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową cofa lub unieważnia, w drodze decyzji:
1) konsul;
2) komendant oddziału Straży Granicznej;
3) komendant placówki Straży Granicznej.

2. Wizę Schengen lub wizę krajową wydawaną członkowi misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub innej osobie zrównanej z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin, cofa lub unieważnia minister właściwy do spraw zagranicznych, kierując notę do ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej.

Art. 93. 1. Od decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej przez:
1) konsula - przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
2) komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej - przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej.

3. Konsul rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni.

Art. 94. 1. Decyzja o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej podlega natychmiastowemu wykonaniu.

2. Decyzję o cofnięciu lub unieważnieniu wizy krajowej wydaje się na formularzu.

3. Wydanie decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizy Schengen lub wizy krajowej odnotowuje się w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym.

Art. 95. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy, informuje o tym starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 96. 1. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę Schengen wydaną przez inne państwo obszaru Schengen zgodnie z art. 34 ust. 1-3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, informuje o tym właściwy organ państwa, które wydało wizę.

2. Organem właściwym do gromadzenia informacji o wizach Schengen wydanych przez polskie organy, unieważnionych lub cofniętych przez organy innych państw obszaru Schengen zgodnie z art. 34 ust. 1-3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) sposób odnotowywania przez konsula, ministra właściwego do spraw zagranicznych, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej wydania decyzji o unieważnieniu lub cofnięciu wizy Schengen lub wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
2) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o unieważnieniu lub cofnięciu wizy krajowej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych

uwzględni potrzebę prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji oraz zapewni możliwość kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

DZIAŁ V

Zezwolenie na pobyt czasowy

Rozdział 1

Część ogólna

Art. 98. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi udziela się albo - w przypadkach, o których mowa w art. 160, art. 181 i art. 187 - można udzielić na jego wniosek, jeżeli spełnia wymogi określone ze względu na deklarowany cel pobytu, a okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadniają jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 99. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, gdy:

1) udzielono mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na to terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, udzielonego w przypadkach, o których mowa w art. 181 ust. 1, lub
4) udzielono mu zgody na pobyt tolerowany, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, azylu, ochrony uzupełniającej lub ochrony czasowej lub nadano mu status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
5) ubiega się o nadanie statusu uchodźcy lub o udzielenie azylu, lub
6) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
7) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
8) został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
9) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6, lub
10) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
11) przy składaniu wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu, choć był do tego obowiązany.

2. Przepisu ust. 1 pkt 10 nie stosuje się w przypadku wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną.

Art. 100. 1. Udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy odmawia się cudzoziemcowi, gdy:

1) nie spełnia on wymogów udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na

deklarowany cel pobytu lub okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, nie uzasadniają jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące lub
2) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niepożądany, lub
3) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
5) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy:
   a) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
   b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
6) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
7) nie zwrócił kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które zostały pokryte z budżetu państwa, lub
8) podlegając obowiązkowi leczenia na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie wyraża zgody na to leczenie, lub
9) złożył wniosek podczas nielegalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium nielegalnie.

2. Cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 113, jeżeli wniosek o udzielenie kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy złożył przed upływem roku od upływu okresu ważności poprzedniego zezwolenia.

Art. 101. Zezwolenie na pobyt czasowy cofa się cudzoziemcowi, gdy:
1) ustał cel pobytu, który był powodem udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, lub
2) przestał on spełniać wymogi udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
3) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2 lub 4-8.

Art. 102. Zezwolenie na pobyt czasowy wygasa z mocy prawa z dniem uzyskania przez cudzoziemca kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub obywatelstwa polskiego.

Art. 103. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi lub cofnięcia mu zezwolenia na pobyt czasowy przy wykonywaniu czynności mających na celu ustalenie okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 5, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 104. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela, odmawia jego udzielenia albo cofa je wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

Art. 105. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy

osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy nie został złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

3. W przypadku cudzoziemca będącego:

1) osobą małoletnią - wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jedno z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów;
2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie - wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa opiekun ustanowiony przez sąd;
3) osobą małoletnią bez opieki - wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa kurator.

4. Przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi będącemu osobą małoletnią, która ukończyła 6. rok życia, jest wymagana jego obecność.

Art. 106. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemiec składa na formularzu zawierającym:

1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
2) następujące dane dotyczące dokumentu podróży:
   a) serię i numer,
   b) datę wydania i datę upływu ważności,
   c) nazwę organu wydającego,
   d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
3) następujące informacje dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy i pracodawcy użytkownika:
   a) nazwę lub imię i nazwisko,
   b) adres siedziby lub miejsce zamieszkania,
   c) podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze, a w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej - nazwę dokumentu tożsamości, serię i numer,
   d) numer NIP,
   e) numer PESEL,
   f) numer REGON;
4) następujące dane osoby upoważnionej do kontaktu w sprawie wniosku przez podmiot powierzający wykonywanie pracy:
   a) imię i nazwisko oraz stanowisko,
   b) numer telefonu,
   c) numer faksu,
   d) adres poczty elektronicznej;
5) informacje na temat pracy, która ma być powierzona cudzoziemcowi:
   a) stanowisko lub rodzaj pracy,
   b) miejsce wykonywania pracy,
   c) podstawę prawną wykonywania pracy,
   d) wymiar czasu pracy,
   e) wysokość wynagrodzenia,
   f) zakres podstawowych obowiązków na stanowisku pracy,

g) wymogi dotyczące posiadania wyższych kwalifikacji zawodowych;

6) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz informacje o płci, obywatelstwie i miejscu zamieszkania członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa, a także informację o ubieganiu się przez nich o zezwolenie na pobyt czasowy oraz o tym, czy pozostają na utrzymaniu cudzoziemca;
7) informację o poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
8) informację o podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat;
9) informację o zamieszkiwaniu przez cudzoziemca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej co najmniej przez okres 18 miesięcy na podstawie wydanego przez to państwo dokumentu pobytowego z adnotacją "Niebieska Karta UE";
10) informację o środkach finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca;
11) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
12) informację o deklarowanym celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
13) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub jego tymczasowym aresztowaniu;
14) informację o zobowiązaniach cudzoziemca wynikających z orzeczeń sądowych, postanowień i decyzji administracyjnych, w tym o zobowiązaniach alimentacyjnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub poza tym terytorium;
15) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, cudzoziemiec uzasadnia ten wniosek, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do niego:

1) aktualną fotografię;
2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

4. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy pobiera się odciski linii papilarnych.

Art. 107. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy;
2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku;
3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy;
4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu;
5) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego

zezwolenia.

Art. 108. 1. Jeżeli termin na złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy;
2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na wniosek strony.

Art. 109. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy wojewoda zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobyt na tym terytorium mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Komendanci, o których mowa w ust. 1, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub konsul przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę.

4. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, nie przekaże informacji w terminach, o których mowa w ust. 2 lub 3, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który w dniu złożenia wniosku nie ukończył 13. roku życia.

Art. 110. 1. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić tylko w razie istnienia poważnych przyczyn uzasadniających jego udzielenie, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda:

1) rozpatrując wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji;
2) informuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy.

Art. 111. W przypadku gdy inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda ustala, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i informuje o tym, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ tego państwa.

Art. 112. 1. Wojewoda lub Szef Urzędu informuje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o odmowie udzielenia lub o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, organ Straży Granicznej ustala, czy zachodzą przesłanki do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 113. Cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, zawiadamia wojewodę, który udzielił tego zezwolenia, w terminie 15 dni roboczych, o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia.

Rozdział 2

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

Art. 114. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

1) cudzoziemiec posiada:
   a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
2) cudzoziemiec ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
3) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy;
4) wysokość wynagrodzenia, która jest określona w posiadanej przez cudzoziemca umowie z podmiotem powierzającym wykonywanie pracy, będącej podstawą wykonywania pracy, zawartej w formie pisemnej, nie jest niższa niż wysokość wynagrodzenia pracowników wykonujących w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku.

2. Wysokość miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, powinna być wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.), w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, gdy:

1) zawód, który cudzoziemiec wykonuje w ramach powierzonej pracy, lub rodzaj pracy, która jest mu powierzona, znajduje się w wykazie, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
2) cudzoziemiec bezpośrednio przed złożeniem wniosku posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku, lub
3) cudzoziemiec spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
4) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

4. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

Art. 115. Uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 116. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99 ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, gdy cudzoziemiec:

1) jest pracownikiem delegowanym do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na określony czas przez pracodawcę mającego siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - przez cały okres delegowania lub
2) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zobowiązań określonych w umowach międzynarodowych dotyczących ułatwienia wjazdu i czasowego pobytu niektórych kategorii osób fizycznych zajmujących się wymianą handlową lub inwestycjami, lub
3) prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 117. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100, udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę cudzoziemcowi odmawia się, gdy:

1) podmiot powierzający wykonywanie pracy:
   a) został prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, i w ciągu 2 lat od ukarania został ponownie ukarany za podobne wykroczenie lub
   b) został prawomocnie ukarany za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3-5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
   c) jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 218-221 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem karnym", lub
   d) jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 270-275 Kodeksu karnego, popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę albo jest podmiotem zarządzanym lub kontrolowanym przez taką osobę, lub
   e) jest osobą fizyczną skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 9 lub art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
   f) został prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 11 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) cudzoziemiec:
   a) nie spełnia wymagań kwalifikacyjnych i innych warunków w przypadku zamiaru powierzenia mu wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394), lub
   b) został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, o którym mowa w art. 270-275

Kodeksu karnego, popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę lub udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 118. 1. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności tego zezwolenia, wskazuje się:
1) podmiot powierzający wykonywanie pracy, a w przypadku gdy cudzoziemiec będzie pracownikiem tymczasowym - także pracodawcę użytkownika;
2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
3) najniższe wynagrodzenie, które może otrzymywać cudzoziemiec na danym stanowisku;
4) wymiar czasu pracy;
5) rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

2. W przypadku gdy w decyzji wskazuje się kilka podmiotów powierzających wykonywanie pracy, warunki wykonywania pracy, o których mowa w ust. 1, określa się odrębnie dla każdego podmiotu.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, w decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności zezwolenia, zamieszcza się informację, że cudzoziemiec jest uprawniony do wykonywania pracy na warunkach określonych w przepisie będącym podstawą zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

Art. 119. Zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy lub przejęcie pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę nie wymagają zmiany lub wydania nowego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 120. 1. Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę może być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza wykonywać pracę u innego pracodawcy użytkownika lub na innych warunkach niż określone w art. 118 ust. 1 pkt 2-5.

2. Wojewoda może odmówić zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, jeżeli:
1) cudzoziemiec nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 1 lub 2, lub
2) podmiot, który powierza wykonywanie pracy, nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 3 lub 4.

3. Wojewoda odmawia zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, jeżeli okres ważności zmienianego zezwolenia przekroczy 3 lata.

Art. 121. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę powiadamia pisemnie wojewodę właściwego ze względu na miejsce swojego aktualnego pobytu, w ciągu 15 dni roboczych, o utracie pracy u któregokolwiek z podmiotów powierzających wykonywanie pracy, wymienionych w zezwoleniu.

Art. 122. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, wojewoda cofa zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, jeżeli stanowisko określone w zezwoleniu uległo zmianie lub wysokość wynagrodzenia została obniżona, a zezwolenie to nie zostało zmienione.

Art. 123. 1. Przepisów art. 101 pkt 1 i 2 nie stosuje się w okresie 30 dni liczonych od dnia utraty pracy na rzecz podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, wymienionego w

zezwoleniu:

1) jeżeli cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 121, lub
2) jeżeli powiadomienie, o którym mowa w art. 121, nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

2. Do utraty pracy u wszystkich podmiotów powierzających wykonywanie pracy, wymienionych w zezwoleniu, przepis ust. 1 ma zastosowanie nie więcej niż raz w trakcie ważności zezwolenia.

Art. 124. Wojewoda zawiadamia starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 125. 1. Do ustalenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy, stosuje się przepisy art. 88c ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. O udzielenie informacji, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, występuje podmiot powierzający wykonywanie pracy.

3. Informację, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, cudzoziemiec dołącza do wniosku o udzielenie lub zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 126. 1. Jeżeli wykonywanie pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na pełnieniu przez cudzoziemca funkcji w zarządzie osoby prawnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców, której udziałów lub akcji cudzoziemiec nie posiada, zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, jeżeli spełnia on warunki określone w art. 114 ust. 1 pkt 1 i 2, a podmiot, którym zarządza lub będzie zarządzał, spełnia wymogi, o których mowa w art. 142 ust. 1 pkt 3.

2. Do zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 115, art. 117 i art. 118 ust. 1 pkt 1 i 2.

Rozdział 3

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji

Art. 127. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

1) cudzoziemiec:
   a) zawarł, na okres przynajmniej 1 roku, umowę o pracę, umowę o pracę nakładczą, umowę cywilnoprawną, na podstawie której wykonuje pracę, świadczy usługi lub pozostaje w stosunku służbowym,
   b) spełnia wymagania kwalifikacyjne i inne warunki w przypadku zamiaru wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r.

o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,

c) posiada wyższe kwalifikacje zawodowe,

d) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

e) posiada zgodę właściwego organu na zajmowanie określonego stanowiska, wykonywanie zawodu lub prowadzenie innej działalności, gdy obowiązek jej uzyskania przed zawarciem umowy wynika z odrębnych przepisów;

2) podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie tej pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy;

3) roczne wynagrodzenie brutto wynikające z miesięcznego lub rocznego wynagrodzenia, wskazane w umowie, nie będzie niższe niż minimalne wynagrodzenie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 139.

Art. 128. Zezwolenia, o którym mowa w art. 127, udziela się na okres dłuższy o 3 miesiące od okresu wykonywania pracy, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 129. Przepisu art. 127 pkt 2 nie stosuje się, gdy:

1) zawód, który cudzoziemiec wykonuje w ramach powierzonej pracy, lub rodzaj pracy, która jest mu powierzona, znajduje się w wykazie zawodów i rodzajów pracy, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub

2) cudzoziemiec, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę, lub zezwolenie, o którym mowa w art. 127, u tego samego podmiotu powierzającego mu wykonywanie pracy na tym samym stanowisku, lub

3) cudzoziemiec był już legalnie zatrudniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres 2 lat na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, lub

4) cudzoziemiec spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub

5) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

Art. 130. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 131. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, gdy cudzoziemiec:

1) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 151, lub posiada takie zezwolenie lub

2) jest pracownikiem przedsiębiorstwa prowadzącego działalność gospodarczą w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i jest czasowo oddelegowany przez pracodawcę w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

3) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zobowiązań określonych w umowie międzynarodowej dotyczącej ułatwienia wjazdu i czasowego pobytu niektórych

kategorii osób fizycznych zajmujących się wymianą handlową lub inwestycjami, lub
4) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a.

Art. 132. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9, udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi odmawia się, gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 117 pkt 1 lit. a lub b.

Art. 133. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, cudzoziemcowi cofa się zezwolenie, o którym mowa w art. 127, gdy nie przestrzega on ograniczenia w dostępie do rynku pracy określonego w art. 135 ust. 2.

2. Przepisów art. 101 pkt 1 lub 2 nie stosuje się, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:
1) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy nie przekroczył 3 miesięcy w okresie ważności zezwolenia, o którym mowa w art. 127;
2) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy wystąpił nie więcej niż 2 razy w okresie ważności zezwolenia;
3) cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 134 ust. 1, lub że powiadomienie nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

Art. 134. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, w ciągu 15 dni roboczych powiadamia pisemnie o utracie pracy wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca.

2. Jeżeli w okresie pierwszych 2 lat pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, zmieniły się określone w zezwoleniu warunki pracy, o których mowa w art. 137 pkt 4, cudzoziemiec w ciągu 15 dni roboczych powiadamia o tej zmianie organ, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli po upływie 2 lat pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nastąpiła zmiana stanowiska, wynagrodzenia na niższe lub zmiana minimalnego wymiaru czasu pracy i rodzaju umowy, na podstawie której cudzoziemiec wykonuje pracę, cudzoziemiec w ciągu 15 dni roboczych powiadamia o tej zmianie organ, o którym mowa w ust. 1.

Art. 135. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 127, może być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza rozpocząć wykonywanie pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu, zamierza zmienić stanowisko lub będzie otrzymywać niższe wynagrodzenie niż określone w zezwoleniu.

2. W okresie pierwszych 2 lat pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127:
1) cudzoziemiec nie może rozpocząć wykonywania pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu,
2) cudzoziemiec nie może zmienić stanowiska, na jakim jest zatrudniony,
3) cudzoziemcowi nie można wypłacać wynagrodzenia niższego niż określone w zezwoleniu
- bez zmiany tego zezwolenia.

3. Zmiana zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nie jest wymagana w przypadku zmiany

nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy, a także w przypadku przejęcia zakładu pracy lub jego części przez inny podmiot.

4. Zmiany zezwolenia, o którym mowa w art. 127, wojewoda odmawia, gdy:

1) okres, w którym cudzoziemiec pozostaje bez pracy:
   a) przekracza 3 miesiące liczone od dnia utraty pracy do dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o zmianę zezwolenia ze względu na zmianę podmiotu powierzającego mu wykonywanie pracy lub
   b) wystąpił więcej niż 2 razy w trakcie ważności zezwolenia, lub
2) cudzoziemiec nie powiadomił wojewody o utracie pracy w terminie wskazanym w art. 134 ust. 1, lub
3) cudzoziemiec przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 127 pkt 1, lub
4) podmiot, który będzie powierzał pracę cudzoziemcowi, nie spełnia warunków, o których mowa w art. 127 pkt 2 lub 3, lub
5) okres ważności zmienionego zezwolenia przekroczy 3 lata.

Art. 136. 1. Do ustalenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy, stosuje się przepisy art. 88c ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. O udzielenie informacji, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, występuje podmiot powierzający wykonywanie pracy.

3. Informację, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, cudzoziemiec dołącza do wniosku o udzielenie lub zmianę zezwolenia, o którym mowa w art. 127.

Art. 137. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, określa się okres ważności tego zezwolenia i wskazuje się:

1) podmiot, u którego cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma być zatrudniony;
3) wynagrodzenie;
4) minimalny wymiar czasu pracy i rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

Art. 138. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu odpis decyzji o:

1) udzieleniu, odmowie udzielenia i cofnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi, który zamieszkiwał przez okres 18 miesięcy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją "Niebieska Karta UE";
2) udzieleniu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiadaczowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127.

Art. 139. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość minimalnego wynagrodzenia wymaganego do udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, w taki sposób, aby wysokość minimalnego wynagrodzenia nie była niższa niż równowartość 150% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym obliczanego na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu

Statystycznego ogłaszanego w danym roku na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440).

Rozdział 4

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 140. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:

1) posiada zezwolenie na pracę w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia mu pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane;
2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
3) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
4) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepis art. 114 ust. 2.

Art. 141. Przepisu art. 100 ust. 1 pkt 9 nie stosuje się do cudzoziemca czasowo oddelegowanego w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, uprawnionego do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa.

Rozdział 5

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej

Art. 142. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie działalności gospodarczej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium oraz spełnione są następujące warunki:

1) cudzoziemiec posiada:
   a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
   c) zgodę właściwego organu na zajmowanie określonego stanowiska lub wykonywanie zawodu, gdy obowiązek jej uzyskania wynika z przepisów odrębnych;

2) cudzoziemiec ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
3) podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą:
   a) w roku podatkowym poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemca osiągnął dochód nie niższy niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 255) lub zatrudnia na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej przez okres 1 roku poprzedzającego złożenie wniosku co najmniej 2 pracowników będących obywatelami polskimi lub cudzoziemcami, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
   b) wykaże, że posiada środki pozwalające na spełnienie w przyszłości warunków określonych w lit. a lub prowadzi działania pozwalające na spełnienie w przyszłości tych warunków, w szczególności przyczyniające się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia miejsc pracy.

2. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się do utworzonej przez cudzoziemca spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej albo do spółki, do której cudzoziemiec przystąpił lub której udziały lub akcje objął lub nabył.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, którego celem pobytu jest wykonywanie pracy poprzez pełnienie funkcji w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, którą utworzył lub której udziały lub akcje objął lub nabył, o ile cudzoziemiec spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, a spółka spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

4. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, stosuje się przepisy art. 114 ust. 2.

5. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, obywatelowi Republiki Tureckiej w związku z prowadzeniem lub zamiarem prowadzenia przez niego działalności gospodarczej na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium, stosuje się przepis art. 41 ust. 1 Protokołu dodatkowego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją (Dz. Urz. WE L 293 z 29.12.1972, str. 4, z późn. zm.).

Art. 143. Do odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 142 ust. 3, stosuje się przepisy art. 117.

Rozdział 6

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach

Art. 144. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach trzeciego stopnia udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych

studiów doktoranckich, zwanych dalej "studiami", także wtedy, gdy studia te stanowią kontynuację lub uzupełnienie studiów podjętych przez cudzoziemca na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

1) cudzoziemiec przedłoży:
   a) zaświadczenie jednostki prowadzącej studia o przyjęciu na studia lub o kontynuacji studiów,
   b) dowód uiszczenia opłaty, jeżeli podejmuje lub kontynuuje studia odpłatne;
2) cudzoziemiec posiada:
   a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów studiów.

2. Zezwolenia w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach trzeciego stopnia udziela się także cudzoziemcowi, który zamierza odbyć kurs przygotowawczy do podjęcia nauki na tych studiach w języku polskim i spełnia warunki określone w ust. 1.

Art. 145. 1. Pierwszego zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1, udziela się na okres 15 miesięcy.

2. Jeżeli okoliczność będąca podstawą ubiegania się o zezwolenie, o którym mowa w art. 144 ust. 1, uzasadnia pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż 1 rok, pierwszego zezwolenia udziela się na czas trwania roku akademickiego lub studiów, przedłużony o 3 miesiące.

3. Zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 2, udziela się na okres trwania kursu przygotowawczego do podjęcia nauki w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach trzeciego stopnia przedłużony o 3 miesiące.

Art. 146. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia jednostki prowadzącej studia o przyjęciu cudzoziemca na studia lub o kontynuowaniu przez niego studiów, zawierającego imię i nazwisko cudzoziemca, datę i miejsce jego urodzenia, obywatelstwo, numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość oraz państwo wydania dokumentu tożsamości, nazwę i adres jednostki prowadzącej studia, termin rozpoczęcia kształcenia, okres kształcenia, na jaki cudzoziemiec został przyjęty, określenie formy i poziomu studiów, mając na uwadze uzyskanie informacji niezbędnych do wydania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia oraz ujednolicenie danych zawartych w zaświadczeniu i formy zaświadczenia.

Art. 147. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 144, gdy:

1) posiada zezwolenie na pobyt czasowy w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub szkolenia zawodowego, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. b, lub
2) wykonuje pracę lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że ubiega się o udzielenie mu kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art.

144.

Art. 148. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1, cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 144, gdy nie zaliczył roku studiów w określonym terminie.

2. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, cudzoziemcowi można cofnąć kolejne zezwolenie, o którym mowa w art. 144, gdy nie zaliczył roku studiów w określonym terminie.

Art. 149. 1. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, powinno być prowadzone z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia nauki przewidzianego programem studiów oraz w sposób ułatwiający przyjmowanie w celu podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców, którzy uczestniczą w programach Unii Europejskiej wzmacniających mobilność do Unii Europejskiej jako obszaru docelowego lub w obrębie Unii Europejskiej.

2. O udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, wojewoda zawiadamia rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, wskazanej przez cudzoziemca we wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia.

3. Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów, a także o niezaliczeniu roku studiów w określonym terminie.

Art. 150. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec podejmujący lub kontynuujący studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni konieczność określenia takiej minimalnej wysokości środków finansowych, o których mowa w ust. 1, aby były one wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rozdział 7

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych

Art. 151. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się cudzoziemcowi będącemu naukowcem, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie umowy o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawartej z jednostką naukową, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.), zatwierdzoną w tym celu przez ministra właściwego do spraw nauki na podstawie decyzji oraz gdy cudzoziemiec przedstawi:

1) umowę o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawartą z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) pisemne oświadczenie jednostki naukowej, w którym zobowiązuje się ona do poniesienia kosztów pobytu naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli podstawą do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
3) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
4) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd albo przedstawi dokumenty potwierdzające posiadanie tych środków.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się także cudzoziemcowi, który posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady nr 1030/2002, opatrzony adnotacją "naukowiec", wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawarta z właściwą jednostką naukową tego państwa przewiduje przeprowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 2, zamiast umowy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przedstawia umowę o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawartą z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

4. Decyzję w sprawie zatwierdzenia jednostki naukowej wydaje się, na wniosek tej jednostki, na okres 5 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach na okres krótszy.

5. Do przedłużenia zatwierdzenia jednostki naukowej stosuje się przepisy ust. 4.

6. Minister właściwy do spraw nauki może wydać decyzję o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia albo o cofnięciu zatwierdzenia jednostki naukowej w przypadku, gdy:
1) jednostka naukowa zaprzestała prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, lub
2) jednostka naukowa nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 152 ust. 4 i art. 156, lub
3) umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego została zawarta wskutek poświadczenia nieprawdy.

7. Jednostka naukowa, której odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia lub której cofnięto zatwierdzenie ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 2 i 3, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji o odmowie przedłużenia jego okresu lub cofnięciu zatwierdzenia.

8. Aktualna lista zatwierdzonych jednostek naukowych jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw nauki.

Art. 152. 1. Jednostka naukowa zawiera z naukowcem umowę o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego, gdy:
1) projekt ten został zatwierdzony przez właściwe organy jednostki naukowej;
2) naukowiec posiada na czas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
   a) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów pobytu i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego,

które udzieli pozwolenia na wjazd,

b) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozpatrując zatwierdzenie projektu badawczego, uwzględniają:

1) cel i czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych oraz środki finansowe niezbędne do ich przeprowadzenia;
2) dokumenty potwierdzające kwalifikacje naukowca istotne ze względu na prowadzone badania naukowe lub prace rozwojowe.

3. Umowę o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego zawiera się jako umowę o pracę, umowę o dzieło lub umowę zlecenia, obejmującą w szczególności:

1) zobowiązanie:
   a) naukowca do uczestniczenia w realizacji projektu badawczego,
   b) jednostki naukowej do stworzenia naukowcowi warunków do realizacji jego zobowiązania;
2) określenie wynagrodzenia naukowca oraz warunków jego pracy.

4. Jednostka naukowa wydaje naukowcowi pisemne oświadczenie, w którym zobowiązuje się do poniesienia kosztów pobytu naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli przesłanką wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego wygasa, w przypadku gdy cudzoziemcowi odmówi się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy.

Art. 153. Jeżeli okoliczność będąca podstawą ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy uzasadnia zamieszkiwanie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż 3 lata, zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się na okres realizacji projektu badawczego lub na okres prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 154. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych odmawia się w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9.

Art. 155. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, gdy cudzoziemiec:

1) zamierza prowadzić, w ramach studiów doktoranckich, badania naukowe i prace rozwojowe w rozumieniu art. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki lub
2) jest oddelegowany przez jednostkę naukową z siedzibą na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej do jednostki naukowej z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 156. 1. Jednostka naukowa informuje niezwłocznie wojewodę, który udzielił

cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy lub przed którym toczy się postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi takiego zezwolenia, o zdarzeniach mogących stanowić przeszkodę w wykonaniu umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego.

2. Jednostka naukowa sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw nauki pisemne potwierdzenie wykonania wszystkich badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach projektu badawczego, którego dotyczyła umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, w terminie 2 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy.

Art. 157. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badania naukowe lub prace rozwojowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni konieczność określenia takiej minimalnej wysokości środków finansowych, o których mowa w ust. 1, aby były one wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rozdział 8

Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców

Art. 158. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, gdy:

1) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej albo
2) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca pozostającego w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się kolejnego zezwolenia w przypadku:

1) rozwodu lub separacji cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, gdy przemawia za tym jego ważny interes, albo
2) owdowienia cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo
3) śmierci rodzica małoletniego dziecka, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, gdy przemawia za tym ważny interes tego dziecka.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w przypadkach, o których mowa w ust. 2, udziela się jednorazowo na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Art. 159. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udziela się

cudzoziemcowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
   a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały,
   b) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
   c) w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy,
   d) w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej,
   e) co najmniej przez okres 2 lat na podstawie kolejnych zezwoleń na pobyt czasowy, w tym bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny - na podstawie zezwolenia udzielonego mu na okres pobytu nie krótszy niż 1 rok,
   f) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 ust. 1,
   g) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu prowadzenia badań naukowych, gdy cudzoziemiec ten posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady nr 1030/2002, opatrzony adnotacją "naukowiec", wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego zawarta z właściwą jednostką naukową tego państwa przewiduje przeprowadzenie badań naukowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   h) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,
   i) w związku z udzieleniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
2) posiada:
   a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
3) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się do zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udzielanego członkowi rodziny cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej, gdy wniosek o udzielenie mu tego zezwolenia został złożony przed upływem 6 miesięcy od dnia uzyskania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.

3. Za członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uważa się:

1) osobę pozostającą z cudzoziemcem w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim;
2) małoletnie dziecko cudzoziemca i osoby pozostającej z nim w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim, w tym także dziecko przysposobione;
3) małoletnie dziecko cudzoziemca, w tym także dziecko przysposobione, pozostające na jego utrzymaniu, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktycznie władzę rodzicielską;
4) małoletnie dziecko osoby, o której mowa w pkt 1, w tym także dziecko przysposobione, pozostające na jej utrzymaniu, nad którym sprawuje ona faktycznie władzę rodzicielską.

4. Za członka rodziny małoletniego cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, uważa się także jego wstępnego w linii prostej lub osobę pełnoletnią odpowiedzialną za

małoletniego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 160. Zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić:

1) cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela polskiego lub obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej innym niż ten, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z tym obywatelem - ze względu na:
   a) zależność finansową od niego lub pozostawanie z nim w gospodarstwie domowym, w kraju, z którego przybył cudzoziemiec, lub
   b) poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki ze strony tego obywatela
   - jeżeli cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2;
2) małoletniemu dziecku cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli dziecko to urodziło się w okresie ważności tej wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, a cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 i 3;
3) cudzoziemcowi prowadzącemu życie rodzinne w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), z zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, z którym przebywa wspólnie na tym terytorium, jeżeli cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2.

Art. 161. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się cudzoziemcowi, który spełnia wymogi, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 i 3, i który:

1) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
   a) jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. a-g i i, oraz przebywa na tym terytorium,
   b) zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. h, i przebywa na tym terytorium lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej
   - co najmniej od 5 lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną;
2) jest pełnoletnim dzieckiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
   a) jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. a-g i i, oraz przebywa na tym terytorium,
   b) zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. h, i przebywa na tym terytorium lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej
   - co najmniej od 5 lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną.

2. Cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, udziela się zezwolenia na pobyt czasowy, gdy przemawia za tym jego ważny interes, w przypadku:

1) rozwodu, separacji lub owdowienia tego cudzoziemca, jeżeli pozostawał w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1, lub
2) śmierci jego rodzica będącego cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie jednej z przesłanek, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1, lub
3) śmierci jego małoletniego dziecka, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej.

3. Do okresu pobytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. b, zalicza się okresy, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1.

Art. 162. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1, udziela się cudzoziemcowi na okres:

1) do dnia, w którym upływa termin ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, do którego członek rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) 3 lat - w przypadku gdy cudzoziemcowi, do którego członek rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udzielono zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub nadano mu status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 pkt 2, udziela się na okres do dnia, w którym upływa termin ważności wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonych przedstawicielowi ustawowemu dziecka.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 161 ust. 2, zezwolenia na pobyt czasowy udziela się jednorazowo na okres do 3 lat.

Art. 163. 1. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny cudzoziemca posiada dochód, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 lit. b, stosuje się przepis art. 114 ust. 2.

2. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 164. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1, w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9.

Art. 165. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1-5, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy:

1) dla członka rodziny - obywatela Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku cudzoziemca pozostającego w związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub
2) w celu połączenia się z rodziną - w przypadku cudzoziemca pozostającego - w związku małżeńskim z cudzoziemcem, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1

- gdy związek małżeński został zawarty w celu obejścia niniejszej ustawy.

2. Do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną nie stosuje się przepisu art. 100 ust. 1 pkt 8, w przypadku gdy cudzoziemiec ubiega się o kolejne zezwolenie.

3. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 2 lub art. 160 pkt 2, nie można odmówić udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli wyłączną przyczyną odmowy byłby nielegalny pobyt tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną nie stosuje się przepisu art. 100 ust. 1 pkt 9 w przypadku członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d, jeżeli rodzina istniała już w kraju pochodzenia cudzoziemca, a członek jego rodziny przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniu złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy przez tego cudzoziemca.

Art. 166. W przypadkach, o których mowa w art. 101 ust. 1 pkt 1 lub 2, lub gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4 lub 5, cudzoziemcowi cofa się:

1) zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udzielone cudzoziemcowi pozostającemu w związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub
2) zezwolenie w celu połączenia się z rodziną udzielone cudzoziemcowi pozostającemu w związku małżeńskim z cudzoziemcem, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 167. W postępowaniu w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 159 ust. 1, uwzględnia się:

1) interes małoletniego dziecka;
2) charakter i trwałość więzi rodzinnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
3) okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
4) istnienie więzi rodzinnych, kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Art. 168. Cudzoziemcowi udziela się zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną na wniosek cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do którego członek jego rodziny przybywa lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 169. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 1 lub art. 159 ust. 3 pkt 1, organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty w celu obejścia niniejszej ustawy.

2. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, w szczególności ustala się, czy okoliczności sprawy wskazują na to, że:

1) jedno z małżonków przyjęło korzyść majątkową w zamian za wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa, o ile nie wynikało to ze zwyczaju ugruntowanego w danym państwie lub danej grupie społecznej;
2) małżonkowie nie wypełniają prawnych obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa;

3) małżonkowie nie zamieszkują wspólnie lub nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego;
4) małżonkowie nie spotkali się przed zawarciem małżeństwa;
5) małżonkowie nie mówią językiem zrozumiałym dla obojga;
6) małżonkowie nie są zgodni co do dotyczących ich danych osobowych i innych istotnych okoliczności ich dotyczących;
7) jedno z małżonków lub oboje małżonkowie w przeszłości zawierali już pozorne małżeństwa.

3. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 160 pkt 3, organ, który prowadzi to postępowanie, ustala w szczególności, czy więzi tego cudzoziemca z obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej są rzeczywiste i stałe.

4. W celu dokonania ustaleń, o których mowa w ust. 1-3, organ prowadzący postępowanie może zwrócić się z wnioskiem do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, o przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 11 ust. 1.

5. Przy dokonywaniu ustaleń, o których mowa w ust. 1-3, oraz przeprowadzaniu czynności, o których mowa w art. 11 ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 9

Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi

Art. 170. Cudzoziemcowi, w stosunku do którego istnieje domniemanie, że jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, wydaje się zaświadczenie potwierdzające istnienie tego domniemania.

Art. 171. 1. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny przez okres ważności wydanego mu zaświadczenia, o którym mowa w art. 170.

2. Pobyt cudzoziemca, o którym mowa w art. 170, przestaje się uważać za legalny z chwilą odnotowania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7, informacji, że cudzoziemiec aktywnie, dobrowolnie i z własnej inicjatywy ponownie nawiązał kontakt z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

3. Informację, o której mowa w ust. 2, przekazuje organ, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 170.

Art. 172. 1. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 170, wydaje cudzoziemcowi organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 170, jest ważne przez okres 3 miesięcy od dnia jego wydania, a w przypadku małoletniego cudzoziemca - przez okres 4 miesięcy od dnia jego wydania.

Art. 173. Organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, poucza cudzoziemca na piśmie w języku dla niego zrozumiałym o przepisach zawartych w art. 171 i art. 172.

Art. 174. Organ, który wydał cudzoziemcowi zaświadczenie, o którym mowa w art. 170, powiadamia o tym fakcie ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 175. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, uwzględniając cel, w jakim zaświadczenie jest wydawane, oraz dane potwierdzające tożsamość cudzoziemca.

Art. 176. Zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi udziela się cudzoziemcowi, jeżeli łącznie spełnia następujące warunki:
1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego;
3) zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

Art. 177. Zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi udziela się na okres co najmniej 6 miesięcy.

Art. 178. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 2 i 4-6 oraz art. 100 ust. 1 pkt 2, 3 i 6-9.

Art. 179. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza.

Art. 180. Zezwolenie na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi cofa się cudzoziemcowi:
1) w przypadkach, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, w szczególności gdy cudzoziemiec zaprzestał współpracy z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, lub jeżeli postępowanie to zostało zakończone, lub
2) gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 lub 5.

Rozdział 10

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu

Art. 181. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można udzielić cudzoziemcowi, który przebywa na tym terytorium, jeżeli:
1) jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub
2) obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga jego wyjątkowa

sytuacja osobista, lub
3) obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można udzielić na okres niezbędny do realizacji celu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy.

3. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można także udzielić, gdy okoliczności ubiegania się o to zezwolenie nie uzasadniają pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

Art. 182. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 2, 3 i 6-8.

Art. 183. 1. Wojewoda, rozpatrując wniosek cudzoziemca o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, zwraca się z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, do:
1) komendanta oddziału Straży Granicznej;
2) komendanta wojewódzkiego Policji;
3) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Wojewoda, w razie potrzeby, może zwrócić się o przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów.

3. Komendanci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub konsul przekazują wojewodzie informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku o jej przekazanie.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 3, może być przedłużony do 30 dni roboczych, o czym komendanci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 - także konsul, informują wojewodę.

5. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3 lub 4, wymóg uzyskania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony.

6. Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się do cudzoziemca, który nie ukończył 13. roku życia.

Art. 184. Udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, odmawia się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1 i 3-5.

Art. 185. Zezwolenie, o którym mowa w art. 181 ust. 1, cofa się cudzoziemcowi, gdy ustał cel pobytu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, lub gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 3-5.

Rozdział 11

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności

Art. 186. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:
1) zamierza jako członek rodziny zamieszkiwać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

wspólnie z pracownikiem migrującym, o którym mowa w pkt 19 części I i art. 19 części II Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67, z 2010 r. Nr 76, poz. 491 oraz z 2011 r. Nr 168, poz. 1007), lub z prowadzącym na tym terytorium działalność gospodarczą na własny rachunek cudzoziemcem, o którym mowa w art. 19 ust. 10 części II Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r., lub

2) jest urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnim dzieckiem cudzoziemca przebywającym na tym terytorium bez opieki, lub
3) posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej oraz:
   a) zamierza wykonywać pracę lub prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium lub
   b) zamierza podjąć lub kontynuować na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej studia lub szkolenie zawodowe, lub
   c) wykaże, że zachodzą inne okoliczności uzasadniające jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
4) jest członkiem rodziny cudzoziemca, o którym mowa w pkt 3, z którym przebywał na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i towarzyszy mu lub chce się z nim połączyć, lub
5) posiada uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r. (Dz. Urz. WE L 217 z 29.12.1964, str. 3685; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 11 str. 1).

2. Do członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się załącznik do Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. w zakresie dotyczącym jej art. 19 ust. 6.

3. Do członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy art. 159 ust. 3.

Art. 187. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić cudzoziemcowi, jeżeli:

1) zamierza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podjąć lub kontynuować:
   a) naukę lub
   b) szkolenie zawodowe, lub
2) jest absolwentem polskiej uczelni oraz poszukuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy, lub
3) jest duchownym, członkiem zakonu lub osobą pełniącą funkcję religijną w kościele lub związku wyznaniowym, którego status jest uregulowany umową międzynarodową, przepisami obowiązującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa lub który działa na podstawie wpisu do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych, i jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest związany z pełnioną funkcją lub przygotowaniem do jej pełnienia, lub
4) jest pokrzywdzonym, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2, lub
5) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia przebywał na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w pkt 4, do czasu otrzymania zaległego wynagrodzenia od podmiotu powierzającego wykonywanie pracy albo podmiotu, o którym mowa w art. 6 lub art. 7 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

6) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., a cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, lub
7) jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej naruszałby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z 2000 r. Nr 2, poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu, a cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, lub
8) wykazał, że zachodzą okoliczności inne niż określone w pkt 1-7, rozdziałach 2-10 i art. 186 ust. 1, uzasadniające jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 188. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli posiada:

1) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4, niezależnie od wymogów określonych w ust. 1, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 187, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić, jeżeli cudzoziemiec, o którym mowa w art. 187:

1) pkt 1-3, 5 lub 8, posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) pkt 1 lit. b, pkt 2 lub 8, posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
3) pkt 1 lit. a, posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów nauki, utrzymania i powrotu;
4) pkt 1-3, 5 lub 8, ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
5) pkt 5, ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utrzymanie.

4. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w art. 186 ust. 1 lub art. 187, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, stosuje się przepisy art. 114 ust. 2.

5. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny

obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 189. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5, stosuje się przepis art. 13 decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.

2. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 4, stosuje się przepisy art. 169.

Art. 190. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi udziela się na okres:

1) ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, któremu cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności towarzyszy lub z którym zamierza się połączyć - w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 4;
2) nauki lub szkolenia zawodowego, nie na dłużej jednak niż na okres 1 roku - w przypadku, o którym mowa w art. 187 pkt 1;
3) 1 roku - w przypadku, o którym mowa w art. 187 pkt 2.

Art. 191. 1. Do odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności nie stosuje się przepisów:

1) art. 100 ust. 1 pkt 9 w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2 lub art. 187 pkt 4;
2) art. 100 ust. 1 pkt 8 w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4, jeżeli cudzoziemiec ubiega się o udzielenie mu kolejnego zezwolenia;
3) art. 100 ust. 1 pkt 6 i 7 w przypadku, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4;
4) art. 100 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz 6-9 w przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5 lub art. 187 pkt 6 lub 7.

2. Cudzoziemcowi, który osiągnął pełnoletność w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności w ciągu 1 roku od dnia, w którym osiągnął pełnoletność, nie można odmówić udzielenia tego zezwolenia, gdy przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca, a wyłączną podstawą odmowy byłby jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 192. 1. Zezwolenia udzielonego ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4, nie cofa się cudzoziemcowi, gdy podlegając obowiązkowi leczenia na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie wyraża zgody na to leczenie.

2. Zezwolenie udzielone ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5 lub art. 187 pkt 6 lub 7, cofa się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 lub 5 lub art. 101 pkt 1.

Art. 193. Wojewoda informuje Szefa Urzędu o:

1) udzieleniu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o cofnięciu mu takiego zezwolenia lub o odmowie

udzielenia kolejnego takiego zezwolenia;
2) cofnięciu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 4, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego ze względu na inne okoliczności lub o odmowie udzielenia mu kolejnego takiego zezwolenia.

Art. 194. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie będzie musiał posiadać cudzoziemiec, który zamierza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podjąć lub kontynuować naukę, na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni konieczność określenia takiej minimalnej wysokości środków finansowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, aby były one wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

DZIAŁ VI

Zezwolenie na pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Rozdział 1

Zezwolenie na pobyt stały

Art. 195. 1. Zezwolenia na pobyt stały udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli:
1) jest dzieckiem cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pozostającym pod jego władzą rodzicielską:
   a) urodzonym po udzieleniu temu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
   b) urodzonym w okresie ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego temu cudzoziemcowi, lub
2) jest dzieckiem obywatela polskiego pozostającym pod jego władzą rodzicielską, lub
3) jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe, lub
4) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem polskim przez co najmniej 3 lata przed dniem, w którym złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały, i bezpośrednio przed złożeniem tego wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 2 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim lub w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, lub
5) jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego i:

a) przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przez okres nie krótszy niż 1 rok na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi,
b) współpracował z organami ścigania w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego,
c) ma uzasadnione obawy przed powrotem do państwa pochodzenia, potwierdzone przez prokuratora prowadzącego postępowanie w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, lub

6) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 5 lat na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, lub
7) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 1 lub 3, lub
8) udzielono mu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azylu, lub
9) posiada ważną Kartę Polaka i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe.

2. Do ustalenia polskiego pochodzenia osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy art. 5 ust. 1-3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.).

3. Do okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lub 7, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej, wlicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium w toku postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, nawet jeżeli przebywał w tym okresie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

4. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiący podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w okresach stanowiących podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały, chyba że przerwa była spowodowana:

1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i trwała nie dłużej niż 6 miesięcy, lub
4) wyjazdem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbycia praktyk lub uczestnictwa w zajęciach, przewidzianych w toku studiów w polskiej uczelni.

Art. 196. 1. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, gdy cudzoziemiec:

1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
a) nielegalnie lub
b) na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium wydanej w celu, o którym mowa w

art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
c) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, lub
d) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
2) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
3) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
4) został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
5) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6, lub
6) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
7) nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu, choć był do tego obowiązany.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1-5 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu udzielono azylu w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 lit. a nie stosuje się do urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletniego dziecka cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, oraz do dziecka obywatela polskiego, które pozostaje pod władzą rodzicielską tego obywatela.

4. Przepisu ust. 1 pkt 1 lit. c nie stosuje się do cudzoziemców, o których mowa w art. 195 ust. 1 pkt 3.

Art. 197. 1. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały odmawia się cudzoziemcowi, jeżeli:
1) nie spełnia on wymogów, o których mowa w art. 195 ust. 1, lub
2) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
3) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
5) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
6) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie przez niego związku małżeńskiego z obywatelem polskim, a związek małżeński został zawarty w celu obejścia niniejszej ustawy, lub
7) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia:
   a) złożył on wniosek o udzielenie zezwolenia zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
   b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
8) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał on przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
9) nie zwrócił kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które zostały pokryte z budżetu państwa.

2. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 195 ust. 1 pkt 3, odmawia się w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 lub 7.

3. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 195 ust. 1

pkt 8, odmawia się, jeżeli nie spełnia on wymogów, o których mowa w art. 195 ust. 1.

4. Do ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 7, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 198. 1. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, zezwolenia na pobyt stały można udzielić tylko w razie istnienia poważnych przyczyn uzasadniających jego udzielenie, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda, rozpatrując wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji.

3. Wojewoda informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 199. 1. Zezwolenie na pobyt stały cofa się cudzoziemcowi, jeżeli:

1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
2) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
3) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia:
   a) złożył on wniosek o udzielenie zezwolenia zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
   b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
4) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności, lub
5) opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat.

2. Cudzoziemcowi, o którym mowa w:

1) art. 195 ust. 1 pkt 3, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 lub 5;
2) art. 195 ust. 1 pkt 8, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadku pozbawienia go azylu w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Jeżeli podstawą udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały był fakt pozostawania w związku małżeńskim z obywatelem polskim, zezwolenie można cofnąć, jeżeli cudzoziemiec rozwiódł się w ciągu 2 lat od dnia, w którym udzielono mu zezwolenia na pobyt stały.

4. Do ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 200. Zezwolenie na pobyt stały wygasa z mocy prawa z dniem:

1) udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE albo
2) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego.

Art. 201. 1. Zezwolenia na pobyt stały udziela cudzoziemcowi lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

2. Zezwolenie na pobyt stały cofa się cudzoziemcowi, w drodze decyzji.

3. Decyzję w sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w przypadku gdy cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - wojewoda, który udzielił tego zezwolenia:

1) z urzędu albo
2) na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 202. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały nie został złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

3. W przypadku cudzoziemca będącego:

1) osobą małoletnią - wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jedno z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów;
2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie - wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składa opiekun ustanowiony przez sąd;
3) osobą małoletnią bez opieki - wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały składa kurator.

4. Przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi będącemu osobą małoletnią, która ukończyła 6. rok życia, jest wymagana jego obecność.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do małoletniego dziecka cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, oraz do dziecka obywatela polskiego, które pozostaje pod władzą rodzicielską tego obywatela.

Art. 203. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały na formularzu zawierającym:

1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
2) dane lub informacje dotyczące małżonka cudzoziemca, o których mowa w art. 13;
3) następujące dane dotyczące dokumentu podróży cudzoziemca:
   a) serię i numer,
   b) datę wydania i datę upływu ważności,
   c) nazwę organu wydającego,
   d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
4) informacje o:
   a) podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku,
   b) poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
5) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o jego tymczasowym aresztowaniu;
6) informację o zobowiązaniach podatkowych cudzoziemca wobec Skarbu Państwa;

7) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, cudzoziemiec uzasadnia go, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do niego:

1) aktualną fotografię;
2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

4. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały pobiera się odciski linii papilarnych.

Art. 204. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały;
2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące tych fotografii;
3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały;
4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu;
5) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 205. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty w celu obejścia niniejszej ustawy.

2. Do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty w celu obejścia niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 169 ust. 2, 4 i 5.

Art. 206. 1. Jeżeli wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały został złożony w czasie jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały;
2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały na wniosek strony.

Art. 207. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały wojewoda zasięga informacji, czy wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym

terytorium stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Informacji, o której mowa w ust. 1, zasięga się na wniosek, który składa się do:
1) komendanta oddziału Straży Granicznej;
2) komendanta wojewódzkiego Policji;
3) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, w szczególnie uzasadnionych przypadkach można złożyć również do innych organów niż te, o których mowa w ust. 2.

4. Komendanci, o których mowa w ust. 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub organy, o których mowa w ust. 3, przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni.

6. Organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę o przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 5.

7. Jeżeli organy, o których mowa w ust. 2 i 3, nie przekażą informacji w terminach, o których mowa w ust. 4 lub 5, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

8. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który nie ukończył 13. roku życia.

Art. 208. W przypadku gdy inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda ustala, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i informuje o tym, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ tego państwa.

Art. 209. 1. Wojewoda informuje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, organ Straży Granicznej ustala, czy zachodzą przesłanki do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 210. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały powinno zakończyć się nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia jego wszczęcia, a postępowanie odwoławcze - w ciągu 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania.

Rozdział 2

Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Art. 211. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku i spełnia łącznie następujące warunki:
1) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli wymogi, o których mowa w art. 114 ust. 2, spełniał:

1) w ciągu 2 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku - w przypadku, o którym mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1;
2) w ciągu 3 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku - w pozostałych przypadkach.

Art. 212. 1. Do 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 211 ust. 1, zalicza się:

1) łączny okres legalnego pobytu na terytorium Unii Europejskiej, jeżeli cudzoziemiec przebywał legalnie i nieprzerwanie na tym terytorium co najmniej przez 5 lat na podstawie wydanego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją "Niebieska Karta UE", w tym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - co najmniej przez 2 lata bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
2) cały okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w toku postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, jeżeli przekroczył on 18 miesięcy;
3) połowę okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
   a) na podstawie wizy wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10, lub
   b) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 144 lub art. 187 pkt 1 lit. b, lub
   c) w toku postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy.

2. Do 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 211 ust. 1, nie zalicza się pobytu cudzoziemca:

1) będącego pracownikiem delegowanym przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub będącego usługodawcą świadczącym usługi transgraniczne;
2) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23;
3) w okresie jego nauki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
4) który został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu;
5) który jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6;
6) będącego członkiem misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub inną osobą zrównaną z nimi na podstawie ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
7) o którym mowa w art. 181 ust. 1;
8) w toku postępowania w sprawie nadania mu statusu uchodźcy, w przypadku gdy postępowanie to zakończyło się odmową nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
9) na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

3. Pobyt cudzoziemca stanowiący podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim:

1) nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w 5-letnim okresie, o którym mowa w art. 211 ust. 1 - w przypadku pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) nie była dłuższa niż 12 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 18 miesięcy w okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - w przypadku pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli przerwa była spowodowana:
1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i trwała nie dłużej niż 6 miesięcy, lub
4) wyjazdem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbycia praktyk lub uczestnictwa w zajęciach, przewidzianych w toku studiów w polskiej uczelni.

Art. 213. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy cudzoziemiec:
1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
   a) nielegalnie lub
   b) na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
   c) w celu odbycia studiów lub szkolenia zawodowego, lub
   d) w związku z zamiarem podjęcia lub kontynuowania nauki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
   e) w związku z uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, azylu lub ochrony czasowej, lub
   f) w związku z ubieganiem się o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie azylu, lub
   g) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, lub
   h) na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, lub
2) jest pracownikiem delegowanym przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub usługodawcą świadczącym usługi transgraniczne, lub
3) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub jest wobec niego stosowany środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
4) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
5) został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
6) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6, lub
7) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
8) nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu, choć był do tego obowiązany.

Art. 214. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli:
1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 211 ust. 1, lub
2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać w celach gospodarczych.

Art. 215. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli:
1) nabycie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nastąpiło w sposób niezgodny z prawem lub
2) stanowi on rzeczywiste i poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
3) opuścił on terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat, lub
4) opuścił on terytorium Unii Europejskiej na okres następujących kolejno po sobie:
   a) 12 miesięcy lub
   b) 24 miesięcy, jeżeli posiadał zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji lub jest członkiem rodziny cudzoziemca, który takie zezwolenie posiadał, lub
5) uzyskał on na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
6) został on pozbawiony statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE zostało udzielone w związku z pobytem na tym terytorium na podstawie statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

2. Na zagrożenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać w celach gospodarczych.

3. W postępowaniu w sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się:
1) okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) wiek cudzoziemca;
3) związki cudzoziemca z Rzecząpospolitą Polską lub brak związków z państwem pochodzenia;
4) skutki cofnięcia zezwolenia dla cudzoziemca i członków jego rodziny.

Art. 216. Do udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcowi, któremu cofnięto takie zezwolenie ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 215 ust. 1 pkt 3-5, nie stosuje się art. 219 ust. 1 pkt 4 i 9.

Art. 217. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE wygasa z mocy prawa z dniem nabycia obywatelstwa polskiego.

Art. 218. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela cudzoziemcowi lub odmawia mu jego udzielenia, w drodze decyzji, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE cofa, w drodze decyzji, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji, wojewoda:
1) właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca albo
2) który udzielił zezwolenia - w przypadku gdy cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 219. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na formularzu zawierającym:
1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
2) imię, nazwisko, datę urodzenia, płeć, obywatelstwo i miejsce zamieszkania członków rodziny cudzoziemca pozostających na jego utrzymaniu, zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa;
3) następujące dane dotyczące dokumentu podróży cudzoziemca:
   a) serię i numer,
   b) datę wydania i datę upływu ważności,
   c) nazwę organu wydającego,
   d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
4) informacje o:
   a) podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku,
   b) poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
5) informacje o:
   a) źródle dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
   b) liczbie osób pozostających na utrzymaniu cudzoziemca,
   c) wysokości dochodu cudzoziemca w okresie ostatnich 3 lat, a w przypadku, o którym mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1 - w okresie ostatnich 2 lat;
6) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
7) informację o udzielonym cudzoziemcowi w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zezwoleniu na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
8) informację o pobycie na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego z adnotacją "Niebieska Karta UE" wydanego przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej oraz o przerwach w tym pobycie;
9) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o jego tymczasowym aresztowaniu;
10) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, cudzoziemiec uzasadnia go, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym będzie przebywał, i dołącza do niego:
1) aktualną fotografię;
2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności

uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

3. Za tytuł prawny, o którym mowa w ust. 2, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest zstępny, wstępny, małżonek, rodzice małżonka lub rodzeństwo cudzoziemca.

4. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

5. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pobiera się odciski linii papilarnych.

Art. 220. W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 221. W przypadku gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 222. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące tych fotografii;
3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu;
5) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 223. Do udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE stosuje się przepisy art. 202 oraz art. 206-210.

Art. 224. Szef Urzędu w terminie 1 miesiąca od otrzymania wniosku innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej udziela informacji temu państwu, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 225. Szef Urzędu w przypadku przejęcia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiedzialności za ochronę międzynarodową zwraca się do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało zezwolenie na pobyt rezydenta

długoterminowego UE z adnotacją o przyznanej ochronie międzynarodowej, z wnioskiem o zmianę tej adnotacji.

DZIAŁ VII

Dokumenty wydawane cudzoziemcom

Art. 226. Cudzoziemcowi mogą być wydane następujące dokumenty:
1) karta pobytu;
2) polski dokument podróży dla cudzoziemca;
3) polski dokument tożsamości cudzoziemca;
4) tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca;
5) dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie "zgoda na pobyt tolerowany".

Art. 227. W przypadku gdy którykolwiek z dokumentów, o których mowa w art. 226, został wydany osobie nieuprawnionej, organ wydający ten dokument stwierdza, w drodze decyzji, jego nieważność.

Art. 228. W dokumentach, o których mowa w art. 226, nie umieszcza się podpisu ich posiadacza, gdy są one wydawane:
1) osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia, lub
2) osobie, która ukończyła 13. rok życia, ale z powodu swojej niepełnosprawności nie może złożyć podpisu samodzielnie.

Art. 229. 1. Dokumenty, o których mowa w art. 226, wydaje się i wymienia na wniosek cudzoziemca.

2. Pierwszą kartę pobytu wydaje się z urzędu.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca, w przypadku małoletniego cudzoziemca urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającego na tym terytorium bez opieki rodziców, można wydać także z urzędu.

4. Pierwszą kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, który:
1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia z rodziną lub
2) jest członkiem najbliższej rodziny repatrianta, lub
3) uzyskał zgodę na pobyt ze względów humanitarnych

- wydaje się na wniosek cudzoziemca.

5. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca w przypadku cudzoziemca:
1) podlegającego relokacji lub przesiedleniu - wydaje się na wniosek Szefa Urzędu;
2) o którym mowa w art. 268 pkt 2 - można wydać także z urzędu.

6. Przed wydaniem pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE i wcześniej posiadał zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z pobytem na podstawie ochrony międzynarodowej, wojewoda zwraca się, za pośrednictwem Szefa Urzędu, do tego państwa członkowskiego w celu ustalenia, czy cudzoziemiec nie został pozbawiony ochrony międzynarodowej.

Art. 230. 1. Wniosek o wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5,

należy złożyć w terminie 14 dni po wystąpieniu przesłanek do ich wymiany, o których mowa w przepisach niniejszego działu.

2. Wniosek o wydanie kolejnej karty pobytu należy złożyć co najmniej na 30 dni przed upływem okresu ważności karty pobytu.

Art. 231. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226, na formularzu zawierającym:

1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
2) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, dotyczące objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży - w przypadku wniosku o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca albo o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
3) adres zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące.

2. Cudzoziemiec, składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do wniosku:

1) aktualne fotografie swoją i osób objętych wnioskiem;
2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych i okoliczności podanych we wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada lub nie ma możliwości uzyskania dokumentu podróży, zamiast ważnego dokumentu podróży dopuszcza się przedstawienie innego dokumentu potwierdzającego tożsamość cudzoziemca.

4. Cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, składając wniosek o wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca jest zwolniony z obowiązku przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, jeżeli z uwagi na szczególne okoliczności nie posiada takich dokumentów i nie ma możliwości ich uzyskania.

Art. 232. 1. W przypadku utraty lub uszkodzenia dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5, cudzoziemiec, w terminie 3 dni od dnia jego utraty lub uszkodzenia, zawiadamia o tym fakcie organ, który wydał ten dokument.

2. Cudzoziemcowi, który zawiadomił o utracie lub uszkodzeniu dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5, wydaje się nieodpłatnie zaświadczenie potwierdzające ten fakt.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, jest ważne do czasu wydania cudzoziemcowi kolejnego dokumentu, nie dłużej jednak niż przez 2 miesiące.

4. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na formularzu zawierającym dane, o których mowa w art. 244 ust. 1, oraz podpis zawiadamiającego.

Art. 233. 1. Cudzoziemiec, który odzyskał utracony dokument, o którym mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5, zawiadamia o tym fakcie, w terminie 3 dni od dnia jego odzyskania, organ, który wydał ten dokument.

2. Cudzoziemiec, który otrzymał kolejny dokument wydany w miejsce utraconego, niezwłocznie zwraca odzyskany dokument organowi, który ten dokument wydał.

Art. 234. 1. Osoba, która znalazła cudzy dokument, o którym mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5, niezwłocznie przekazuje go wojewodzie, komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu), komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Policji, komendantowi komisariatu Policji, innemu organowi administracji publicznej lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przekazują niezwłocznie znaleziony dokument

organowi, który go wydał, w celu unieważnienia.

Art. 235. 1. Dokumenty, o których mowa w art. 226, wydaje się lub wymienia po uiszczeniu opłaty.

2. Dochody z opłat za wydanie i wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 236. Opłaty, o której mowa w art. 235 ust. 1, nie pobiera się w przypadku:

1) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał:
   a) status uchodźcy,
   b) ochronę uzupełniającą,
   c) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;
2) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, któremu w Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt stały jako członkowi najbliższej rodziny repatrianta;
3) gdy wydany lub wymieniony dokument zawierał wady techniczne;
4) wydania z urzędu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca małoletniemu cudzoziemcowi;
5) wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży cudzoziemcowi relokowanemu lub przesiedlanemu albo w przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
6) wymiany karty pobytu z powodu okoliczności, o których mowa w art. 241 pkt 5 lub 6.

Art. 237. 1. Ulga w opłacie za wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w art. 226, przysługuje cudzoziemcom:

1) którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej;
2) których celem pobytu jest pobieranie nauki w szkole ponadgimnazjalnej i szkole wyższej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
3) małoletnim, którzy w dniu złożenia wniosku o wydanie lub wymianę karty pobytu lub dokumentu nie ukończyli 16 lat.

2. Ulga w opłacie, o której mowa w ust. 1, wynosi 50% kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 239 ust. 1.

Art. 238. W przypadku zawinionej utraty lub zawinionego zniszczenia dokumentów, o których mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5, opłatę za wymianę tych dokumentów podwyższa się do 300% w stosunku do opłat określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 239 ust. 1.

Art. 239. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" oraz za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
2) tryb uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1;
3) dokumenty wymagane do uzyskania ulg, o których mowa w art. 237 ust. 1;
4) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" w przypadku zawinionej ich utraty

albo zawinionego ich zniszczenia.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

1) jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" oraz wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
2) zróżnicowanie wysokości opłat za wymianę dokumentów w przypadku zawinionej ich utraty lub zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowych dokumentów.

Art. 240. Kartę pobytu wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono:

1) zezwolenia na pobyt czasowy;
2) zezwolenia na pobyt stały;
3) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 241. Kartę pobytu wymienia się w przypadku:

1) zmiany danych umieszczonych w dotychczasowej karcie pobytu;
2) zmiany wizerunku twarzy posiadacza karty pobytu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w tej karcie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza karty;
3) jej utraty;
4) jej uszkodzenia;
5) przejęcia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiedzialności za ochronę międzynarodową posiadacza karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE z adnotacją, o której mowa wart. 244 ust. 1 pkt 18;
6) przejęcia przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej odpowiedzialności za ochronę międzynarodową posiadacza karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 242. Karta pobytu w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

Art. 243. 1. Karta pobytu wydana cudzoziemcowi w przypadku udzielenia mu:

1) zezwolenia na pobyt czasowy - jest ważna przez okres, na który udzielono mu tego zezwolenia;
2) zezwolenia na pobyt stały - jest ważna przez okres 10 lat od dnia jej wydania;
3) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE - jest ważna przez okres 5 lat od dnia jej wydania;
4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych - jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej wydania.

2. Kolejna karta pobytu wydana cudzoziemcowi po upływie terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem mu:

1) zezwolenia na pobyt stały - jest ważna przez okres 10 lat od dnia jej wydania;
2) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE - jest ważna przez okres 5 lat od dnia

jej wydania;
3) zgody na pobyt ze względów humanitarnych - jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej wydania.

Art. 244. 1. W karcie pobytu umieszcza się:
1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
4) informację o obywatelstwie;
5) informację o płci;
6) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
7) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) - w przypadku gdy został nadany;
8) informację o rodzaju udzielonego zezwolenia;
9) adnotację "naukowiec" - w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 151;
10) adnotację "Niebieska Karta UE" - w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 127;
11) adnotację "dostęp do rynku pracy" - w przypadku zezwolenia udzielonego cudzoziemcowi, który jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę;
12) adnotację "Poprzednio posiadacz Niebieskiej Karty UE" - w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
13) obraz linii papilarnych;
14) nazwę organu wydającego kartę;
15) datę wydania karty;
16) datę upływu okresu ważności karty;
17) fotografię cudzoziemca;
18) adnotację "ochrona międzynarodowa przyznana przez ... (wskazanie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które ją przyznało) w dniu ... (data przyznania ochrony międzynarodowej)" - w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi, któremu przyznano ochronę międzynarodową.

2. Niezależnie od danych, o których mowa w ust. 1, karta pobytu może zawierać podpis cudzoziemca oraz zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 lub 16.

3. W karcie pobytu wydawanej osobie, od której pobranie odcisków linii papilarnych jest fizycznie niemożliwe, nie umieszcza się obrazu linii papilarnych.

4. W karcie pobytu nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 245. 1. Kartę pobytu wydaje lub odmawia jej wydania wojewoda, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

2. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, wydaje lub odmawia jej wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił tej zgody.

3. Kartę pobytu wymienia lub odmawia jej wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

4. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, wymienia lub odmawia jej wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się do wydania lub odmowy wydania kolejnej karty pobytu.

6. Odmowa wydania albo wymiany karty pobytu następuje w drodze decyzji.

7. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach wydania albo wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jest Szef Urzędu.

8. W przypadku gdy zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzielił Szef Urzędu lub gdy Szef Urzędu wydał decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu, kartę pobytu wydaje lub wymienia odpowiednio organ, o którym mowa w ust. 1 lub 2, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

Art. 246. Organ właściwy do wydania karty pobytu pobiera odciski linii papilarnych od cudzoziemca, który składa wniosek o:
1) wydanie pierwszej karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 229 ust. 4;
2) wydanie kolejnej karty pobytu;
3) wymianę karty pobytu.

Art. 247. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie wydania karty pobytu lub jej wymiany, gdy cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu lub jej wymiany.

Art. 248. 1. Cudzoziemiec odbiera kartę pobytu osobiście.

2. W przypadku gdy karta pobytu została wydana cudzoziemcowi, który nie ukończył 13. roku życia, odbiera tę kartę jego przedstawiciel ustawowy lub kurator.

3. Cudzoziemcowi odbierającemu kartę pobytu udostępnia się czytnik elektroniczny w celu sprawdzenia, czy jego dane osobowe umieszczone w karcie są zgodne ze stanem faktycznym.

Art. 249. 1. Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu organowi, który ją wydał, gdy:
1) nabył obywatelstwo polskie;
2) wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
3) wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
4) wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy;
5) wydano decyzję o cofnięciu mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
6) wydana decyzja o udzieleniu mu zezwolenia na pobyt czasowy wygasła z mocy prawa na podstawie art. 102 albo na podstawie art. 307 ust. 1;
7) wydana decyzja o udzieleniu mu zezwolenia na pobyt stały wygasła z mocy prawa na podstawie art. 200 pkt 1;
8) wydana decyzja o udzielaniu mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych wygasła z mocy prawa na podstawie art. 354 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4.

2. Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:
1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo

2) decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 2-8, stała się ostateczna albo wygasła.

3. Osoba obowiązana do zgłoszenia zgonu na podstawie art. 65 ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 oraz z 2012 r. poz. 1529) niezwłocznie zwraca kartę pobytu zmarłego cudzoziemca organowi, który tę kartę wydał.

4. Organ, któremu zwrócono kartę pobytu, wydaje na wniosek cudzoziemca nieodpłatnie zaświadczenie o zwrocie karty pobytu ważne przez okres 30 dni.

Art. 250. Kartę pobytu unieważnia się w przypadku:

1) jej utraty albo uszkodzenia - z dniem zgłoszenia utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
2) jej wymiany z powodu zmiany:
   a) wizerunku twarzy posiadacza karty w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w tej karcie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza karty,
   b) danych w niej umieszczonych
   - z dniem odbioru nowej karty;
3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego - z dniem upływu terminu zwrotu karty;
4) zgonu posiadacza karty pobytu - z dniem uzyskania informacji przez organ o zgonie cudzoziemca;
5) gdy cudzoziemiec nie zwróci jej, gdy wydano mu decyzję, o której mowa w art. 249 ust. 1 pkt 2-8 - z dniem, w którym decyzja ta stała się ostateczna albo wygasła.

Art. 251. Kartę pobytu unieważnia:

1) organ, który tę kartę wydał, w przypadku:
   a) nabycia przez posiadacza karty pobytu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
   b) gdy decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub decyzja o stwierdzeniu nieważności karty pobytu stała się ostateczna,
   c) przekazania cudzej karty pobytu przez osobę, która ją znalazła, chyba że karta ta została już unieważniona,
   d) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanej karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że karta ta została już unieważniona,
   e) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
   f) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt stały w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
   g) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub zezwolenia na pobyt stały,
   h) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w związku z zawiadomieniem o zrzeczeniu się prawa do korzystania z tej zgody lub powrotem do kraju pochodzenia;
2) organ, który wymienia kartę pobytu, w przypadku:
   a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia karty pobytu,
   b) odbioru nowej karty pobytu w przypadkach, o których mowa w art. 241 pkt 1 i 2.

Art. 252. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi, który utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży, gdy cudzoziemcowi udzielono:
1) zezwolenia na pobyt stały;
2) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
3) ochrony uzupełniającej;
4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 253. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca w okresie swojej ważności uprawnia cudzoziemca do wielokrotnego przekraczania granicy.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres jednego roku od dnia jego wydania.

Art. 254. Wydanie cudzoziemcowi polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca nie zwalnia go z obowiązku podjęcia działań zmierzających do uzyskania przez niego dokumentu podróży.

Art. 255. 1. W polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca umieszcza się:
1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
3) informację o obywatelstwie;
4) informację o płci;
5) nazwę organu wydającego;
6) datę wydania dokumentu;
7) datę upływu okresu ważności dokumentu;
8) fotografię cudzoziemca;

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4 lub 7.

Art. 256. Wymiana polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w przypadku:
1) zmiany danych umieszczonych w dotychczasowym dokumencie;
2) zmiany wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu;
3) utraty dokumentu;
4) uszkodzenia dokumentu.

Art. 257. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania, wymienia lub odmawia jego wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania lub wymiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji.

Art. 258. 1. Cudzoziemiec zwraca polski dokument podróży dla cudzoziemca organowi, który go wydał, gdy:
1) nabył obywatelstwo polskie;

2) wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
3) wydano decyzję o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
4) wydano decyzję o pozbawieniu go ochrony uzupełniającej;
5) otrzymał dokument podróży.

2. Cudzoziemiec zwraca polski dokument podróży dla cudzoziemca niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:
1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego;
2) doręczono mu dokument podróży;
3) decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 2-4, stała się ostateczna.

3. W pozostałym zakresie do zwrotu polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca stosuje się przepisy art. 249 ust. 3 i 4.

Art. 259. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca unieważnia się w przypadku:
1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu - z dniem zgłoszenia jego utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
   a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
   b) danych w nim umieszczonych
   - z dniem odbioru nowego dokumentu;
3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego - z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
4) zgonu posiadacza dokumentu - z dniem uzyskania przez organ informacji o jego zgonie;
5) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany polski dokument podróży, chyba że dokument ten został już unieważniony - z dniem jego zwrócenia;
6) gdy cudzoziemiec nie zwrócił polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca po otrzymaniu dokumentu podróży - niezwłocznie po uzyskaniu przez cudzoziemca informacji o otrzymaniu dokumentu podróży.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca unieważnia:
1) organ, który ten dokument wydał, w przypadku:
   a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
   b) gdy decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub decyzja o pozbawieniu ochrony uzupełniającej albo o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna,
   c) przekazania dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument ten został już unieważniony,
   d) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że dokument ten został już unieważniony,
   e) otrzymania przez cudzoziemca dokumentu podróży;
2) organ, który ten dokument wymienił, w przypadku:
   a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
   b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 256 pkt 1 i 2.

Art. 260. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany:

1) małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, jeżeli nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemawia za tym dobro dziecka;
2) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170;
3) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada żadnego obywatelstwa, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1, polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany, jeżeli cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego innego dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Art. 261. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca, w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza jego obywatelstwa.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, nie uprawnia do przekroczenia granicy.

3. Posiadanie przez cudzoziemca dokumentu, o którym mowa w ust. 1, nie zwalnia go z obowiązku uzyskania wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 262. Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest ważny przez okres 1 roku od dnia wydania.

Art. 263. 1. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca umieszcza się:

1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona jego rodziców;
2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
4) informację o płci;
5) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
6) nazwę organu wydającego dokument;
7) datę wydania dokumentu;
8) datę upływu okresu ważności dokumentu;
9) fotografię cudzoziemca;
10) pouczenie, że dokument nie potwierdza obywatelstwa, nie uprawnia do przekraczania granicy ani nie jest dokumentem potwierdzającym legalny pobyt.

2. Polski dokument tożsamości cudzoziemca zawiera podpis jego posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 8.

3. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w przypadku gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 264. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania, wymienia lub odmawia jego wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania lub wymiany polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

Art. 265. 1. Do wymiany polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca stosuje się przepisy art. 256.

2. Cudzoziemiec zwraca polski dokument tożsamości cudzoziemca, gdy:
1) nabył obywatelstwo polskie;
2) wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu.

3. Cudzoziemiec zwraca polski dokument tożsamości cudzoziemca organowi, który go wydał, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:
1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
2) decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 2, stała się ostateczna.

4. W pozostałym zakresie do zwrotu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca stosuje się przepisy art. 249 ust. 3 i 4.

Art. 266. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca unieważnia się w przypadku:
1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu - z dniem zgłoszenia jego utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
   a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
   b) danych w nim umieszczonych
   - z dniem odbioru nowego dokumentu;
3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego - z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
4) zgonu posiadacza dokumentu - z dniem uzyskania informacji przez organ o jego zgonie;
5) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany polski dokument tożsamości cudzoziemca, chyba że dokument ten został już unieważniony - z dniem jego zwrócenia.

2. Polski dokument tożsamości cudzoziemca unieważnia:
1) organ, który wydał ten dokument, w przypadku:
   a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
   b) przekazania cudzego dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument został już unieważniony,
   c) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że dokument został już unieważniony,
   d) gdy decyzja o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna;
2) organ, który wymienił ten dokument, w przypadku:
   a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
   b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 256 pkt 1 lub 2.

Art. 267. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi zamierzającemu powrócić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który podczas pobytu za granicą utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez niego nowego dokumentu podróży, gdy:
1) cudzoziemcowi udzielono:
   a) zezwolenia na pobyt stały,
   b) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,

c) ochrony uzupełniającej,
d) zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
2) cudzoziemcowi nadano status uchodźcy.

Art. 268. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi, który nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego nowego dokumentu podróży, gdy cudzoziemiec:
1) podlega relokacji lub przesiedleniu;
2) zamierza opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub został zobowiązany do opuszczenia tego terytorium.

Art. 269. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca w okresie swojej ważności uprawnia cudzoziemca:
1) o którym mowa w art. 267 i art. 268 pkt 1 - do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) o którym mowa w art. 268 pkt 2 - do wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 270. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres w nim oznaczony, nie dłuższy jednak niż 7 dni.

Art. 271. 1. W tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca umieszcza się:
1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
2) datę, miejsce i kraj urodzenia cudzoziemca;
3) informację o obywatelstwie cudzoziemca;
4) informację o płci cudzoziemca;
5) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu cudzoziemca;
6) imiona i nazwiska, daty, miejsca i kraj urodzenia oraz płeć towarzyszących cudzoziemcowi dzieci tego cudzoziemca lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką;
7) nazwę organu wydającego dokument;
8) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby wydającej dokument;
9) datę wydania dokumentu;
10) datę upływu okresu ważności dokumentu;
11) fotografię cudzoziemca;
12) fotografie towarzyszących cudzoziemcowi jego dzieci lub innych małoletnich dzieci znajdujących się pod jego opieką.

2. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4 lub 10.

Art. 272. 1. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania:
1) w Rzeczypospolitej Polskiej - wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w przypadku, gdy cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - komendant placówki Straży Granicznej;
2) poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - konsul.

2. Odmowa wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

3. Od decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla

cudzoziemca wydanej przez konsula przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ.

4. Organem wyższego stopnia w stosunku do komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach dotyczących tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca jest Komendant Główny Straży Granicznej.

5. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 7 dni od dnia doręczenia cudzoziemcowi decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 273. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 274. 1. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca.

2. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" nie uprawnia do przekroczenia granicy.

Art. 275. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" jest ważny przez okres 2 lat od dnia jego wydania.

Art. 276. 1. W dokumencie "zgoda na pobyt tolerowany" umieszcza się:

1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
2) imiona rodziców cudzoziemca;
3) datę, miejsce i kraj urodzenia cudzoziemca;
4) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy cudzoziemca;
5) informację o obywatelstwie cudzoziemca;
6) informację o płci cudzoziemca;
7) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu cudzoziemca;
8) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) cudzoziemca - w przypadku gdy został nadany;
9) nazwę organu wydającego dokument;
10) datę wydania dokumentu;
11) datę upływu okresu ważności dokumentu;
12) fotografię cudzoziemca;
13) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
14) pouczenie, że dokument nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca ani nie uprawnia do przekraczania granicy.

2. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" zawiera podpis jego posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 5, 6 lub 11.

3. W dokumencie "zgoda na pobyt tolerowany" nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 4, gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 277. 1. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" wydaje lub odmawia jego wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany, a wymienia lub odmawia jego wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na

miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania i wymiany dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" następuje w drodze decyzji.

3. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 2, jest Szef Urzędu.

4. W przypadku gdy zgody na pobyt tolerowany udzielił Szef Urzędu lub gdy Szef Urzędu wydał decyzję o wydaniu albo wymianie dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany", dokument ten wydaje albo wymienia komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

Art. 278. 1. Organ właściwy do wydania dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" pobiera od cudzoziemca, który składa wniosek o wydanie lub wymianę tego dokumentu, odciski linii papilarnych.

2. Jeżeli cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w przypadkach, o których mowa w ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie wydania lub wymiany dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany".

Art. 279. Do odbioru dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" stosuje się przepisy art. 248.

Art. 280. 1. Do wymiany dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" stosuje się przepisy art. 256.

2. Cudzoziemiec zwraca dokument "zgoda na pobyt tolerowany" w przypadku:
1) nabycia obywatelstwa polskiego;
2) gdy wydano decyzję o stwierdzeniu nieważności dokumentu;
3) gdy wydano decyzję o cofnięciu mu zgody na pobyt tolerowany;
4) gdy wydana decyzja o udzieleniu mu zgody na pobyt tolerowany wygasła z mocy prawa na podstawie przepisów art. 354 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4 lub ust. 2.

3. Cudzoziemiec zwraca dokument "zgoda na pobyt tolerowany" organowi, który go wydał, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:
1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
2) decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 2-4, stała się ostateczna albo wygasła.

4. W pozostałym zakresie do zwrotu dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" stosuje się przepisy art. 249 ust. 3 i 4.

Art. 281. 1. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" unieważnia się w przypadku:
1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu - z dniem zgłoszenia jego utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
   a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
   b) danych w nim umieszczonych
   - z dniem odbioru nowego dokumentu;
3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego - z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
4) zgonu posiadacza dokumentu - z dniem uzyskania przez organ informacji o jego zgonie;

5) gdy cudzoziemiec nie zwrócił go na podstawie art. 280 ust. 2 pkt 2-4 - z dniem, w którym decyzja, o której mowa w art. 280 ust. 2 pkt 2-4, stała się ostateczna albo wygasła;
6) gdy został przekazany przez osobę, która go znalazła, i nie zgłoszono wcześniej jego utraty - z dniem tego przekazania;
7) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany dokument "zgoda na pobyt tolerowany", chyba że dokument ten został już unieważniony - z dniem jego zwrócenia.

2. Dokument "zgoda na pobyt tolerowany" unieważnia:
1) organ, który wydał ten dokument, w przypadku:
   a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
   b) zwrócenia cudzego dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument ten został już unieważniony,
   c) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 233 ust. 2, chyba że dokument ten został już unieważniony,
   d) gdy decyzja o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany lub o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna,
   e) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany z mocy prawa na podstawie przepisów art. 354 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4 oraz ust. 2;
2) organ, który wymienił ten dokument, w przypadku:
   a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
   b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 256 pkt 1 lub 2.

Art. 282. Do odbioru polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca stosuje się przepisy art. 248 ust. 1 i 2.

Art. 283. W przypadku gdy organ prowadzący kontrolę graniczną lub kontrolę legalności pobytu cudzoziemca ustali, że cudzoziemiec posługuje się którymkolwiek z dokumentów, które był obowiązany zwrócić na podstawie art. 233 ust. 2, art. 249 ust. 1, art. 258 ust. 1, art. 265 ust. 2 lub art. 280 ust. 2, organ ten:
1) zatrzymuje taki dokument;
2) wydaje nieodpłatnie zaświadczenie potwierdzające zatrzymanie takiego dokumentu;
3) przesyła zatrzymany dokument organowi, który go wydał;
4) dokumentuje realizację czynności, o których mowa w pkt 1-3.

Art. 284. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec, mimo ciążącego na nim obowiązku zwrotu któregokolwiek z dokumentów, o których mowa w art. 226 pkt 1-3 i 5, takiego dokumentu nie zwrócił lub w przypadku gdy cudzoziemiec zawiadomił o utracie takiego dokumentu, organ, do którego należało zwrócić dokument, lub organ, który został zawiadomiony o utracie dokumentu, umieszcza informacje o takim dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen w celu jego zajęcia.

2. Organ, który na podstawie ust. 1 umieścił informacje o dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen, usuwa te informacje, gdy dokument został zwrócony.

Art. 285. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) wzór:
   a) karty pobytu,

b) polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
c) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
d) tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
e) dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany",
f) formularza zgłoszenia utraty lub uszkodzenia karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany",
g) zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany",
h) zaświadczenia o zwrocie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany",
i) zaświadczenia potwierdzającego zatrzymanie karty lub dokumentów, o których mowa w lit. a-e;

2) wzór formularza wniosku o:
a) wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
b) wydanie lub wymianę polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
c) wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
d) wydanie lub wymianę karty pobytu,
e) wydanie dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" lub o wymianę takiego dokumentu;

3) liczbę fotografii dołączanych do wniosków, o których mowa w pkt 2, i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosków;

4) sposób i tryb unieważniania karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany";

5) sposób pobierania odcisków linii papilarnych cudzoziemca w celu umieszczenia ich w karcie pobytu lub dokumencie "zgoda na pobyt tolerowany";

6) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu lub dokumencie "zgoda na pobyt tolerowany" i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany".

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

1) konieczność zapewnienia czytelności i kompletności wzorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1;

2) dane osobowe w zakresie niezbędnym do wydania lub wymiany polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, karty pobytu lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany";

3) zapewnienie możliwości sprawnego wyeliminowania wadliwego dokumentu.

Art. 286. 1. Cudzoziemcy będący uczniami pochodzącymi z państw trzecich, uczestniczący w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na zasadach określonych w decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich mogą być objęci listą podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej, którą sporządza dyrektor szkoły.

2. Dane osobowe cudzoziemców podróżujących w ramach wycieczek w Unii Europejskiej

oraz ich prawo do ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdza, na wniosek dyrektora szkoły, wojewoda właściwy dla siedziby szkoły.

3. Listę podróżujących, o której mowa w ust. 1, sporządza się na formularzu.

Art. 287. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych oraz ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza listy podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni dane osobowe w zakresie, w jakim są one niezbędne do spełnienia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących uczniami pochodzącymi z państw trzecich, uczestniczącymi w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i ich pobytu na tym terytorium, oraz możliwość weryfikacji tych danych, a także konieczność zapewnienia sprawnego przekraczania granicy.

DZIAŁ VIII

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zobowiązanie cudzoziemca do powrotu

Rozdział 1

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 288. Cudzoziemiec w okresie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany posiadać ważny dokument podróży oraz dokumenty uprawniające go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są wymagane.

Art. 289. 1. Kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium i pobytu na nim organy Straży Granicznej i Policji.

2. Szef Urzędu i wojewoda mogą prowadzić kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez te organy postępowań w sprawach cudzoziemców.

3. Organy Służby Celnej mogą prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 1, w ramach dokonywanych kontroli, na zasadach i w trybie określonych w:

1) ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.);
2) ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414);
3) ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. Nr 165, poz. 1170, z późn. zm.);
4) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1404);
5) ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.) w związku z ustawą z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 153, z późn. zm.).

Art. 290. Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane współdziałać z organami Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej, Szefem Urzędu oraz wojewodą w zakresie dokonywania kontroli, o której mowa w art. 289.

Art. 291. 1. Kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadza co najmniej dwóch funkcjonariuszy Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej, zwanych dalej "funkcjonariuszami", lub co najmniej dwóch upoważnionych pracowników Urzędu albo urzędu wojewódzkiego, zwanych dalej "pracownikami".

2. Kontrolę mogą przeprowadzać wspólnie funkcjonariusze i pracownicy, przy czym przeprowadzają ją co najmniej dwie osoby.

3. W siedzibie Urzędu albo urzędu wojewódzkiego kontrola może być przeprowadzana przez jednego pracownika.

4. Kontrola może być przeprowadzona przez jednego funkcjonariusza, jeżeli w toku innych czynności służbowych przez niego wykonywanych zostały ujawnione okoliczności uzasadniające jej przeprowadzenie.

Art. 292. 1. Funkcjonariusz przeprowadza kontrolę po okazaniu legitymacji służbowej lub znaku identyfikacyjnego.

2. Pracownik przeprowadza kontrolę po podaniu imienia i nazwiska oraz okazaniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

1) określenie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli;
2) oznaczenie organu;
3) datę i miejsce jego wystawienia;
4) imię i nazwisko pracownika uprawnionego do przeprowadzenia kontroli;
5) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
6) datę jego ważności;
7) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego przez nią stanowiska.

Art. 293. W trakcie kontroli funkcjonariusz lub pracownik mogą żądać okazania:

1) dokumentu podróży i dokumentów uprawniających cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów:
   a) utrzymania cudzoziemca w trakcie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) podróży powrotnej cudzoziemca do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
   c) tranzytu cudzoziemca przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
3) dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 2, zgodnie z prawem;
4) dokumentów uprawniających cudzoziemca do wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej lub powierzenia wykonywania pracy;
5) dokumentów potwierdzających cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 294. 1. Cudzoziemiec poddany kontroli jest obowiązany okazać dokumenty, o których mowa w art. 293 pkt 1, 4 i 5, oraz środki finansowe albo dokument potwierdzający możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem, o których mowa w art. 293 pkt 2 i 3, jeżeli są

wymagane.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy cudzoziemca, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną do osoby, która uzyskała status uchodźcy.

Art. 295. 1. Funkcjonariusz lub pracownik pobiera od cudzoziemca w toku kontroli odciski linii papilarnych w celu, o którym mowa w art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008.

2. Funkcjonariusz lub pracownik w celu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008, może pobrać od cudzoziemca w toku kontroli odciski linii papilarnych.

3. Funkcjonariusz lub pracownik dokonuje sprawdzenia odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca w celu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 lub art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008, w Wizowym Systemie Informacyjnym, a także w inny sposób umożliwiający ustalenie tożsamości cudzoziemca lub stwierdzenie autentyczności wizy Schengen.

Art. 296. 1. Po przeprowadzeniu kontroli, w przypadku stwierdzenia, że pobyt cudzoziemca jest:

1) niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium, funkcjonariusz lub pracownik sporządza protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) zgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium:
   a) funkcjonariusz odnotowuje fakt przeprowadzenia kontroli w notatniku służbowym lub sporządza notatkę służbową,
   b) pracownik sporządza notatkę służbową.

2. Organ Policji, Szef Urzędu, wojewoda lub organ Służby Celnej zawiadamia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej właściwego do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu o stwierdzeniu, po przeprowadzeniu kontroli, że pobyt cudzoziemca jest niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium.

Art. 297. 1. Protokół, o którym mowa w art. 296 ust. 1 pkt 1, zawiera:

1) stopień, imię i nazwisko oraz numer legitymacji służbowej funkcjonariusza lub imię i nazwisko pracownika oraz numer i datę wystawienia upoważnienia, nazwę organu, który wystawił upoważnienie;
2) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
3) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
4) miejsce przeprowadzenia kontroli;
5) imię i nazwisko, datę urodzenia oraz obywatelstwo kontrolowanego cudzoziemca;
6) miejsce pobytu i adres zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7) opis okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli;
8) opis skontrolowanych dokumentów z podaniem ich numeru, okresu ważności oraz nazwy organu, który je wydał;
9) wynik kontroli;
10) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego protokół;
11) podpis cudzoziemca lub adnotację o przyczynach jego braku;

12) imię i nazwisko oraz podpis tłumacza, w przypadku gdy brał udział w przeprowadzaniu kontroli.

2. Kopię protokołu wydaje się cudzoziemcowi.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec odmawia podpisania protokołu, pozostawia mu się odpis tego protokołu podpisany przez funkcjonariusza lub pracownika.

Art. 298. Notatka służbowa, o której mowa w art. 296 ust. 1 pkt 2, zawiera:

1) datę i miejsce sporządzenia notatki;
2) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
3) imię i nazwisko, datę urodzenia oraz obywatelstwo kontrolowanego cudzoziemca;
4) miejsce pobytu i adres zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
5) wynik kontroli;
6) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego notatkę;
7) imię i nazwisko tłumacza, w przypadku gdy brał udział w przeprowadzaniu kontroli.

Rozdział 2

Zobowiązanie cudzoziemca do powrotu

Art. 299. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu objętego wizą Schengen lub wizą krajową oraz przed upływem okresu ważności tej wizy.

2. Cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego lub wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, jest obowiązany opuścić to terytorium przed upływem terminu przewidzianego w umowie międzynarodowej, w jednostronnym zniesieniu obowiązku wizowego lub w rozporządzeniu.

3. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub w związku z jednostronnym zniesieniem przez Rzeczpospolitą Polską obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium po upływie okresu pobytu, na jaki wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia utraty mocy umowy lub przywrócenia obowiązku wizowego.

4. Jeżeli utrata mocy umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub przywrócenie obowiązku wizowego nastąpiły przed ogłoszeniem jednego z tych faktów w formie przewidzianej prawem, termin, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia tego ogłoszenia.

5. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności zezwolenia na pobyt czasowy.

6. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja:

1) o odmowie przedłużenia mu wizy Schengen lub wizy krajowej, udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzja o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub

2) o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie nadania mu statusu uchodźcy, lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub
3) o cofnięciu zgody na pobyt ze względów humanitarnych

- stała się ostateczna, a w przypadku wydania decyzji przez organ wyższego stopnia, od dnia, w którym decyzja ostateczna została cudzoziemcowi doręczona.

7. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, o którym mowa w ust. 6, uważa się za legalny, chyba że wniosek o przedłużenie mu wizy Schengen lub wizy krajowej lub o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE został złożony po upływie okresu jego legalnego pobytu na tym terytorium.

8. Przepisów ust. 1, 2, 5 i 6 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z niniejszej ustawy wynika, że jego pobyt na tym terytorium uważa się za legalny.

9. Przepisów ust. 6 pkt 2 i ust. 7 nie stosuje się, gdy:
1) w dniu wydania decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, lub
2) decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy została wydana w związku ze złożeniem kolejnego wniosku o nadanie statusu uchodźcy.

Art. 300. 1. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, może przedłużyć w uzasadnionych przypadkach okres pobytu tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o kolejne 90 dni, jeżeli możliwość taka jest przewidziana w umowie o zniesieniu obowiązku wizowego.

2. Cudzoziemiec składa wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na tym terytorium w ramach ruchu bezwizowego, i uzasadnia ten wniosek.

3. Przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje przez umieszczenie w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie okresu tego pobytu o 90 dni.

4. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, który złożył wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na tym terytorium w terminie, o którym mowa w ust. 2, uważa się za legalny do dnia umieszczenia w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie okresu tego pobytu lub do dnia wydania przez wojewodę decyzji o odmowie przedłużenia okresu tego pobytu, nie dłużej jednak niż przez 90 dni, licząc od następnego dnia po upływie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego, jeżeli wniosek ten nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie.

5. Przepisu art. 299 ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu wojewoda przedłużył okres pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z

przepisami ust. 1-3.

Art. 301. 1. Przedłużenia okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmawia się w drodze decyzji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór stempla potwierdzającego przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o 90 dni, mając na uwadze potrzebę zapewnienia możliwości skutecznej weryfikacji przedłużenia okresu tego pobytu.

Art. 302. 1. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, gdy:

1) przebywa lub przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, jeżeli wiza lub inny dokument są lub były wymagane lub
2) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu jego pobytu na terytorium wszystkich lub niektórych państw obszaru Schengen, do którego był uprawniony bez konieczności posiadania wizy, w każdym okresie 180 dni, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
3) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu jego pobytu wskazanego w wizie Schengen w każdym okresie 180 dni, lub po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu pobytu na podstawie wizy krajowej, lub
4) wykonuje lub wykonywał pracę bez wymaganego zezwolenia na pracę lub zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy oświadczenia pracodawcy o zamiarze powierzenia mu wykonywania pracy, lub został ukarany karą grzywny za nielegalne wykonywanie pracy, lub
5) podjął działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
6) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, i nie wskazał wiarygodnych źródeł uzyskania takich środków finansowych, lub
7) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
8) dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego lub na podstawie wizy Schengen, z wyłączeniem wizy upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, lub
9) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
10) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, lub
11) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej na karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu i istnieją podstawy do przeprowadzenia postępowania w sprawie przekazania go za granicę w celu wykonania orzeczonej wobec niego kary, lub
12) przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego może przebywać, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
13) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu, do którego był

uprawniony na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub

14) dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowił zagrożenie dla zdrowia publicznego, co zostało potwierdzone badaniem lekarskim, lub dla stosunków międzynarodowych innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
15) cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są niezgodne z deklarowanymi, chyba że przepisy prawa dopuszczają ich zmianę, lub
16) została wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy i nie opuścił on terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie i przypadku, o którym mowa w art. 299 ust. 6 pkt 2.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1-3 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 299 ust. 6.

3. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z niniejszej ustawy wynika, że jego pobyt na tym terytorium uważa się za legalny.

4. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 120 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

5. W postępowaniu w sprawie zobowiązania do powrotu cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 158 ust. 1 lub art. 159 ust. 1, lub cudzoziemca, do którego dołączył cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1, bierze się pod uwagę okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz istnienie więzi kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Art. 303. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się cudzoziemcowi, gdy:

1) posiada status uchodźcy, korzysta z ochrony uzupełniającej lub
2) udzielono mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany lub zachodzą przesłanki do ich udzielenia, lub
3) udzielono mu zezwolenia, o którym mowa w art. 187 pkt 6 lub 7, lub
4) jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście niniejszej ustawy, lub
5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, albo zezwolenia, o którym mowa w art. 176, lub
6) udzielono mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
7) posiada zezwolenie pobytowe lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu, udzielone przez inne państwo obszaru Schengen, i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że cudzoziemiec nie udał się niezwłocznie na terytorium tego państwa obszaru Schengen po pouczeniu go o obowiązku wyjazdu na terytorium tego państwa, o którym mowa w art. 314, lub

8) jest czasowo oddelegowany w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz jest uprawniony do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu miałaby zostać wydana z uwagi na przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim lub ze względu na przekroczenie lub usiłowanie przekroczenia granicy wbrew przepisom prawa, lub
9) może zostać niezwłocznie przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa, lub
10) może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po nieumyślnym przekroczeniu granicy wbrew przepisom prawa, lub
11) może zostać niezwłocznie przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie obowiązującej w dniu 13 stycznia 2009 r. umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, lub
12) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się, gdy cudzoziemiec zgodnie z przepisami art. 120 i art. 135 wystąpił o zmianę decyzji, o których mowa w tych przepisach, do czasu zakończenia postępowania w sprawie zmiany tych decyzji.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515, 516 i 517).

4. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, jeżeli toczy się postępowanie w sprawie nadania temu cudzoziemcowi statusu uchodźcy, chyba że cudzoziemiec złożył kolejny wniosek w sprawie nadania mu statusu uchodźcy.

5. Cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, można - w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia - nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia dla jego życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.

6. Koszty zapewnienia opieki medycznej, o której mowa w ust. 5, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 304. Organ prowadzący postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu poucza cudzoziemca o możliwości złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy.

Art. 305. 1. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu zawiesza się w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 176.

2. Postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu nie zawiesza się w przypadku, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Art. 306. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wygasa z mocy prawa, jeżeli cudzoziemiec:
1) posiada status uchodźcy, korzysta z ochrony uzupełniającej lub
2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 lub art. 187 pkt 6 lub 7.

Art. 307. 1. W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje unieważnienie wizy krajowej, wygaśnięcie zezwolenia na pobyt czasowy oraz zezwolenia na pracę.

2. W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana na podstawie art. 302 ust. 1 pkt 12 lub 13 stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje unieważnienie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 308. Do cudzoziemców oraz członków ich rodzin uprawnionych do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.:
1) nie stosuje się przepisów art. 299-307, art. 310-321, art. 329, art. 334 i art. 335;
2) stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 309. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi posiadającemu ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej ustala, za pośrednictwem Szefa Urzędu, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w tym państwie.

Art. 310. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje:
1) z urzędu, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził istnienie przesłanki uzasadniającej wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
2) na wniosek wojewody, Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, organu Służby Celnej, komendanta wojewódzkiego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na siedzibę organu występującego z wnioskiem albo miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 311. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 302 ust. 1 pkt 10, decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się na formularzu.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu na formularzu, informuje pisemnie cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o podstawie prawnej, o treści

rozstrzygnięcia oraz o pouczeniu, czy i w jakim trybie służy mu odwołanie od decyzji.

Art. 312. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) treść wniosku o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania, a w szczególności konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, uwzględniając zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, że decyzja ta została wydana.

Art. 313. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza, o którym mowa w art. 311, uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności postępowania prowadzonego w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu.

Art. 314. 1. Organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1-8 i 10-16, poucza cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające go do pobytu, udzielone przez inne państwo obszaru Schengen o obowiązku niezwłocznego wyjazdu na terytorium tego państwa.

2. Organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu odnotowuje dokonanie pouczenia, o którym mowa w ust. 1, w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6.

3. Pouczenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w formie pisemnej w języku zrozumiałym dla cudzoziemca.

Art. 315. 1. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu określa się termin dobrowolnego powrotu, który wynosi od 15 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, nie określa się terminu dobrowolnego powrotu cudzoziemca, gdy:
1) istnieje prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca lub
2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca istnieje w szczególności, gdy cudzoziemiec:
1) zadeklarował niepodporządkowanie się obowiązkom wynikającym z otrzymania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
2) nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego tożsamość, lub
3) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, lub
4) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celu odmowy wjazdu.

4. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej bez określenia terminu dobrowolnego powrotu, o której mowa w ust. 2 pkt 2, wskazuje się państwo, do którego cudzoziemiec powinien powrócić.

5. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana bez określenia terminu dobrowolnego powrotu, o której mowa w ust. 2 pkt 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

6. W przypadku gdy cudzoziemiec przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew

przepisom prawa w okresie po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a przed upływem terminu dobrowolnego powrotu, termin, o którym mowa w ust. 1, wygasa z mocy prawa.

7. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 309, który nadal posiada ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiada ochronę międzynarodową.

8. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

9. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy jako członek rodziny cudzoziemca, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym członek rodziny tego cudzoziemca posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 316. 1. Organ, wydając decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przedłużyć termin dobrowolnego powrotu, jeżeli cudzoziemiec jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej lub wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca, wynikająca w szczególności z długości pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z łączących cudzoziemca więzi o charakterze rodzinnym i społecznym lub z potrzeby kontynuowania nauki przez małoletnie dziecko cudzoziemca.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przedłużyć termin dobrowolnego powrotu w niej określony z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1, także po jej wydaniu, jednorazowo, na wniosek cudzoziemca.

3. Termin dobrowolnego powrotu, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może być dłuższy niż 1 rok.

Art. 317. 1. W decyzji, o której mowa w art. 316 ust. 1 i 2, można do czasu dobrowolnego powrotu zobowiązać cudzoziemca do:

1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji - do dnia, w którym nastąpi dobrowolny powrót;
2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w decyzji, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
3) przekazania do depozytu organowi wskazanemu w decyzji dokumentu podróży;
4) zamieszkiwania w wyznaczonym w decyzji miejscu - do dnia, w którym nastąpi dobrowolny powrót.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 1.

3. Zabezpieczenie pieniężne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, i dokument podróży, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, przechowuje się do czasu okazania przez cudzoziemca biletu na podróż powrotną.

4. Cudzoziemcowi nie wolno zmieniać miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu bez zmiany tej decyzji.

Art. 318. 1. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu orzeka się o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz określa się okres tego zakazu.

2. Zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen orzeka się w przypadku wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której:

1) nie określono terminu dobrowolnego powrotu;
2) określono termin dobrowolnego powrotu - na wypadek jeżeli cudzoziemiec w tym terminie:
   a) nie opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
   b) przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa.

3. Zakaz ponownego wjazdu tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej orzeka się w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydawanej cudzoziemcowi:

1) posiadającemu ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, któremu cofnięto zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
2) o którym mowa w art. 315 ust. 8 lub 9.

Art. 319. Zakaz, o którym mowa w art. 318 ust. 1, określa się na następujące okresy:

1) od 6 miesięcy do 3 lat - w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1-3, 6, 10, 12, 13, 15 lub 16;
2) od 1 roku do 3 lat - w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4 lub 5;
3) od 3 lat do 5 lat - w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 7, 8, 11 lub 14;
4) 5 lat - w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 9.

Art. 320. 1. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, na wniosek cudzoziemca, w drodze decyzji, może cofnąć zakaz, o którym mowa w art. 318 ust. 1, jeżeli cudzoziemiec wykaże, że:

1) wykonał obowiązki wynikające z decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
2) jego ponowny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen ma nastąpić ze względu na uzasadnione okoliczności, zwłaszcza ze względów humanitarnych, lub
3) została mu przyznana pomoc w dobrowolnym powrocie, o której mowa w:
   a) art. 334, lub
   b) art. 75 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zakazu, o którym mowa w art. 318 ust. 1, nie cofa się, gdy:

1) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej lub
2) cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które był obowiązany ponieść.

Art. 321. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu oraz cofnięcia zakazu, o którym mowa w art. 318 ust. 1, jest Szef Urzędu.

Art. 322. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu organy mogą przekazywać sobie za pośrednictwem urządzeń umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym lub za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej i doręczać tę decyzję cudzoziemcowi w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

Art. 323. 1. Organ Straży Granicznej odnotowuje w dokumencie podróży cudzoziemca wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz niezwłocznie informuje o tym organ, który wystąpił z wnioskiem o jej wydanie.

2. W przypadku doręczenia decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w formie, o której mowa w art. 322, organ, który wykonuje tę decyzję, odnotowuje fakt jej wydania w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 324. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu:

1) pobiera od cudzoziemca odciski linii papilarnych, jeżeli nie zostały pobrane po zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa;
2) przekazuje Komendantowi Głównemu Policji obraz linii papilarnych, dane osobowe cudzoziemca oraz informacje, które umieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4;
3) sporządza fotografię cudzoziemca.

Art. 325. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży, Komendant Główny Straży Granicznej składa do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego państwa pochodzenia cudzoziemca wniosek o wydanie takiego dokumentu.

2. Jeżeli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie istnieje przedstawicielstwo lub urząd, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej składa wniosek o wydanie dokumentu podróży do właściwego organu państwa pochodzenia cudzoziemca.

3. Przed wydaniem dokumentu podróży cudzoziemcowi właściwe organy Straży Granicznej w uzasadnionych przypadkach umożliwiają przedstawicielstwom dyplomatycznym, urzędom konsularnym lub właściwym organom państw pochodzenia cudzoziemca przeprowadzenie z nim rozmowy w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej, przedstawicielstwach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych państw pochodzenia cudzoziemca w celu potwierdzenia jego obywatelstwa.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się, o ile wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe dotyczące przyjmowania i przekazywania osób, które nie spełniają warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium lub przestały spełniać te warunki, nie stanowią inaczej.

5. Rozmowę, o której mowa w ust. 3, przeprowadza się w obecności funkcjonariusza Straży Granicznej oraz w razie potrzeby w obecności tłumacza.

6. Rozmowę, o której mowa w ust. 3, przeprowadzaną w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej utrwala się, za zgodą cudzoziemca, za pomocą środków technicznych rejestrujących dźwięk, w celu udokumentowania jej przebiegu.

7. Zgromadzone zapisy dźwięku, o których mowa w ust. 6, przechowuje się przez okres 20 dni od dnia zarejestrowania, a następnie niszczy na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

Art. 326. 1. W postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu dotyczącym cudzoziemca będącego małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia niniejszej ustawy.

2. Do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 169 ust. 2, 4 i 5.

Art. 327. 1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, dokonuje w języku zrozumiałym dla cudzoziemca ustnego lub pisemnego tłumaczenia podstawy prawnej decyzji, rozstrzygnięcia oraz pouczenia, czy i w jakim trybie służy odwołanie od decyzji.

Art. 328. Organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu informuje cudzoziemca o organizacjach pozarządowych zajmujących się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej.

Art. 329. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie opuścił dobrowolnie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu.

2. Poza przypadkiem, o którym mowa w ust. 1, przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu następuje, gdy:

1) w decyzji tej nie został określony termin dobrowolnego powrotu lub
2) po wydaniu tej decyzji:
   a) zaistniało prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub
   b) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu polega na doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony. Do doprowadzenia cudzoziemca od granicy do portu lotniczego państwa, do którego zostaje doprowadzony, stosuje się przepisy załącznika do decyzji Rady 2004/573/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wspólnych lotów w celu wydalenia z terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, obywateli państw trzecich, którzy podlegają indywidualnemu nakazowi wydalenia (Dz. Urz. WE L 261 z 06.08.2004, str. 28, z późn. zm.).

4. Doprowadzenie cudzoziemca wykonuje:

1) do granicy - komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje powrót - Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę.

5. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze spraw dotyczących zobowiązania cudzoziemca do powrotu datę opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 330. 1. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wykonuje się, gdy:
1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie nadania mu statusu uchodźcy lub
2) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany lub zezwolenia, o którym mowa w art. 176 lub art. 181 ust. 1, lub
3) cudzoziemcowi udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany lub zachodzą przesłanki do jej udzielenia, lub
4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
   a) wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
   b) zezwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1, lub
5) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
6) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście niniejszej ustawy, lub
7) wobec cudzoziemca orzeczono w Rzeczypospolitej Polskiej środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Art. 331. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec złożył skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania, termin dobrowolnego powrotu lub termin przymusowego wykonania tej decyzji z mocy prawa przedłuża się do dnia wydania przez wojewódzki sąd administracyjny postanowienia w sprawie tego wniosku.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana na podstawie art. 302 ust. 1 pkt 9.

Art. 332. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną małoletniemu cudzoziemcowi wykonuje się jeżeli:
1) cudzoziemiec ten ma w państwie, do którego został zobowiązany powrócić, zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.;
2) powrót odbywa się pod opieką przedstawiciela ustawowego lub cudzoziemca tego przekaże się jego przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego nastąpi powrót.

Art. 333. 1. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub międzynarodowych

zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom mogą być obecni jako obserwatorzy w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, podejmowanych w związku z przymusowym wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Koszty przejazdu nie więcej niż dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Pokrywanie kosztów przejazdu następuje w przypadku, gdy doprowadzanych jest co najmniej 5 cudzoziemców oraz gdy doprowadzenie odbywa się statkiem morskim lub wyczarterowanym statkiem powietrznym.

4. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, mają w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, prawo do:

1) obserwowania przebiegu wszystkich czynności podejmowanych wobec cudzoziemca od rozpoczęcia do zakończenia doprowadzenia w celu potwierdzenia poszanowania godności i praw cudzoziemca w toku tych czynności;
2) porozumiewania się z doprowadzanym cudzoziemcem, o ile nie zakłóca to czynności związanych z doprowadzeniem.

5. Funkcjonariusz Straży Granicznej przed rozpoczęciem doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, informuje przedstawicieli organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, o zasadach obowiązujących podczas doprowadzenia, w szczególności dotyczących przebiegu doprowadzenia oraz warunków bezpieczeństwa.

6. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązani:

1) przestrzegać zasad obowiązujących podczas doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony;
2) wykonywać polecenia funkcjonariuszy Straży Granicznej w przypadku wystąpienia zagrożenia, w szczególności zamachu na doprowadzających funkcjonariuszy, lub w razie podjęcia przez cudzoziemca próby ucieczki.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób i termin informowania przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, o przygotowywanym doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, oraz sposób i termin potwierdzania udziału tych przedstawicieli w doprowadzeniu,
2) sposób dokumentowania przez przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, przebiegu doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, oraz termin przekazywania tej dokumentacji Komendantowi Głównemu Straży Granicznej

- uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnej organizacji doprowadzenia oraz wymiany informacji w tym zakresie.

Art. 334. 1. Podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów, może zorganizować cudzoziemcowi, na jego wniosek, pomoc w dobrowolnym powrocie.

2. Pomoc w dobrowolnym powrocie może być udzielona cudzoziemcowi:

1) ubiegającemu się o nadanie statusu uchodźcy, którego wniosek o nadanie tego statusu ze względów formalnych został pozostawiony bez rozpoznania, lub
2) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z wyjątkiem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego powrotu, lub z wyjątkiem innego przypadku, gdy decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu, lub
3) przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 176.

3. Komendant Główny Straży Granicznej może zapewnić cudzoziemcowi finansowanie pomocy w dobrowolnym powrocie.

4. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, współdziała z Komendantem Głównym Straży Granicznej w zakresie organizacji pomocy w dobrowolnym powrocie.

5. Finansowanie kolejnej pomocy w dobrowolnym powrocie może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym cudzoziemiec, któremu udzielono pierwszej pomocy w dobrowolnym powrocie, finansowanej przez Komendanta Głównego Straży Granicznej, opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do pomocy udzielanej cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącemu ofiarą handlu ludźmi oraz małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki.

Art. 335. 1. Finansowanie pomocy w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:

1) kosztów podróży;
2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
3) kosztów wyżywienia w podróży;
4) kosztów opieki medycznej;
5) kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, o którym mowa w art. 334 ust. 1;
6) innych kosztów związanych z zapewnieniem cudzoziemcowi bezpiecznego i humanitarnego powrotu.

2. Koszty związane z finansowaniem pomocy w dobrowolnym powrocie są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, informuje cudzoziemca, o którym mowa w art. 334 ust. 2, o możliwości skorzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie.

Art. 336. 1. Koszty związane z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ustala się w przypadku wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego powrotu, lub w przypadku przymusowego wykonania tej decyzji.

2. Organ Straży Granicznej właściwy w sprawie przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ustala, w drodze decyzji, wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1, oraz podmioty obowiązane do pokrycia tych kosztów. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, przedawniają się z upływem 5 lat,

licząc od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja o ustaleniu wysokości kosztów stała się ostateczna.

Art. 337. 1. Koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, ponosi cudzoziemiec.

2. Zapraszający ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, w przypadku gdy cudzoziemiec, którego zaprosił, wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, na który został zaproszony, i okoliczności uzasadniające zobowiązanie go do powrotu wystąpiły:

1) podczas pobytu cudzoziemca na tym terytorium w okresie objętym zaproszeniem albo
2) po upływie okresu objętego zaproszeniem, gdy cudzoziemcowi nie przedłużono wizy, nie uzyskał on zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub nie korzysta z ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i pozostał na tym terytorium.

3. Podmiot powierzający wykonywanie pracy lub pełnienie określonej funkcji ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, w przypadku gdy cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w związku z okolicznością, o której mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4.

4. Jeżeli cudzoziemcowi, który został zaproszony, została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w związku z okolicznością, o której mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4, koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, ponosi podmiot powierzający wykonywanie pracy lub pełnienie określonej funkcji.

5. Jednostka naukowa, która przyjęła cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, ponosi koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana i wykonana ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego, a podstawą wydania tej decyzji był pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli była wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim.

Art. 338. Do kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, zalicza się w szczególności koszty:

1) postępowania w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
2) pobrania od cudzoziemca odcisków linii papilarnych oraz sporządzenia fotografii;
3) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
4) badania lekarskiego cudzoziemca;
5) pomocy udzielonej cudzoziemcowi przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium;
6) doprowadzenia cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

Art. 339. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób obliczania kosztów:

1) przejazdu cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony;
2) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
3) pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca oraz sporządzenia fotografii,

zaliczanych do kosztów przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;

4) innych niż określone w pkt 1, związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni rodzaj środka transportu użytego do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, liczbę osób doprowadzających cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, długość trasy przejazdu, koszty wyżywienia i zakwaterowania, wartość materiałów użytych do pobrania odcisków linii papilarnych oraz koszty sporządzenia fotografii.

Art. 340. Organ, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, może zmienić tę decyzję, jeżeli koszty te uległy zmianie po wydaniu decyzji. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 341. Od decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, oraz od decyzji zmieniającej tę decyzję służy odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 342. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, podlegają, z zastrzeżeniem art. 343-345, egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.).

2. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

3. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna.

Art. 343. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, mogą być potrącane ze środków pieniężnych cudzoziemca znajdujących się w depozycie strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1, ustala, w terminie 14 dni od dnia przyjęcia cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, ryczałt na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1.

3. Ryczałt stanowi przybliżoną wysokość kosztów ustalanych w drodze decyzji, o której mowa w art. 336 ust. 2. Ryczałt ustala się z uwzględnieniem sposobu obliczania kosztów określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 339 oraz okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskazanym w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

4. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 2, zawiadamia pisemnie cudzoziemca o ustaleniu ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1.

5. Środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie do wysokości ustalonego ryczałtu są przechowywane i nie podlegają zwrotowi do czasu wydania decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, lub dokonania potrącenia, o którym mowa w art. 344 ust. 2.

6. Cudzoziemcowi pozostawia się środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie nie

niższej niż 500 zł na zaspokojenie bieżących potrzeb podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

Art. 344. 1. Potrącenia należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, dokonuje organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości tych kosztów.

2. Potrącenia dokonuje się z dniem, w którym decyzja o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, stała się ostateczna.

3. Potrącenie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

4. W przypadku zdeponowania środków pieniężnych w walucie obcej potrąceniu podlega kwota należności pieniężnych ustalona według kursu tej waluty ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w dniu wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 345. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, mogą być również potrącane z zabezpieczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 398 ust. 3 pkt 2. Do potrącenia stosuje się przepis art. 344.

2. Zabezpieczenie pieniężne w kwocie do wysokości kosztów ustalonych w decyzji, o której mowa w art. 336 ust. 2, nie podlega zwrotowi, jeżeli cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu tych kosztów do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 346. 1. Jeżeli cudzoziemiec nie uiści należności z tytułu kosztów ustalonych w decyzji, o której mowa w art. 336 ust. 2, a ich potrącenie ze środków pieniężnych cudzoziemca, o których mowa w art. 343 ust. 1, nie jest możliwie lub kwota tych środków jest mniejsza od ustalonych w decyzji kosztów, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w którym przebywa cudzoziemiec, wydaje postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym, wskazując składniki majątkowe cudzoziemca podlegające zabezpieczeniu.

2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, służy zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, podlega wykonaniu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec nie posiada składników majątkowych podlegających zabezpieczeniu.

Art. 347. 1. Koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej w przypadku:

1) nieuiszczenia należności z tytułu tych kosztów przez podmiot do tego obowiązany;
2) braku możliwości potrącenia środków pieniężnych, o których mowa w art. 343 ust. 1;
3) braku możliwości ściągnięcia należności w postępowaniu egzekucyjnym.

2. Wpływy z uzyskanych należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Rozdział 3

Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgoda na pobyt tolerowany

Art. 348. Cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt ze względów humanitarnych na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
   a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
   b) mógłby on zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
   c) mógłby być zmuszony do pracy, lub
   d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, lub
2) naruszałoby jego prawo do życia rodzinnego lub prywatnego, w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub
3) naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Art. 349. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:

1) popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości, w rozumieniu prawa międzynarodowego, lub
2) jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych, lub
3) popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego, lub
4) stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
5) podżegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu zbrodni lub czynów, o których mowa w pkt 1-3.

2. Cudzoziemcowi, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej popełnił inny niż określony w pkt 1-3 czyn, który według prawa polskiego jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności, można odmówić udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli opuścił on kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary.

Art. 350. 1. Cudzoziemcowi cofa się zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, w przypadku gdy:

1) okoliczności, z powodu których zgoda została udzielona, przestały istnieć lub zmieniły się w taki sposób, że zgoda nie jest już wymagana, lub
2) okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia zgody powstały po jej udzieleniu, lub
3) wyjdzie na jaw, że cudzoziemiec zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla udzielenia zgody, lub
4) cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
5) cudzoziemiec powrócił do kraju pochodzenia.

2. Cudzoziemcowi można cofnąć zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli po jej udzieleniu wyjdą na jaw okoliczności, o których mowa w art. 349 ust. 2.

Art. 351. Zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
   a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
   b) mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
   c) mógłby on być zmuszony do pracy, lub
   d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej
   - w przypadku gdy zachodzą okoliczności do odmowy udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, o których mowa w art. 349, lub
2) jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu właściwego do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i od cudzoziemca, lub
3) może nastąpić jedynie do państwa, do którego wydanie go jest niedopuszczalne na mocy orzeczenia sądu albo z uwagi na rozstrzygnięcie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odmowy wydania cudzoziemca.

Art. 352. Udzielenia zgody na pobyt tolerowany odmawia się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 351 pkt 2 lub 3, jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 353. Zgodę na pobyt tolerowany cofa się, w drodze decyzji, gdy:
1) ustanie przyczyna udzielenia zgody, lub
2) cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
3) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego - w przypadku zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 2 lub 3, lub
4) cudzoziemiec uchyla się od nałożonych na niego w decyzji o udzieleniu zgody obowiązków, o których mowa w art. 358 - w przypadku zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 2 lub 3.

Art. 354. 1. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany wygasa z mocy prawa z dniem:
1) nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub
2) nabycia przez niego obywatelstwa polskiego, lub
3) pisemnego zawiadomienia przez niego organu Straży Granicznej o zrzeczeniu się prawa do korzystania odpowiednio ze zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
4) uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt stały.

2. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany wygasa także z mocy prawa z dniem udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 355. 1. W sprawach, o których mowa w art. 348 i art. 351, organami właściwymi są komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej.

2. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest Szef Urzędu.

Art. 356. 1. W przypadku gdy okoliczność, o której mowa w art. 348 lub art. 351 wyjdzie na jaw w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, w decyzji kończącej to postępowanie rozstrzyga się w przedmiocie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, a w razie jej nieudzielenia w przedmiocie udzielenia zgody na pobyt tolerowany.

2. Jeżeli okoliczność, o której mowa w art. 348 lub art. 351 pkt 1 lub 2, wyszła na jaw:

1) po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez organ wyższego stopnia albo
2) w związku z koniecznością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego stosującego dyrektywę Rady nr 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 149 z 02.06.2001, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 107)

- z urzędu wszczyna się odrębne postępowanie.

3. Do decyzji kończącej postępowanie, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 351 pkt 3, zgody na pobyt tolerowany udziela się na wniosek cudzoziemca.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organem właściwym do wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 357. 1. W sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany właściwy jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił zgody, a w przypadku gdy zgody udzielił Szef Urzędu - organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Postępowanie w sprawie, o której mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu. W przypadku gdy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, wniosek o wszczęcie postępowania może złożyć komendant wojewódzki Policji lub Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, jest Szef Urzędu.

Art. 358. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany zobowiązuje się cudzoziemca do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, wskazanego w decyzji lub właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca oraz do informowania go o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania.

Art. 359. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 349.

2. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany

komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Komendant wojewódzki Policji i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1 lub 2, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin na przekazanie informacji, o której mowa w ust. 1 lub 2, może być przedłużony do 60 dni roboczych, o czym organ obowiązany do przekazania tej informacji zawiadamia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej.

5. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1 lub 2, nie przekaże jej w terminach określonych w ust. 3 lub 4, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

6. Przepisu ust. 1 lub 2 nie stosuje się w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany cudzoziemcowi, który nie ukończył 13. roku życia.

Rozdział 4

Tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną

Art. 360. Tranzyt drogą powietrzną może być przeprowadzony po uzyskaniu zezwolenia na taki tranzyt, udzielonego przez organ centralny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że co innego wynika z umów międzynarodowych.

Art. 361. W przypadku gdy organ centralny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie udzieli zezwolenia na tranzyt w odpowiedzi na wniosek złożony w trybie art. 365 ust. 2:

1) w ciągu 2 dni od przekazania wniosku centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub
2) w ciągu 48 godzin po upływie terminu, o którym mowa w pkt 1, jeżeli termin na rozpatrzenie wniosku został przedłużony przez centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

- tranzyt może rozpocząć się na podstawie notyfikacji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 362. Postępowanie w sprawie udzielenia przez centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenia na tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną przez obszar portu lotniczego tego państwa wszczyna się w celu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy doprowadzenie go do portu lotniczego państwa przeznaczenia nie jest możliwe z wykorzystaniem bezpośredniego połączenia lotniczego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 363. W uzasadnionych przypadkach wnioskiem o udzielenie zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną można objąć również osoby odpowiedzialne za cudzoziemca podczas tego tranzytu, w tym osoby sprawujące nad nim opiekę medyczną i tłumaczy, zwane dalej "eskortą".

Art. 364. Cudzoziemcowi, który opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z

przeprowadzaniem tranzytu drogą powietrzną, zezwala się na ponowny wjazd na to terytorium, gdy:

1) centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnął zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną lub
2) centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odmówił zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, a tranzyt rozpoczął się na podstawie notyfikacji Komendanta Głównego Straży Granicznej, lub
3) podczas tranzytu drogą powietrzną cudzoziemiec wjechał bez zezwolenia na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na którego obszarze znajduje się port lotniczy, przez który jest przeprowadzany tranzyt, lub
4) przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub wejście cudzoziemca na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne, lub
5) przeprowadzenie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

Art. 365. 1. Postępowanie, o którym mowa w art. 362, wszczyna się na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia tranzytu drogą powietrzną oraz konieczność zachowania wymogów bezpieczeństwa podczas doprowadzania cudzoziemca do portu lotniczego państwa przeznaczenia.

Art. 366. 1. Komendant Główny Straży Granicznej doręcza wniosek o udzielenie zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej co najmniej na 48 godzin przed rozpoczęciem takiego tranzytu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w szczególnie pilnych przypadkach.

Art. 367. 1. Komendant Główny Straży Granicznej uzgadnia z centralnym organem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zakres pomocy udzielanej przez ten organ podczas przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną i sposób jego przeprowadzania. Tranzyt drogą powietrzną przeprowadza się w czasie nie dłuższym niż 24 godziny.

2. W przypadku gdy tranzytu drogą powietrzną nie można zakończyć w terminie, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej może uzgodnić z organem centralnym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przedłużenie tego terminu o kolejne 48 godzin.

Art. 368. 1. Budżet państwa ponosi koszty:

1) ponownego wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) pomocy udzielonej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 369. Jeżeli wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest niemożliwe z wykorzystaniem bezpośredniego połączenia lotniczego do państwa przeznaczenia, Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, udziela zezwolenia na tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska w celu wykonania tej decyzji.

Art. 370. 1. Komendant Główny Straży Granicznej może odmówić udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, gdy:

1) cudzoziemiec jest oskarżony w Rzeczypospolitej Polskiej o popełnienie przestępstwa lub jest poszukiwany w celu wykonania wyroku lub
2) tranzyt cudzoziemca przez terytorium innych państw lub przyjęcie cudzoziemca przez państwo, do którego cudzoziemiec powraca, jest niemożliwe, lub
3) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wymaga zmiany lotniska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zdrowia publicznego lub jest to niezbędne z punktu widzenia stosunków międzynarodowych państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
5) udzielenie pomocy innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej w przeprowadzeniu tranzytu jest niemożliwe.

2. Komendant Główny Straży Granicznej może cofnąć zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną, jeżeli po jego udzieleniu ujawnią się okoliczności, o których mowa w ust. 1.

Art. 371. Do tranzytu cudzoziemca drogą powietrzną przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, 1101 i 1529).

Art. 372. W trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należący do eskorty, w przypadku:

1) zagrożenia bezpośrednim i bezprawnym zamachem na życie, zdrowie lub wolność funkcjonariusza,
2) bezpośredniego i poważnego zagrożenia, że cudzoziemiec podejmie ucieczkę, okaleczy siebie lub osoby trzecie lub zniszczy mienie, w sytuacji gdy brak jest funkcjonariuszy Straży Granicznej lub Policji albo w celu ich wsparcia

- są uprawnieni do noszenia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628 i 1165), oraz do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 tej ustawy, odpowiednio na zasadach dotyczących funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Art. 373. 1. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną w terminie 48 godzin od otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 369.

2. W uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 1, można przedłużyć o kolejne 48 godzin.

Art. 374. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o:
1) odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną lub cofnięciu tego zezwolenia;
2) najbliższym terminie, w którym przeprowadzenie tranzytu drogą powietrzną będzie możliwe - w przypadku odmowy udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną lub cofnięcia tego zezwolenia ze względu na brak możliwości udzielenia pomocy innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej w przeprowadzaniu tranzytu.

Art. 375. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w tranzycie drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska, polegającej w szczególności na:
1) przejęciu cudzoziemca z pokładu statku powietrznego i konwojowaniu go na obszarze lotniska lub
2) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskorcie niezbędnej opieki medycznej oraz wyżywienia, lub
3) odbiorze, przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca, lub
4) powiadamianiu centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o miejscu i czasie odlotu cudzoziemca, jeżeli tranzyt odbywa się bez eskorty, lub
5) przekazywaniu centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej istotnych informacji dotyczących przeprowadzania tranzytu, lub
6) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania w czasie przeprowadzania tranzytu, lub
7) przeciwdziałaniu próbom uniemożliwienia przeprowadzenia tranzytu podejmowanym przez cudzoziemca.

Art. 376. 1. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w strefie tranzytowej lotniska międzynarodowego, w przypadku gdy:
1) centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnięto zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną lub
2) centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie wyrażono zgody na tranzyt drogą powietrzną, a tranzyt rozpoczął się na podstawie notyfikacji centralnego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
3) podczas tranzytu drogą powietrzną cudzoziemiec wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia, lub
4) przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub wejście cudzoziemca na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne, lub
5) przeprowadzenie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:
1) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskorcie niezbędnej opieki medycznej oraz wyżywienia lub
2) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania, lub
3) przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca, lub
4) przeciwdziałaniu próbom ucieczki cudzoziemca.

Art. 377. W trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należący do eskorty:
1) posiadają zezwolenie na przeprowadzanie tranzytu drogą powietrzną lub notyfikację;
2) posiadają legitymację służbową;
3) noszą ubranie cywilne;
4) są nieuzbrojeni.

Art. 378. Po zakończeniu tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska Komendant Główny Straży Granicznej występuje do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o pokrycie kosztów udzielonej pomocy.

Art. 379. Komendant Główny Straży Granicznej wyznacza punkty kontaktowe, z którymi funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną mogą współpracować w zakresie wymiany informacji dotyczących przeprowadzania tego tranzytu.

Rozdział 5

Wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

Art. 380. Ostateczną decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosującego dyrektywę Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich, zwanego dalej "wydającym państwem członkowskim", wykonują organy Straży Granicznej obowiązane do jej wykonania w związku z:
1) poważnym i aktualnym zagrożeniem dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa narodowego wydającego państwa członkowskiego w przypadkach:
   a) skazania cudzoziemca przez to państwo za przestępstwo zagrożone karą co najmniej 1 roku pozbawienia wolności lub
   b) uzasadnionego podejrzenia popełnienia lub zamiaru popełnienia przez cudzoziemca przestępstwa zagrożonego karą co najmniej 1 roku pozbawienia wolności na terytorium wydającego państwa członkowskiego, lub
2) naruszeniem przepisów prawa wydającego państwa członkowskiego dotyczących wjazdu cudzoziemców na jego terytorium lub ich pobytu na tym terytorium.

Art. 381. Wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego powoduje unieważnienie z mocy prawa wizy krajowej lub zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz wygaśnięcie z mocy prawa zezwolenia na pracę.

Art. 382. Do decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego małoletniemu cudzoziemcowi stosuje się przepis art. 332.

Art. 383. Jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego dotyczy cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, Komendant Główny Straży Granicznej występuje do wojewody właściwego ze względu na

miejsce pobytu cudzoziemca z wnioskiem o ustalenie, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia tego zezwolenia.

Art. 384. Komendant Główny Straży Granicznej przeprowadza za pośrednictwem Biura SIRENE, o którym mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, lub z wykorzystaniem innych dostępnych środków współpracy i wymiany informacji konsultacje z właściwym organem:

1) wydającego państwa członkowskiego - w celu potwierdzenia, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest w dalszym ciągu wykonalna;
2) państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które udzieliło zezwolenia pobytowego cudzoziemcowi zobowiązanemu do powrotu - w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi tego zezwolenia.

Art. 385. Do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego stosuje się przepisy art. 360-379 i art. 394-427.

Art. 386. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego nie podlega wykonaniu, gdy:

1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy lub
2) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany lub zezwolenia, o którym mowa w art. 176, art. 181 ust. 1 lub art. 187 pkt 6 lub 7, lub
3) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
   a) wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
   b) zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
4) cudzoziemcowi udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, nadano mu status uchodźcy lub udzielono mu ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
5) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście niniejszej ustawy, lub
6) cudzoziemiec jest pozbawiony wolności na skutek wykonania orzeczenia sądu lub zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
7) właściwy organ wydającego państwa członkowskiego:
   a) nie przekazał dokumentów niezbędnych do potwierdzenia, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest w dalszym ciągu wykonalna, lub
   b) nie potwierdził gotowości zwrotu kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 387. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez organ wydającego państwa członkowskiego cudzoziemcowi lub członkom rodziny cudzoziemca, którzy posiadają uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia

19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r., można wykonać tylko wtedy, gdy zachodzą wszystkie przesłanki do wydalenia cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w przepisach rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 388. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego podlega przymusowemu wykonaniu przez doprowadzenie cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

Art. 389. 1. Cudzoziemca doprowadza:

1) do granicy - komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony - Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec będzie przekraczał granicę.

2. Komendant Główny Straży Granicznej informuje organ wydającego państwa członkowskiego o opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1.

Art. 390. Komendant placówki Straży Granicznej informuje niezwłocznie organ wydającego państwa członkowskiego o opuszczeniu przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 391. 1. Koszty wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego ponosi cudzoziemiec.

2. Jeżeli cudzoziemiec nie uiści należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej występuje z wnioskiem o zwrot tych kosztów do organu wydającego państwa członkowskiego.

3. Do czasu uiszczenia przez cudzoziemca należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, lub ich zwrotu przez wydające państwo członkowskie koszty te pokrywane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

4. Koszty wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej poniesione przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 392. Do wniosku o zwrot kosztów, o których mowa w art. 391 ust. 1, oraz do ich zwrotu w przypadku ich poniesienia przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się przepisy decyzji Rady z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy 2001/40/WE w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 60 z 27.02.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne,

rozdz. 1, t. 5, str. 25).

Art. 393. 1. Komendant Główny Straży Granicznej pełni funkcję krajowego punktu kontaktowego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w rozumieniu art. 3 ust. 4 decyzji Rady z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy 2001/40/WE w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich.

2. Komendant Główny Straży Granicznej, pełniąc funkcję, o której mowa w ust. 1, w szczególności:

1) uzgadnia wysokość kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej poniesionych przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz sposób ich zwrotu;
2) przekazuje dokumenty właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które mają wykonać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, potwierdzające, że decyzja ta jest w dalszym ciągu wykonalna;
3) przekazuje właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które mają wykonać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez inne państwo członkowskie, informację, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcowi, którego ta decyzja będzie dotyczyć.

DZIAŁ IX

Zatrzymanie cudzoziemca oraz strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców

Rozdział 1

Postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców

Art. 394. 1. Cudzoziemiec, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie mu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo który uchyla się od wykonania obowiązków określonych w tej decyzji, albo nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w art. 398 ust. 3, może być zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin.

2. Zatrzymania cudzoziemca dokonuje Straż Graniczna lub Policja.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie pobiera odciski linii papilarnych od cudzoziemca i przekazuje Komendantowi Głównemu Policji dane, o których mowa w art. 430 ust. 6.

4. Po zatrzymaniu cudzoziemca:

1) Policja - niezwłocznie przekazuje go do dyspozycji właściwego ze względu na miejsce jego zatrzymania organu Straży Granicznej, składając jednocześnie wniosek o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
2) Straż Graniczna w zależności od okoliczności:
   a) wydaje postanowienie w sprawie zastosowania wobec cudzoziemca środków, o których

mowa w art. 398 ust. 3, lub

b) występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców, lub

c) występuje do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

5. Zatrzymanego cudzoziemca zwalnia się:

1) jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania nie został przekazany do dyspozycji sądu i jednocześnie nie został złożony wniosek o umieszczenie go w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców lub
2) jeżeli w ciągu 24 godzin od chwili przekazania do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, lub
3) na polecenie sądu, lub
4) jeżeli ustanie przyczyna zatrzymania.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się od cudzoziemca odciski linii papilarnych na podstawie ust. 3 i art. 35 ust. 2 oraz art. 324 pkt 1, uwzględniając przyczynę pobrania odcisków linii papilarnych oraz konieczność zapewnienia sprawnego ich pobrania, z poszanowaniem prywatności cudzoziemca.

Art. 395. 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do zatrzymania cudzoziemca stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem postępowania karnego".

2. Przepisu art. 248 § 3 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się do zatrzymania cudzoziemca, jeżeli uchyla się on od wykonania obowiązków określonych w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz gdy zaszła jedna z przesłanek do przymusowego wykonania tej decyzji, o których mowa w art. 329 ust. 1 lub 2.

Art. 396. 1. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie cudzoziemca do aresztu dla cudzoziemców lub uniemożliwiającej przyjęcie go tam, cudzoziemiec może być umieszczony do czasu usunięcia tej przeszkody w wydzielonym pomieszczeniu Straży Granicznej lub Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

2. Wobec cudzoziemca umieszczonego w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy rozdziału 2 w zakresie, w jakim dotyczą one pobytu w areszcie dla cudzoziemców.

Art. 397. 1. W przypadku zatrzymania małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki:

1) Policja - niezwłocznie przekazuje małoletniego cudzoziemca do dyspozycji właściwego ze względu na miejsce jego zatrzymania organu Straży Granicznej;
2) Straż Graniczna - występuje do sądu właściwego ze względu na miejsce zatrzymania małoletniego cudzoziemca z wnioskiem o umieszczenie go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w strzeżonym ośrodku.

2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, kierując się jego dobrem, uwzględnia w szczególności:

1) stopień rozwoju fizycznego i psychicznego małoletniego cudzoziemca;
2) cechy osobowości małoletniego cudzoziemca;

3) okoliczności zatrzymania małoletniego cudzoziemca;
4) warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem małoletniego cudzoziemca w strzeżonym ośrodku.

3. W strzeżonym ośrodku może być umieszczony małoletni cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, który ukończył 15. rok życia.

4. W przypadku wątpliwości dotyczących wieku cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, który podaje się za małoletniego, poddaje się go, za jego zgodą lub za zgodą jego przedstawiciela ustawowego, badaniom lekarskim w celu ustalenia rzeczywistego wieku cudzoziemca. Wyniki badań lekarskich powinny informować o granicy błędu.

5. W przypadku braku zgody na przeprowadzenie badań lekarskich cudzoziemca podającego się za małoletniego uważa się za osobę pełnoletnią.

6. Koszty związane z umieszczeniem i pobytem małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej lub Komendanta Głównego Policji.

Art. 398. 1. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku, jeżeli:
1) istnieje prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu lub
2) wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu, lub
3) cudzoziemiec nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie jest możliwe, lub
4) cudzoziemiec nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w ust. 3.

2. Cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1:
1) pkt 1 i 2, jeżeli prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu lub wydanie takiej decyzji wynika z okoliczności, o której mowa w art. 315 ust. 2 pkt 1,
2) pkt 3

- można nie umieszczać w strzeżonym ośrodku.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, cudzoziemca zobowiązuje się do:
1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w postanowieniu,
2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
3) przekazania dokumentu podróży do depozytu organowi wskazanemu w postanowieniu,
4) zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu

- do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

4. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 3, wydaje organ Straży Granicznej, który stwierdził okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 3, lub wydał decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 2. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, który wydał postanowienie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w

terminie 7 dni.

5. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 4, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 3.

6. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 3, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 399. 1. Areszt dla cudzoziemców stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 398 ust. 1, gdy istnieje ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

2. Areszt dla cudzoziemców wykonuje się w pomieszczeniach strzeżonych ośrodków lub w pomieszczeniach Straży Granicznej przeznaczonych dla osób zatrzymanych.

Art. 400. Postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli:

1) mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca;
2) stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy.

Art. 401. 1. Sąd po wysłuchaniu cudzoziemca wydaje postanowienie o umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, na wniosek organu Straży Granicznej, sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca.

3. Wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców zawiera:

1) imię (imiona), nazwisko, płeć oraz imiona rodziców cudzoziemca;
2) datę, miejsce i państwo urodzenia cudzoziemca;
3) obywatelstwo cudzoziemca;
4) dotychczasowe miejsce zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
5) stałe miejsce zamieszkania za granicą;
6) podstawę prawną wniosku;
7) wskazanie okresu, na jaki umieszcza się cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub stosuje się wobec niego areszt dla cudzoziemców;
8) uzasadnienie.

4. Sąd rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku cudzoziemca wraz z małoletnim pozostającym pod jego opieką kieruje się także dobrem tego małoletniego.

5. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania wobec niego środków, o których mowa w art. 398 ust. 3.

6. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 398 ust. 3. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosków o:

1) umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców,
2) przedłużenie okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców

- uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego prowadzenia postępowań w sprawie

umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców oraz w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców.

Art. 402. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, podejmuje niezbędne czynności w celu ochrony mienia cudzoziemca oraz zawiadamia o wydanym postanowieniu:

1) właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny - za zgodą cudzoziemca, którego postanowienie dotyczy;
2) sąd opiekuńczy, jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia opieki nad małoletnimi pozostającymi pod opieką cudzoziemca;
3) organ opieki społecznej, jeżeli zachodzi potrzeba otoczenia opieką osoby niedołężnej lub chorej, którą cudzoziemiec się opiekował;
4) osobę wskazaną przez cudzoziemca.

2. Sąd powiadamia cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o podjętych czynnościach i wydanych zarządzeniach oraz o przysługujących cudzoziemcowi prawach w postępowaniu przed sądem.

Art. 403. 1. Sąd w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców wskazuje okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

2. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony na czas określony, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu, oraz gdy:

1) cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie współpracuje z organem Straży Granicznej w zakresie wykonania tej decyzji lub
2) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest tymczasowo niemożliwe z powodu opóźnień w uzyskaniu od państw trzecich dokumentów niezbędnych do tego celu.

3. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców nie może przekroczyć 12 miesięcy, przy czym każde kolejne postanowienie sądu w tej sprawie wydaje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

4. Do 12-miesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy.

5. W przypadku gdy cudzoziemiec złożył skargę do sądu administracyjnego na decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania, okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony do 18 miesięcy, przy czym sąd, o którym mowa w ust. 7, może wydać postanowienie w tej sprawie na okres 6 miesięcy.

6. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na możliwie najkrótszy okres.

7. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, w którym umieszczono cudzoziemca, wydaje postanowienie o przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na wniosek organu Straży Granicznej obowiązanego do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

8. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1 i 7, przysługuje zażalenie do sądu okręgowego

w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

Art. 404. Do postępowania w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców oraz zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z tym że czynności zastrzeżone dla prokuratora może wykonywać funkcjonariusz Straży Granicznej.

Art. 405. 1. W areszcie dla cudzoziemców może przebywać kobieta do 4. miesiąca ciąży.

2. Organ Straży Granicznej, któremu podlega areszt dla cudzoziemców, występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie w strzeżonym ośrodku kobiety w ciąży przebywającej w areszcie przed upływem 3. miesiąca jej ciąży.

Art. 406. 1. Postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców wydaje niezwłocznie z urzędu lub na wniosek cudzoziemca, organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w przypadku:

1) ustania przyczyn uzasadniających stosowanie tych środków lub
2) stwierdzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 400, lub
3) stwierdzenia okoliczności innych niż określone w art. 400, uniemożliwiających stosowanie tych środków, lub
4) wydania cudzoziemcowi zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub gdy toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 176, lub
5) zastosowania wobec cudzoziemca tymczasowego aresztowania albo innego środka prawnego skutkującego pozbawieniem wolności, lub
6) stwierdzenia, że ze względów prawnych lub faktycznych, wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie jest możliwe.

2. Na postanowienie organu Straży Granicznej o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

3. Zażalenie, o którym mowa w ust. 2, przysługuje tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 1 miesiąca od dnia wydania postanowienia w przedmiocie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców.

4. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego. Sąd rozpoznaje zażalenie w terminie 7 dni.

5. Cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców zwalnia się w przypadku:

1) upływu okresu pobytu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 403 ust. 1 lub 7, lub
2) wydania postanowienia lub zarządzenia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka

albo z aresztu dla cudzoziemców, lub
3) przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, lub
4) doręczenia cudzoziemcowi decyzji o:
   a) uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
   b) nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzieleniu mu ochrony uzupełniającej lub udzieleniu mu azylu w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
   c) udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie informuje sąd, który wydał postanowienie, o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

Art. 407. 1. Cudzoziemcowi przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie oraz zadośćuczynienie w przypadku niesłusznego zatrzymania lub niesłusznego umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

2. Postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.

Art. 408. Funkcjonowanie strzeżonych ośrodków oraz aresztów dla cudzoziemców jest finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 409. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, tworzy i likwiduje strzeżone ośrodki, określa organ Straży Granicznej, któremu dany ośrodek ma podlegać, oraz może wskazać okres niezbędny na zorganizowanie tego ośrodka, mając na względzie istniejące w tym zakresie potrzeby.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, wyznacza pomieszczenia, w których wykonuje się areszt dla cudzoziemców, uwzględniając racjonalne wykorzystanie tych pomieszczeń.

Rozdział 2

Pobyt cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców

Art. 410. 1. Przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców następuje na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec cudzoziemca aresztu dla cudzoziemców.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przekazać do depozytu strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców:
1) dokumenty potwierdzające jego tożsamość, pieniądze i przedmioty wartościowe;
2) urządzenia techniczne służące do rejestrowania obrazu;
3) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku lub areszcie.

3. Cudzoziemiec przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców jest

obowiązany przekazać do depozytu także przedmioty, których wymiary lub ilość ograniczają powierzchnię pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej.

Art. 411. Cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców poucza się w zrozumiałym dla niego języku o przysługujących mu prawach i o obowiązkach oraz zapoznaje się z przepisami regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców. Fakt pouczenia cudzoziemiec potwierdza własnoręcznym podpisem.

Art. 412. 1. Cudzoziemiec przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców i podczas pobytu w ośrodku lub areszcie w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa i porządku podlega szczegółowemu sprawdzeniu.

2. Szczegółowe sprawdzenie cudzoziemca polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez cudzoziemca lub należących do niego. Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży, bielizny i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, bez obecności osób nieupoważnionych oraz osób odmiennej płci.

3. Znalezione w czasie szczegółowego sprawdzenia przedmioty, których cudzoziemiec nie może posiadać w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, podlegają zatrzymaniu. Przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo przesyła na koszt cudzoziemca do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym przypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

Art. 413. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców poddaje się niezwłocznie badaniu lekarskiemu oraz w miarę potrzeby zabiegom sanitarnym.

2. Lekarz przeprowadzający badanie, o którym mowa w ust. 1, oraz sprawujący opiekę medyczną nad cudzoziemcami w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców prowadzi dokumentację medyczną na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 i 742 oraz z 2013 r. poz. 1245).

3. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 414. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka umieszcza się w pokoju dla cudzoziemców, a cudzoziemca przyjętego do aresztu dla cudzoziemców - w celi mieszkalnej.

2. Cudzoziemców odmiennej płci umieszcza się oddzielnie.

3. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku wraz z członkami jego rodziny lub z małoletnim pozostającym pod jego opieką zapewnia się wspólny pokój dla cudzoziemców.

4. Małoletniego cudzoziemca przebywającego w strzeżonym ośrodku bez opiekuna umieszcza się w wyodrębnionej części ośrodka.

5. Cudzoziemców, którzy oświadczą, że są osobami sobie najbliższymi, umieszcza się, na ich pisemny wniosek, w miarę możliwości w jednym pokoju dla cudzoziemców.

Art. 415. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców ma prawo do:

1) kontaktowania się z polskimi organami państwowymi, a także z przedstawicielstwem dyplomatycznym lub urzędem konsularnym państwa obcego;
2) kontaktowania się z organizacjami pozarządowymi lub międzynarodowymi zajmującymi się

udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej;

3) kontaktowania się ze swoim pełnomocnikiem;
4) korzystania z przekazanych do depozytu:
   a) przedmiotów, o których mowa w art. 410 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, jeżeli nie zostały zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
   b) pieniędzy, z zastrzeżeniem art. 343 ust. 5,
   c) przedmiotów wartościowych, jeżeli nie zostały zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
5) korzystania z opieki medycznej i do pobytu w szpitalu lub podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, jeżeli stan jego zdrowia tego wymaga;
6) niezakłóconego snu w godzinach od 22^{00} do 7^{00}, a w dni świąteczne do godziny 800 oraz w innym czasie, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami porządkowymi regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
7) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
8) otrzymywania nieodpłatnie odzieży, bielizny i obuwia dostosowanych do pory roku, o ile rzeczy będące własnością cudzoziemca nie nadają się do użycia lub ich użycie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, a cudzoziemiec nie posiada własnych środków finansowych na ich zakup;
9) posiadania przedmiotów kultu religijnego, wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych oraz słuchania lub oglądania w pomieszczeniach mieszkalnych lub w miejscu przebywania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu, w sposób niezakłócający ustalonego porządku pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
10) korzystania z prasy, zakupu prasy z własnych środków finansowych i posiadania jej w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
11) korzystania z internetu na stanowiskach komputerowych dostępnych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
12) korzystania z biblioteki;
13) użytkowania sprzętu rekreacyjno-sportowego w czasie i miejscu określonych przez kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiedzialnego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców;
14) zakupu z własnych środków finansowych artykułów żywnościowych i przedmiotów osobistego użytku służących do utrzymania higieny osobistej oraz do posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej; posiadanie tych przedmiotów w celi mieszkalnej jest możliwe, jeżeli one same lub ich opakowania nie stanowią zagrożenia porządku lub bezpieczeństwa w areszcie dla cudzoziemców;
15) zakupu z własnych środków finansowych materiałów piśmiennych, książek, gier świetlicowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
16) otrzymywania paczek z odzieżą, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz ze środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a także z lekami, które mogą być przekazane za zgodą lekarza, po sprawdzeniu ich zawartości w obecności cudzoziemca;
17) prowadzenia korespondencji oraz korzystania ze środków łączności na własny koszt, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do korzystania ze środków łączności lub wysyłania korespondencji na koszt strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców;

18) składania próśb, skarg i wniosków do:
   a) kierownika strzeżonego ośrodka albo organu Straży Granicznej, któremu podlega ten ośrodek,
   b) funkcjonariusza odpowiedzialnego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców albo organu Straży Granicznej, któremu podlega ten areszt;
19) widzeń z osobami bliskimi w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach, za zgodą organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

2. Cudzoziemiec może korzystać z innych uprawnień niż określone w ust. 1 po uzyskaniu zezwolenia organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

Art. 416. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku poza uprawnieniami, o których mowa w art. 415 ust. 1, ma prawo do:
1) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców;
2) poruszania się po terenie ośrodka w godzinach od 7^{00} do 22^{00}, a w dni świąteczne w godzinach od 8^{00} do 22^{00} z wyjątkiem miejsc, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu.

2. Małoletni przebywający w strzeżonym ośrodku ma prawo do uczestniczenia, w czasie i miejscu określonych przez kierownika ośrodka, w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych i rekreacyjno-sportowych. Program zajęć powinien być dostosowany do wieku małoletniego i długości jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemiec przebywający w areszcie dla cudzoziemców poza uprawnieniami, o których mowa w art. 415 ust. 1, ma ponadto prawo do:
1) odbywania codziennie co najmniej dwugodzinnego spaceru na wolnym powietrzu, chyba że co innego wynika z zaleceń lekarza;
2) kontaktowania się z innymi cudzoziemcami przebywającymi w areszcie, po uzyskaniu zezwolenia funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w określonych miejscu i czasie;
3) korzystania z gier świetlicowych w czasie i miejscu określonych przez funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
4) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i palenia tytoniu, po uzyskaniu zezwolenia funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w miejscu do tego wyznaczonym.

Art. 417. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki, artykuły sanitarne oraz posiłki i napoje.

2. Cudzoziemiec otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne na zasadach określonych w art. 115 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem karnym wykonawczym".

Art. 418. W celu zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcom, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców można prowadzić obserwację pomieszczeń i rejestrować z nich obraz, przy użyciu środków technicznych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

Art. 419. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców jest obowiązany:
1) przestrzegać regulaminu pobytu w ośrodku lub areszcie;
2) wykonywać polecenia administracji ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
3) przestrzegać ciszy nocnej w godzinach od 22^{00} do 7^{00}, a w dni świąteczne do godziny 8^{00};
4) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
5) dbać o higienę osobistą i utrzymywać w czystości pomieszczenia, z których korzysta;
6) korzystać z wyposażenia ośrodka lub aresztu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem;
7) w przypadku wystąpienia objawów choroby niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka albo funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
8) w przypadku groźnego w skutkach zdarzenia niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka albo funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie.

Art. 420. 1. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku lub przebywającemu w areszcie dla cudzoziemców zabrania się:
1) zakłócania spokoju i porządku w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
2) posiadania, poza depozytem, urządzeń technicznych służących do rejestrowania obrazu, a także przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
3) posiadania w pokojach dla cudzoziemców lub w celach mieszkalnych przedmiotów, które mają takie wymiary lub występują w takiej ilości, że ograniczają powierzchnię pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
4) spożywania alkoholu oraz przyjmowania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
5) palenia wyrobów tytoniowych poza miejscami do tego wyznaczonymi;
6) powodowania u siebie uszkodzeń ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniania do takich czynów lub pomagania w dokonywaniu takich czynów;
7) urządzania gier hazardowych i uczestniczenia w nich.

2. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku poza zakazami, o których mowa w ust. 1, zabrania się:
1) samowolnego oddalania się poza teren strzeżonego ośrodka lub przebywania w miejscach, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu;
2) dokonywania samowolnej zmiany pokoju dla cudzoziemców i miejsca wyznaczonego do spania.

Art. 421. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie nakazów lub zakazów wynikających z art. 419, art. 420 i przepisów wydanych na podstawie art. 427 ust. 1.

2. Karą dyscyplinarną jest pozbawienie cudzoziemca na okres do 7 dni prawa do:
1) udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych lub sportowych, z wyjątkiem prawa do korzystania z biblioteki i prawa do korzystania z prasy lub
2) zakupu artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do posiadania w strzeżonym ośrodku.

3. Karę dyscyplinarną, o której mowa w ust. 2, wymierza, w drodze decyzji, na pisemny wniosek kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza przez niego upoważnionego, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze

względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka.

4. Przy wymierzaniu cudzoziemcowi kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się w szczególności:
1) stopień naruszenia nakazów lub zakazów wynikających z niniejszej ustawy;
2) rodzaj i okoliczności czynu;
3) dotychczasową postawę cudzoziemca;
4) stan zdrowia cudzoziemca;
5) wartości kulturowe i przekonania religijne cudzoziemca;
6) cele wychowawcze.

Art. 422. Decyzja o ukaraniu cudzoziemca karą dyscyplinarną zawiera:
1) oznaczenie organu wydającego decyzję;
2) datę wydania decyzji;
3) imię i nazwisko cudzoziemca;
4) podstawę prawną wymierzenia kary dyscyplinarnej;
5) rodzaj nałożonej kary dyscyplinarnej;
6) opis naruszenia przez cudzoziemca nakazów i zakazów wynikających z niniejszej ustawy;
7) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stopnia służbowego komendanta oddziału Straży Granicznej albo komendanta placówki Straży Granicznej albo upoważnionego przez niego funkcjonariusza.

Art. 423. W postępowaniu w sprawie wymierzenia kary dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu karnego wykonawczego.

Art. 424. 1. Jeżeli życiu cudzoziemca zagraża poważne niebezpieczeństwo, będące następstwem odmawiania przez niego przyjmowania posiłków, co zostanie stwierdzone przez co najmniej 2 lekarzy, cudzoziemca można poddać koniecznemu zabiegowi lekarskiemu, w tym zabiegowi chirurgicznemu, nawet bez jego zgody.

2. W przypadku braku zgody cudzoziemca na przeprowadzenie zabiegu lekarskiego o poddaniu cudzoziemca takiemu zabiegowi postanawia sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na wniosek organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w którym cudzoziemiec przebywa.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, sąd określa sposób i miejsce dokonania zabiegu lekarskiego.

4. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia cudzoziemca o konieczności dokonania zabiegu lekarskiego decyduje lekarz.

Art. 425. 1. Cudzoziemcowi zwalnianemu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców wydaje się przekazane przez niego do depozytu:
1) dokumenty potwierdzające jego tożsamość;
2) pieniądze, w kwocie uwzględniającej potrącenie, o którym mowa w art. 343 ust. 1, lub w pełnej wysokości, jeżeli decyzja o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, nie została wydana;
3) przedmioty, jeżeli nie są zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. W przypadku gdy po zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców następuje przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do

powrotu, dokumenty potwierdzające tożsamość cudzoziemca i przedmioty, o których mowa w art. 410 ust. 2 pkt 2 i 3, pobiera z depozytu dowódca doprowadzenia i zwraca je cudzoziemcowi w placówce Straży Granicznej, w której cudzoziemiec przekracza granicę, lub w porcie lotniczym albo morskim państwa, do którego zostaje doprowadzony.

3. Na wniosek cudzoziemca zwalnianego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców przedmioty przekazane przez niego do depozytu mogą być wydane osobie upoważnionej przez niego na piśmie lub wskazanej przez niego instytucji lub organizacji. Koszty wydania przedmiotów z depozytu ponosi cudzoziemiec.

Art. 426. 1. Nadzór nad legalnością i prawidłowością pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców sprawuje sędzia penitencjarny sądu okręgowego, zwany dalej "sędzią penitencjarnym", właściwego ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

2. Nadzór penitencjarny sprawowany w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców przez sędziego penitencjarnego sądu okręgowego polega na kontroli i ocenie w szczególności:

1) warunków bytowych cudzoziemców, stanu opieki medycznej, prawidłowości rozmieszczenia cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych, respektowania praw cudzoziemców określonych w art. 415-417;
2) prawidłowości załatwiania skarg i wniosków cudzoziemców;
3) zasadności wymierzania cudzoziemcom kar dyscyplinarnych;
4) zasadności i okoliczności poddawania zabiegom lekarskim cudzoziemców, o których mowa w art. 424;
5) ustalonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców regulaminu organizacyjno-porządkowego;
6) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, w tym przepisów dotyczących użycia środków przymusu bezpośredniego;
7) prawidłowości postępowania administracji strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w przypadkach wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych, w tym zgonu cudzoziemca lub buntów.

3. Sędzia penitencjarny wizytuje strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców. Ma on prawo wstępu w każdym czasie, bez ograniczeń, do tych miejsc oraz poruszania się po ich terenie, prawo przeglądania dokumentów, żądania wyjaśnień od administracji tych ośrodków i aresztów oraz przeprowadzania podczas nieobecności innych osób rozmów z cudzoziemcami umieszczonymi w tych ośrodkach i aresztach.

4. Jeżeli zdaniem sędziego penitencjarnego zachodzi potrzeba wydania decyzji nienależącej do jego właściwości, a w szczególności decyzji administracyjnej, przekazuje on swoje spostrzeżenia wraz z odpowiednimi wnioskami organowi Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

5. Organ, o którym mowa w ust. 4, zawiadamia sędziego penitencjarnego, w terminie 14 dni lub w innym, wyznaczonym przez sędziego penitencjarnego terminie, o podjętych decyzjach lub działaniach. Jeżeli sędzia penitencjarny uzna to stanowisko za niezadowalające, przedstawia sprawę Komendantowi Głównemu Straży Granicznej. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia sędziego penitencjarnego o sposobie załatwienia sprawy.

6. W przypadku gdy rażące uchybienia w funkcjonowaniu strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców powtarzają się albo gdy istniejące w ośrodku lub w areszcie warunki nie zapewniają poszanowania praw cudzoziemców tam przebywających, sędzia penitencjarny występuje do Komendanta Głównego Straży Granicznej z wnioskiem o usunięcie w określonym

terminie istniejących uchybień. Jeżeli w wymienionym terminie uchybienia te nie zostały usunięte, sędzia penitencjarny występuje z wnioskiem do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zawieszenie działalności bądź o likwidację w całości lub w części określonego strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb sprawowania nadzoru sędziego penitencjarnego nad strzeżonymi ośrodkami i aresztami dla cudzoziemców oraz sposób dokumentowania tego nadzoru, uwzględniając w szczególności potrzebę zapewnienia prawidłowości umieszczania i pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców oraz skutecznego eliminowania stwierdzonych uchybień.

Art. 427. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców, uwzględniając w szczególności warunki rozmieszczania cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych;
2) regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i w areszcie dla cudzoziemców, uwzględniając konieczność zapewnienia porządku wewnętrznego w ośrodku i w areszcie;
3) warunki otrzymywania posiłków i napojów przez cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie dla cudzoziemców oraz wartość dziennej normy wyżywienia, uwzględniając w szczególności wiek i stan zdrowia cudzoziemców, a także religijne i kulturowe wymogi żywienia cudzoziemców.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, sposoby ochrony strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców, mając na względzie strukturę organizacyjną Straży Granicznej, obowiązki funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w strzeżonych ośrodkach lub aresztach dla cudzoziemców, a także warunki wstępu na teren ośrodków i aresztów osób, które nie są funkcjonariuszami albo pracownikami Straży Granicznej.

DZIAŁ X

Rejestry, ewidencja i wykaz cudzoziemców

Rozdział 1

Rejestry w sprawach cudzoziemców i ewidencja zaproszeń

Art. 428. 1. W sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego prowadzi się w systemie informatycznym:

1) rejestry osób:
   a) którym udzielono zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1,
   b) zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy;
2) rejestry spraw dotyczących:
   a) odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
   c) wiz,
   d) zezwoleń na pobyt czasowy,

e) zezwoleń na pobyt stały,
f) zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
g) wydania i wymiany polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
h) wydania tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
i) wydania i wymiany polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
j) zobowiązań do powrotu,
k) wydaleń z Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin,
l) wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego,
m) zgód na pobyt ze względów humanitarnych i zgód na pobyt tolerowany;

3) rejestr cudzoziemców, od których zostały pobrane odciski linii papilarnych w sytuacjach, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 324 pkt 1, art. 394 ust. 3 niniejszej ustawy lub art. 73a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
4) rejestr odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemców w sytuacjach, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 324 pkt 1, art. 394 ust. 3 niniejszej ustawy lub art. 73a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
5) ewidencję zaproszeń;
6) rejestr pouczeń udzielonych cudzoziemcom posiadającym ważne zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu wydane przez inne państwo obszaru Schengen o obowiązku niezwłocznego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium tego państwa obszaru Schengen;
7) rejestr wydanych cudzoziemcom zaświadczeń, o których mowa w art. 170.

2. Rejestry, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. 1 i pkt 6, mogą być prowadzone w systemie kartotecznym.

Art. 429. 1. Rejestry w sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego prowadzą następujące organy:

1) konsul, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej, wojewoda, minister właściwy do spraw zagranicznych i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c;
2) wojewoda i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d-g, i oraz k;
3) wojewoda, konsul i komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej, Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. h;
4) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant placówki Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6;
5) Komendant Główny Straży Granicznej - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. 1;
6) komendant oddziału Straży Granicznej - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428

ust. 1 pkt 1 lit. b;

7) komendant placówki Straży Granicznej i Komendant Główny Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a;
8) Komendant Główny Policji - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4;
9) komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j;
10) konsul, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, komendant wojewódzki lub komendant powiatowy (miejski) Policji, wojewoda, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b;
11) komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. m;
12) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant placówki Straży Granicznej, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, każdy w zakresie swojej właściwości - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 3;
13) minister właściwy do spraw wewnętrznych - w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7.

2. Ewidencję zaproszeń prowadzi wojewoda i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości.

Art. 430. 1. W rejestrach prowadzonych w sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a-k oraz m, a także w ewidencji zaproszeń przechowuje się informacje o wnioskach, postanowieniach, decyzjach administracyjnych, orzeczeniach sądu oraz dane osobowe przetwarzane zgodnie z niniejszą ustawą, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami w sprawach, których te rejestry i ewidencja dotyczą.

2. W rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b-k oraz m, a także w ewidencji zaproszeń oprócz informacji i danych, o których mowa w ust. 1, przechowuje się:

1) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, informacje o:
   a) dacie wydania, numerze, serii oraz terminie upływu ważności zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
   b) utraconych, uszkodzonych lub zniszczonych zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
   c) przebywaniu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza strefą przygraniczną, w której - zgodnie z zezwoleniem - mógł przebywać, lub o przebywaniu na tym terytorium po upływie okresu, w którym był do tego uprawniony na podstawie zezwolenia,
   d) decyzjach o unieważnieniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
   e) grzywnach nałożonych na cudzoziemca za przebywanie:
      – poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego mógł przebywać, lub
      – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,

f) decyzjach o cofnięciu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;

2) w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d-f;
   a) informacje o dokumentach, na podstawie których została potwierdzona tożsamość cudzoziemca,
   b) informacje o wydanej cudzoziemcowi karcie pobytu, o jej utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
   c) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
3) w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. g-i;
   a) informacje o wydanym cudzoziemcowi:
      – polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca,
      – tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca,
      – polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca,
   b) informacje o utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu dokumentów, o których mowa w lit. a,
   c) dane cudzoziemca zawarte w dokumentach, o których mowa w lit. a;
4) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j, fotografię cudzoziemca oraz informacje o:
   a) dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) decyzjach w sprawie wysokości kosztów przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
5) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k, informację o dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
6) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. m:
   a) informacje o wydanej cudzoziemcowi karcie pobytu, o jej utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
   b) informacje o wydanym cudzoziemcowi dokumencie "zgoda na pobyt tolerowany", o jego utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
   c) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
7) w ewidencji zaproszeń informacje o zaproszeniu, w tym:
   a) dane osobowe zapraszającego,
   b) inne informacje umieszczone w zaproszeniu,
   c) dane osobowe pełnomocnika ustanowionego do odbioru zaproszenia.

3. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a, przechowuje się dane osobowe cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1.

4. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b, przechowuje się dane cudzoziemców zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy.

5. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. l, przechowuje się informację o dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 3, przechowuje się:

1) następujące dane osobowe cudzoziemca, od którego pobrano odciski linii papilarnych:
   a) imię (imiona) i nazwisko,
   b) datę i miejsce urodzenia,
   c) obywatelstwo;
2) informacje o:
   a) podstawie prawnej pobrania odcisków linii papilarnych,
   b) stopniu służbowym osoby pobierającej odciski linii papilarnych oraz jej imieniu i

nazwisku.

7. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, przechowuje się:

1) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
2) informację o podstawie prawnej pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca;
3) informację o dacie pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca;
4) informację o kartach daktyloskopijnych lub o pobraniu od cudzoziemca odcisków linii papilarnych za pomocą urządzenia do ich elektronicznego pobierania;
5) następujące dane osobowe cudzoziemca:
   a) imię (imiona) i nazwisko,
   b) datę i miejsce urodzenia,
   c) obywatelstwo.

8. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6, przechowuje się dane cudzoziemców, którzy zostali pouczeni o obowiązku niezwłocznego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które udzieliło im zezwolenia na pobyt lub innego zezwolenia uprawniającego do pobytu.

9. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7, przechowuje się:

1) następujące dane osobowe cudzoziemca, któremu zostało wydane zaświadczenie, o którym mowa w art. 170:
   a) imię (imiona) i nazwisko,
   b) datę i miejsce urodzenia,
   c) obywatelstwo,
   d) płeć;
2) informację o organie, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 170;
3) informację o dacie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 170.

Art. 431. 1. Dane w postaci odcisków linii papilarnych pobranych w celu udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, wydania mu karty pobytu lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" przechowuje się w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, d-f oraz m, do czasu wpisania do tych rejestrów potwierdzenia odbioru tego zezwolenia, karty pobytu lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" przez organ udzielający zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, organ wydający kartę pobytu lub dokument "zgoda na pobyt tolerowany".

2. W przypadku wydania decyzji o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzji o odmowie wydania karty pobytu albo dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" lub decyzji o odmowie ich wymiany, dane w postaci odcisków linii papilarnych przechowuje się w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, d-f oraz m, do czasu wpisania informacji o wydaniu tych decyzji do rejestrów, gdy decyzje te stały się prawomocne.

Art. 432. 1. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, udostępnia się podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefowi Urzędu, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

2. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, są udostępniane na pisemny wniosek podmiotów, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefa Urzędu.

3. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, można

udostępniać za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych bez konieczności składania pisemnego wniosku w tej sprawie, podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefowi Urzędu, w przypadku gdy spełniają łącznie następujące warunki:

1) posiadają odpowiednio zabezpieczone urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z rejestrem odcisków linii papilarnych;
2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne odpowiednie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
3) wykonują zadania, których specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą albo prowadzą działalność, której specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą.

4. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, udostępnia Komendant Główny Policji.

Art. 433. Zasady prowadzenia rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. l, oraz zasady udostępniania danych zawartych w tych rejestrach określają odrębne przepisy.

Rozdział 2

Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany

Art. 434. Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, zwany dalej "wykazem", prowadzi Szef Urzędu.

Art. 435. 1. W wykazie umieszcza się i przechowuje dane cudzoziemca, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących przesłanek:

1) cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen;
2) cudzoziemiec został skazany prawomocnym wyrokiem w:
   a) Rzeczypospolitej Polskiej - za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności lub
   b) innym państwie niż państwo obszaru Schengen - za przestępstwo stanowiące zbrodnię w rozumieniu prawa polskiego, lub
   c) Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie obszaru Schengen - za przestępstwo na karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku;
3) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany ze względu na zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską;
4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej;
5) cudzoziemiec po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa został przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób.

2. Umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie może nastąpić bez jego wiedzy i zgody.

Art. 436. 1. W wykazie nie umieszcza się danych cudzoziemca:

1) będącego małżonkiem obywatela polskiego lub przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małżonkiem cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, chyba że:
   a) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
   b) decyzja o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, wydana w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty w celu obejścia przez cudzoziemca niniejszej ustawy, stała się ostateczna, lub
   c) decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wydana z uwagi na względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przez cudzoziemca niniejszej ustawy, stała się ostateczna;
2) będącego osobą małoletnią, z wyjątkiem sytuacji, gdy jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
3) skazanego prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe tylko na karę grzywny, jeżeli tę grzywnę uiścił;
4) posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
5) któremu udzielono ochrony uzupełniającej, zezwolenia, o którym mowa w art. 176 lub art. 187 pkt 6 lub 7, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 351 pkt 1 lub któremu nadano status uchodźcy;
6) któremu została wydana decyzja o cofnięciu zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dane cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, umieszczone w wykazie usuwa się.

Art. 437. 1. Obowiązywanie wpisu do wykazu zawiesza się, jeżeli:

1) cudzoziemiec posiada zgodę na pobyt tolerowany udzieloną na podstawie art. 351 pkt 2 lub
2) cudzoziemcowi udzielono ochrony czasowej, lub
3) zostało wydane postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji będącej podstawą umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie, lub
4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub
5) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 330 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4.

2. Obowiązywanie wpisu do wykazu zawiesza się do dnia, w którym ustaną okoliczności uzasadniające to zawieszenie.

3. Zawieszenie obowiązywania wpisu do wykazu przerywa okres obowiązywania wpisu.

Art. 438. 1. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres:

1) określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, jeżeli orzeczono w niej o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen;
2) 3 lat od dnia przekazania cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa;

3) 5 lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności;
4) 3 lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności poniżej 3 lat;
5) 3 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli orzeczono wobec cudzoziemca karę grzywny;
6) warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w art. 435 ust. 1 pkt 2, jeżeli wobec cudzoziemca orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;
7) wynikający z umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską, będących podstawą do umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie;
8) nie dłuższy niż 5 lat, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z których żaden nie przekracza 5 lat, w przypadku wpisów umieszczonych w wykazie ze względu na fakt, że wjazd lub pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres, o którym mowa w ust. 1, począwszy od dnia:
1) wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
2) upływu terminu dobrowolnego powrotu określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku braku informacji o wykonaniu tej decyzji;
3) wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy w decyzji nie określono terminu dobrowolnego powrotu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, gdy Szef Urzędu uzyskał informację o wykonaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, będącej podstawą wpisu, okres obowiązywania wpisu jest korygowany w ten sposób, że za jego początek uznaje się dzień wykonania tej decyzji.

4. Dane cudzoziemca usuwa się z wykazu po upływie okresów, o których mowa w ust. 1-3.

Art. 439. 1. W wykazie umieszcza się informację o podstawie prawnej i faktycznej wpisu oraz następujące dane cudzoziemca:
1) imię (imiona) i nazwisko, a także inne imiona i nazwiska, jeżeli cudzoziemiec ich używa bądź używał;
2) nazwisko rodowe;
3) imiona rodziców i nazwisko rodowe matki;
4) datę i miejsce urodzenia;
5) płeć;
6) obywatelstwo;
7) miejsce zamieszkania;
8) serię i numer dokumentu podróży.

2. W wykazie można umieścić również inne dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, w szczególności fotografię cudzoziemca oraz obraz linii papilarnych.

Art. 440. 1. Umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenia okresu obowiązywania wpisu lub usunięcia tych danych z wykazu dokonuje Szef Urzędu, z urzędu lub

na wniosek jednego z następujących organów:
1) Ministra Obrony Narodowej;
2) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
3) ministra właściwego do spraw zagranicznych;
4) Komendanta Głównego Policji;
5) Komendanta Głównego Straży Granicznej;
6) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
7) Szefa Agencji Wywiadu;
8) Szefa Służby Celnej;
9) Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
10) wojewody.

2. W przypadku gdy Szef Urzędu nie uwzględni wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, uwzględniając wniosek o rozstrzygnięcie sprawy, o którym mowa w ust. 2, nakazuje Szefowi Urzędu umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenie okresu obowiązywania wpisu albo usunięcie z wykazu danych cudzoziemca.

Art. 441. 1. Prokurator lub organy administracji rządowej przekazują Szefowi Urzędu posiadane informacje o okolicznościach uzasadniających umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie lub o okolicznościach uzasadniających usunięcie tych danych z wykazu, zawieszenie lub przedłużenie okresu obowiązywania wpisu wraz z posiadaną fotografią cudzoziemca.

2. Organ, który wydał decyzję, na podstawie której:
1) umieszcza się dane cudzoziemca w wykazie albo
2) zawiesza się obowiązywanie wpisu, albo
3) usuwa się dane cudzoziemca z wykazu

- przekazuje Szefowi Urzędu tę decyzję, gdy stanie się ostateczna wraz z posiadaną fotografią cudzoziemca.

Art. 442. 1. Sąd, który skazał cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności, przekazuje Szefowi Urzędu odpis prawomocnego wyroku w tej sprawie, a także odpis orzeczenia zmieniającego ten wyrok.

2. Sąd, który skazał cudzoziemca na podstawie wyroku, o którym mowa w ust. 1, na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, przekazuje Szefowi Urzędu odpis tego wyroku.

3. Sąd, który orzekł w sprawie warunkowego przedterminowego zwolnienia cudzoziemca z odbywania kary pozbawienia wolności, przekazuje Szefowi Urzędu odpis orzeczenia w tej sprawie.

4. Sąd, o którym mowa w ust. 1, przekazuje Szefowi Urzędu informację o uiszczeniu kary grzywny, jeżeli taka kara została orzeczona.

5. Sąd, o którym mowa w ust. 1 i 2, przekazuje Szefowi Urzędu kopie dokumentów potwierdzających tożsamość cudzoziemca, jeżeli sąd posiada te dokumenty.

Art. 443. 1. Szef Urzędu przekazuje przechowywane w wykazie dane cudzoziemca, na okres ich przechowywania w wykazie, do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy

wjazdu, jeżeli podstawą przechowywania tych danych w wykazie jest:
1) ostateczna decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, zawierająca zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen lub
2) prawomocny wyrok, o którym mowa w art. 435 ust. 1 pkt 2 lit. b lub c, lub
3) uznanie wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobytu na tym terytorium za niepożądane ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub możliwość naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej, lub
4) przekazanie cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu cudzoziemca w związku z przekroczeniem przez niego granicy wbrew przepisom, lub
5) art. 77 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

2. Dane umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen usuwa się w przypadku zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu, o którym mowa w art. 437, do czasu ustania okoliczności uzasadniających to zawieszenie.

3. Po upływie okresu zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu dane cudzoziemca umieszcza się ponownie w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu.

Art. 444. 1. Cudzoziemiec, którego dane zostały umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, ma prawo złożyć do Szefa Urzędu wniosek o:
1) udostępnienie mu informacji o umieszczeniu jego danych w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, o terminie obowiązywania wpisu i podstawie prawnej i faktycznej wpisu;
2) sprostowanie danych, jeżeli są niekompletne, nieaktualne lub nieprawdziwe;
3) usunięcie danych, jeżeli zostały umieszczone lub są przechowywane z naruszeniem przepisów ustawy.

2. Szef Urzędu odmawia cudzoziemcowi udostępnienia informacji o podstawie faktycznej wpisu, jeżeli jego dane są umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen na podstawie art. 435 ust. 1 pkt 4.

Art. 445. Do postępowania w sprawie wniosku, o którym mowa w art. 444 ust. 1, stosuje się przepisy działu VII Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 446. 1. Cudzoziemiec składa wniosek, o którym mowa w art. 444 ust. 1, na formularzu zawierającym:
1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
2) poprzednie imię (imiona) cudzoziemca;
3) serię i numer dokumentu podróży cudzoziemca;
4) adres zamieszkania cudzoziemca;
5) adres do korespondencji cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub adres jego pełnomocnika;
6) uzasadnienie wniosku w przypadkach, o których mowa w art. 444 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. Szef Urzędu rozpatruje wniosek, o którym mowa w art. 444 ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w art. 444 ust. 1, uwzględniając potrzebę zamieszczenia danych cudzoziemca w zakresie, w jakim są one niezbędne do rozpatrzenia tego wniosku, a także konieczność zapewnienia sprawności postępowania w tej sprawie.

Art. 447. 1. Cudzoziemiec ma prawo wglądu do dokumentów dotyczących umieszczenia jego danych w wykazie.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje cudzoziemcowi, gdy jego dane są umieszczone w wykazie na podstawie art. 435 ust. 1 pkt 4.

3. Wgląd do dokumentów dotyczących umieszczenia danych w wykazie jest cudzoziemcowi zapewniany w siedzibie Urzędu.

4. Do przeglądania dokumentów dotyczących umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie nie stosuje się przepisu art. 73 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 448. W zakresie dotyczącym danych umieszczanych w Systemie Informacyjnym Schengen przepisy art. 444-447 stosuje się tylko do danych cudzoziemca umieszczonych przez Szefa Urzędu do celów odmowy wjazdu.

Rozdział 3

Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców

Art. 449. 1. Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców tworzy oraz prowadzi w systemie teleinformatycznym Szef Urzędu.

2. Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców składa się z:

1) rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 lit. a-k oraz m, a także pkt 3 i 6, z wyjątkiem rejestrów prowadzonych przez konsula i ministra właściwego do spraw zagranicznych;
2) ewidencji zaproszeń;
3) wykazu;
4) rejestru spraw o nadanie cudzoziemcom statusu uchodźcy, udzielenie im ochrony uzupełniającej oraz udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie im statusu uchodźcy;
5) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom azylu;
6) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom zgody na pobyt ze względów humanitarnych i zgody na pobyt tolerowany;
7) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom ochrony czasowej;
8) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego (Dz. Urz. UE L 050 z 25.02.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdział 19, t. 6, str. 109);
9) rejestru pobytu obywateli Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
10) rejestru kart pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
11) rejestru dokumentów potwierdzających posiadanie zezwolenia na pobyt stały obywatela Unii Europejskiej;
12) rejestru kart stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;

13) rejestrów wniosków, wydanych postanowień i decyzji w sprawach o:
    a) wydanie wizy krajowej w celu repatriacji,
    b) udzielenie pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa,
    c) uznanie za repatrianta;
14) ewidencji osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji i członków ich rodzin, którzy nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zapewnionego lokalu mieszkalnego lub źródła utrzymania;
15) centralnego rejestru danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego;
16) rejestru wydanych cudzoziemcom zaświadczeń, o których mowa w art. 170.

Art. 450. 1. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1-12 i 16, udostępnia się następującym podmiotom, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań:
1) organom administracji publicznej, sądom i prokuraturom;
2) Radzie do Spraw Uchodźców, Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biuru Ochrony Rządu, Państwowej Inspekcji Pracy, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych i straży gminnej (miejskiej);
3) organom kontroli skarbowej, organom wywiadu skarbowego oraz organom informacji finansowej.

2. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1-12 i 16, udostępnia się:
1) państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym - w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań publicznych;
2) komornikom sądowym - w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego;
3) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi - w odniesieniu do danych osób poszukiwanych;
4) organom egzekucyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - w zakresie prowadzonej egzekucji.

3. Podmiotom, o których mowa w ust. 1 i 2, nie udostępnia się danych w postaci odcisków linii papilarnych, pobranych w celu wydania karty pobytu.

Art. 451. 1. Dane zgromadzone w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1-12 i 16, mogą być udostępniane podmiotom zagranicznym w celu wypełnienia postanowień ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a także wykonania aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem.

2. Tryb i sposób udostępniania danych zgromadzonych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1-12 i 16, podmiotom, o których mowa w ust. 1, określają ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe, akty prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, lub porozumienia zawarte pomiędzy właściwymi ministrami państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 452. 1. Podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 i 2, dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się na

ich wniosek złożony na formularzu.

2. Organ rozpatrujący wniosek, o którym mowa w ust. 1, odmawia, w drodze decyzji, udostępnienia danych, jeżeli zakres tych danych podany we wniosku nie odpowiada zakresowi, o którym mowa w art. 450 ust. 1 lub 2.

3. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców są udostępnianie w trybie, o którym mowa w ust. 1 i 2 przez:

1) Szefa Urzędu;
2) wojewodę, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta wojewódzkiego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji - w zakresie prowadzonych przez nich rejestrów.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w tej sprawie.

Art. 453. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 i 2, za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, jeżeli złożą jednorazowy wniosek w tej sprawie, a Szef Urzędu wyrazi na to zgodę, i jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) posiadają odpowiednio zabezpieczone urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;
2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne odpowiednie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
3) wykonują zadania, których specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą, albo prowadzą działalność, której specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą.

Art. 454. 1. Szef Urzędu wyraża zgodę na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców podmiotom, o których mowa w art. 450, za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, odmawia wyrażenia tej zgody albo cofa ją, w drodze decyzji.

2. Decyzja o cofnięciu zgody na udostępnianie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 455. 1. Szef Urzędu może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które mają dostęp do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków, o których mowa w art. 453.

2. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w miejscach i w czasie wykonywania jego zadań, a jeżeli wymaga tego dobro kontroli, również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy.

3. Kontrolę przeprowadza upoważniony przez Szefa Urzędu pracownik Urzędu na podstawie imiennego upoważnienia i po okazaniu dowodu osobistego.

4. Podmiot kontrolowany jest obowiązany:

1) udostępnić przeprowadzającemu kontrolę pracownikowi Urzędu:
   a) dokumenty potwierdzające uprawnienie do przetwarzania danych,
   b) urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, w ramach dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;
2) zapewnić warunki do przeprowadzenia kontroli i środki niezbędne do jej przeprowadzenia, w tym swobodny dostęp do pomieszczeń.

5. Pracownik Urzędu przeprowadzający kontrolę:
1) może w trakcie kontroli żądać od podmiotu kontrolowanego okazania dokumentów, udostępnienia urządzeń lub systemów, o których mowa w ust. 4 pkt 1, oraz zapewnienia warunków i środków, o których mowa w ust. 4 pkt 2;
2) sporządza protokół po przeprowadzonej kontroli.

Art. 456. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców lub jego zabezpieczeniach, powstałych z winy organów mających dostęp do tego zbioru za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych, Szef Urzędu może zablokować dostęp do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 457. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) sposób i tryb przeprowadzania kontroli korzystania z dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych;
2) wzór upoważnienia, o którym mowa w art. 455 ust. 3;
3) wzór protokołu, o którym mowa w art. 455 ust. 5 pkt 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność zapewnienia ochrony przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców danych osobowych, a także wymagania w zakresie bezpieczeństwa przetwarzanych w tym systemie danych.

Art. 458. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób przydzielania, zmiany i cofania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, a także wzór upoważnienia do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców oraz wykorzystywania danych z tego rejestru, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych.

DZIAŁ XI

Odpowiedzialność przewoźnika

Art. 459. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną lub morską zamierza przywieźć cudzoziemca do granicy, podejmuje wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić, żeby cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miał ważny dokument podróży uprawniający go do przekroczenia granicy, wymaganą wizę lub inny ważny

dokument uprawniający go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

Art. 460. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną, morską lub lądową przywiózł cudzoziemca do granicy, niezwłocznie odwozi go na wniosek organu Straży Granicznej do granicy państwa, z którego go przywiózł, a gdy jest to niemożliwe - do państwa, w którym cudzoziemcowi wystawiono dokument podróży, na podstawie którego podróżował, lub do każdego innego państwa, które zapewnia, że go przyjmie, gdy:

1) cudzoziemcowi odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
2) władze państwa docelowego lub graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmówiły wjazdu cudzoziemcowi podróżującemu przez to terytorium tranzytem lub przewoźnik, który miał go przewieźć do tego państwa, odmówił wykonania przewozu.

2. Jeżeli wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jest niemożliwe, przewoźnik zapewnia na swój koszt inny środek transportu, którym cudzoziemiec będzie mógł niezwłocznie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Koszty pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od chwili wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, do czasu opuszczenia przez niego tego terytorium pokrywa przewoźnik.

Art. 461. 1. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 460 ust. 1, można, w drodze decyzji:

1) nakazać przebywanie w określonym miejscu do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
2) zakazać opuszczania statku morskiego, lub
3) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie tego samego statku powietrznego, którym przybył, lub
4) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku powietrznego lub morskiego niż ten, którym przybył.

2. Decyzję w sprawach, o których mowa w ust. 1, wydaje komendant placówki Straży Granicznej. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 462. 1. Na przewoźnika, który drogą powietrzną lub morską przywiózł do granicy cudzoziemca nieposiadającego ważnego dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, wymaganej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zezwolenia na wjazd do innego państwa lub zezwolenia na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane, nakłada się karę administracyjną w wysokości stanowiącej równowartość od 3.000 do 5.000 euro za każdą przywiezioną osobę, z tym że suma kar za jednorazowy przywóz grupy osób nie może przekroczyć równowartości 500.000 euro.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przewoźnik:

1) przywiózł do granicy cudzoziemca, który podczas kontroli granicznej złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy;
2) mimo dołożenia należytej staranności nie mógł stwierdzić, że cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, wymaganej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, zezwolenia na wjazd do innego państwa lub zezwolenia na pobyt w innym państwie.

4. Przeliczenia równowartości euro, o której mowa w ust. 1, na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w dniu wydania decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej.

5. Karę administracyjną, o której mowa w ust. 1, nakłada na przewoźnika, w drodze decyzji, komendant placówki Straży Granicznej, w której odmówiono cudzoziemcowi wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Od decyzji, o której mowa w ust. 5, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. Termin płatności kary administracyjnej, o której mowa w ust. 1, wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie nałożenia kary stała się ostateczna.

8. Od nieuiszczonych w terminie kar pieniężnych pobiera się odsetki za każdy dzień zwłoki w wysokości przewidzianej dla zaległości podatkowych.

9. Należności z tytułu kar administracyjnych, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

10. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

11. Komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna.

12. Kara administracyjna, o której mowa w ust. 1, przedawnia się z upływem 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin jej płatności.

Art. 463. 1. W przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że ten cudzoziemiec może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej, doprowadzenie cudzoziemca opuszczającego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, zapewnia właściwy komendant placówki Straży Granicznej:
1) z urzędu;
2) na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika.

2. Koszty doprowadzenia pokrywa:
1) Straż Graniczna, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
2) przewoźnik, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Koszty doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, obejmują koszty bezpośrednio związane z przewozem, a także koszty świadczeń, które przysługują osobom doprowadzającym cudzoziemca z tytułu podróży służbowej poza granicami państwa.

DZIAŁ XII

Przepisy karne

Art. 464. Kto zabiera w celu przywłaszczenia lub przywłaszcza sobie dokument podróży, kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" lub takiego dokumentu używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 465. 1. Kto:

1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie posiadając do tego tytułu prawnego,
2) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje dokumentów uprawniających go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są wymagane,
3) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje środków finansowych albo dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania zgodnie z prawem takich środków, przeznaczonych na pokrycie kosztów:
   a) utrzymania w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) powrotu do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
   c) tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd,
4) uchyla się od obowiązku wymiany lub zwrotu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany",
5) nie zawiadamia o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany" w terminie 3 dni od dnia ich utraty,
6) nie wykonuje obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie wyznaczonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu,
7) nie wykonuje obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu,
8) opuszcza miejsce zamieszkania wyznaczone mu w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu,
9) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego i:
   a) przebywa poza strefą przygraniczną, w ramach której posiadacz zezwolenia jest uprawniony do przemieszczania się, albo
   b) nie opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w tym zezwoleniu
   - podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, 765 i 1247).

3. Wyrok nakazowy wydany w postępowaniu nakazowym jest natychmiast wykonalny.

DZIAŁ XIII

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 466. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2004 r. Nr 167, poz. 1758, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1a w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
   "3) posiadanie zezwolenia na pobyt:
      a) czasowy z wyłączeniem zezwolenia, o którym mowa w art. 176 i art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), lub
      b) stały, lub
      c) rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej";
2) w art. 8 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
   "2) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 5 lat od udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
   3) nabycie przez cudzoziemca będącego małżonkiem obywatela polskiego i zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 2 lata od udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej nieruchomości, które w wyniku nabycia stanowić będą wspólność ustawową małżonków;".

Art. 467. W ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2011 r. Nr 118, poz. 687 i Nr 144, poz. 853 oraz z 2012 r. poz. 951) w art. 10 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

"5a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, postępowanie ze zwłokami cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie dla cudzoziemców, w szczególności sposób powiadamiania osób, o których mowa w ust. 1, o zgonie cudzoziemca, podmioty wydające zgodę na pochowanie zwłok, tryb postępowania ze zwłokami, które nie zostaną odebrane, oraz sposób ponoszenia kosztów pochówku zleconego przez strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, kierując się koniecznością zachowania godności należnej zmarłemu i bezpieczeństwem sanitarnym.".

Art. 468. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26:
   a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt stały, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, ochrony uzupełniającej lub nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" albo zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony

uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy albo cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650) lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej - dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" albo zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.";

2) w art. 44a:

a) w ust. 2 pkt 19 otrzymuje brzmienie

"19) seria i numer karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej albo seria i numer dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany", data wydania karty pobytu lub dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany", data ważności oraz oznaczenie organu, który wydał kartę pobytu lub dokument "zgoda na pobyt tolerowany";",

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) seria i numer karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy, data jej wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał,".

Art. 469. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.) w art. 13 w ust. 1a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) utrzymaniem, prowadzeniem i rozwojem infrastruktury niezbędnej do gromadzenia i przetwarzania danych daktyloskopijnych, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650) i art. 119 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680);".

Art. 470. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Straż Graniczna jest jednolitą, umundurowaną i uzbrojoną formacją przeznaczoną do ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji.",

b) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) ochrona granicy państwowej na lądzie i morzu;",

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji poprzez:

a) kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium,

b) rozpoznawanie i analizowanie zagrożeń migracyjnych,

c) zwalczanie zagrożeń migracyjnych, w tym przestępczości związanej z nielegalną migracją,

d) realizowanie, w zakresie swojej właściwości, zadań określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650),

e) współdziałanie z organami i podmiotami właściwymi w sprawach udzielania cudzoziemcom zezwoleń na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium, w tym wykonywanie czynności na wniosek tych organów i podmiotów, na zasadach określonych odrębnymi przepisami;",

– w pkt 4:

– lit. d otrzymuje brzmienie:

"d) przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680),",

– po lit. i kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:

"j) przestępstw określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554, z późn. zm.);",

– pkt 5c uchyla się,

– pkt 5d otrzymuje brzmienie:

"5d) współdziałanie z innymi organami i służbami w zakresie rozpoznawania zagrożeń terroryzmem i przeciwdziałania tym zagrożeniom;",

– pkt 9 otrzymuje brzmienie:

"9) gromadzenie i przetwarzanie informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz udostępnianie ich właściwym organom państwowym;",

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Straż Graniczna w zakresie określonym w ust. 2 i 2a współdziała z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej oraz innych państw.";

2) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Komendant Główny Straży Granicznej jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.";

3) w art. 3a:

a) pkt 1-3 otrzymują brzmienie:

"1) kierowanie prowadzonymi przez Straż Graniczną działaniami w zakresie ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji;

2) analizowanie zagrożeń bezpieczeństwa granicy państwowej i zagrożeń migracyjnych;

3) nadawanie regulaminów organizacyjnych komendom oddziałów Straży Granicznej oraz komórkom organizacyjnym Komendy Głównej Straży Granicznej, a także nadawanie statutów ośrodkom szkolenia Straży Granicznej i ośrodkom Straży

Granicznej;",

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) sprawowanie nadzoru nad terenowymi organami Straży Granicznej oraz nad ośrodkami szkolenia Straży Granicznej i ośrodkami Straży Granicznej;",

c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) prowadzenie współpracy z organami i instytucjami Unii Europejskiej oraz organami i instytucjami innych państw właściwymi w sprawach określonych w art. 1 ust. 2 i 2a.";

4) w art. 6 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4. Komendant Główny Straży Granicznej może, w drodze zarządzenia, tworzyć i znosić ośrodki szkolenia Straży Granicznej i ośrodki Straży Granicznej oraz określać ich organizację i zakres działania.

5. Komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej i ośrodka Straży Granicznej oraz ich zastępców powołuje i odwołuje Komendant Główny Straży Granicznej. Komendanci ośrodka szkolenia Straży Granicznej oraz ośrodka Straży Granicznej są przełożonymi wszystkich podległych im funkcjonariuszy.";

5) w art. 8a:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Fundusz Wsparcia Straży Granicznej, zwany dalej "Funduszem" składa się z funduszu centralnego, funduszy oddziałów Straży Granicznej, ośrodków szkolenia Straży Granicznej i ośrodków Straży Granicznej.",

b) w ust. 4 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) komendantów ośrodków Straży Granicznej - są przychodami funduszy ośrodków Straży Granicznej.",

c) w ust. 6 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) komendanci ośrodków Straży Granicznej - w zakresie funduszy ośrodków Straży Granicznej.";

6) w art. 9 w ust. 7 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4) szczegółowy sposób wykonywania czynności zleconych w trybie ust. 1 przez właściwe organy państwowe;

5) sposób i tryb gromadzenia i przetwarzania informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji;";

7) w art. 9e w ust. 1:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) określonego w art. 464 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,",

b) po pkt 6b dodaje się pkt 6c w brzmieniu:

"6c) określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny,";

8) w art. 9f w ust. 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

"2b) określone w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny,";

9) w art. 10d ust. 20 otrzymuje brzmienie:

"20. W wyniku ustaleń dokonanych w toku kontroli organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce dokonanej kontroli podejmuje dalsze czynności określone w przepisach ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.";

10) w art. 11

a) w ust. 1:
- pkt 5b otrzymuje brzmienie:

"5b) doprowadzania:

a) osób, o których mowa w pkt 5, do właściwego organu Straży Granicznej, sądu lub prokuratury,

b) cudzoziemców, wobec których prowadzone są postępowania określone w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki organizacyjnej Policji, wojewody, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podmiotów leczniczych,

c) cudzoziemców:
- którym została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 329 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 463 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- którym została wydana decyzja o wydaleniu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 71 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, późn. zm.),
- podlegających przekazaniu, o którym mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony;",".

- po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

"7a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu w pomieszczeniach strzeżonych ośrodków, aresztów dla cudzoziemców lub w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych oraz w innych wykorzystywanych przez Straż Graniczną obiektach i obszarach - w celu zapewnienia bezpieczeństwa przebywającym w nich osobom;",

b) po ust. 2b dodaje się ust. 2c i 2d w brzmieniu:

"2c. Czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 7a, nie mogą być wykonywane w miejscach przeznaczonych dla celów sanitarno-higienicznych oraz w pokojach dla cudzoziemców.

2d. Zgromadzone zapisy obrazu, o których mowa w ust. 1 pkt 7a, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia, postępowania dyscyplinarnego lub mogących być wykorzystanymi w postępowaniu w ramach czynności wyjaśniających albo dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań przechowuje się przez okres 30 dni od dnia zarejestrowania, a następnie niszczy.",

c) po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

"5b. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania i niszczenia zapisów obrazu, o których mowa w ust. 1 pkt 7a, oraz udostępniania ich uprawnionym podmiotom, uwzględniając potrzebę właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem.";

11) w art. 35 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi kwalifikacjami funkcjonariusza Komendant Główny Straży Granicznej, z urzędu albo na wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, ośrodka szkolenia Straży Granicznej lub ośrodka Straży Granicznej, może skrócić okres służby przygotowawczej funkcjonariusza albo zwolnić go od odbywania tej służby.

4. W razie przerwy w wykonywaniu przez funkcjonariusza obowiązków służbowych trwającej dłużej niż 3 miesiące Komendant Główny Straży Granicznej może, z urzędu albo na wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej lub komendanta ośrodka Straży Granicznej, przedłużyć okres służby przygotowawczej funkcjonariusza.";

12) w art. 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Do mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe, przenoszenia na inne stanowisko oraz zwalniania z tego stanowiska właściwi są przełożeni: Komendant Główny Straży Granicznej, komendanci oddziałów Straży Granicznej, komendanci ośrodków szkolenia Straży Granicznej oraz komendanci ośrodków Straży Granicznej.";

13) w art. 39b w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) oddziale Straży Granicznej, ośrodku szkolenia Straży Granicznej albo ośrodku Straży Granicznej zarządza komendant tego oddziału, ośrodka szkolenia albo ośrodka.";

14) w art. 40a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Skierowanie, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie polecenia Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej albo komendanta ośrodka Straży Granicznej. W przypadku wydania polecenia w formie ustnej funkcjonariusz otrzymuje potwierdzenie wydania tego polecenia na piśmie nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego wydania.";

15) w art. 91a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Funkcjonariusze oraz pracownicy Straży Granicznej są obowiązani złożyć oświadczenie o swoim stanie majątkowym, w tym o majątku objętym małżeńską wspólnością majątkową, przy nawiązywaniu lub rozwiązywaniu stosunku służbowego lub stosunku pracy, corocznie oraz na żądanie Komendanta Głównego Straży Granicznej, właściwych komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendantów ośrodków szkolenia Straży Granicznej lub komendantów ośrodków Straży Granicznej.",

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Prawo wglądu do złożonych oświadczeń o stanie majątkowym mają: Komendant Główny Straży Granicznej, właściwi komendanci oddziałów Straży Granicznej, ośrodków szkolenia Straży Granicznej lub ośrodków Straży Granicznej oraz osoby przez nich pisemnie upoważnione w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia analizy oświadczeń.";

16) w art. 136b w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendantów ośrodków szkolenia Straży

Granicznej, komendantów ośrodków Straży Granicznej oraz kierowników komórek organizacyjnych Komendy Głównej;".

Art. 471. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r. poz. 1403 i 1623) w art. 1 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub".

Art. 472. W ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 767, z późn. zm.) w art. 1a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich, rozumie się przez to także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650).".

Art. 473. W ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 856, z późn. zm.) w art. 1a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) obywatele państwa członkowskiego Unii Europejskiej - obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.), cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, o którym mowa w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), oraz obywateli polskich, którzy uzyskali kwalifikacje w państwie członkowskim Unii Europejskiej;".

Art. 474. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) w art. 94a:

1) w ust. 2:
   a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
      "Na warunkach dotyczących obywateli polskich z nauki w publicznych szkołach dla dorosłych, publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych placówkach, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych kolegiach pracowników służb społecznych oraz z kształcenia ustawicznego w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych korzystają:",
   b) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
      "1) obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, a także

członkowie ich rodzin posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu;",

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) osoby, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;",

d) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

"7a) osoby, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, oraz członkowie ich rodzin;",

e) pkt 10 i 11 otrzymują brzmienie:

"10) osoby, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

11) osoby, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 159 ust. 1, art. 176 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);",

f) w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

"13) osoby, które posiadają kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy", wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";

2) w ust. 2a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) pkt 6, 7a, 8 i 12 - uważa się małżonka oraz małoletnie dzieci tych osób niepozostające w związku małżeńskim i będące na ich utrzymaniu, a w przypadku małoletnich osób, o których mowa w pkt 6 i 8, także ich wstępnego w linii prostej lub osobę pełnoletnią odpowiedzialną za małoletniego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.";

3) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Osoby niebędące obywatelami polskimi niewymienione w ust. 2 mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach dla dorosłych, publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych placówkach, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych kolegiach pracowników służb społecznych oraz z kształcenia ustawicznego w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych:

1) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;

2) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez organ prowadzący szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub placówkę, przez dyrektora szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub placówki;

3) na warunkach odpłatności.";

4) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Wysokość odpłatności za korzystanie z nauki w publicznych szkołach, placówkach, zakładach kształcenia nauczycieli, kolegiach pracowników służb społecznych oraz za kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, o której mowa w ust. 3 pkt 3, oraz sposób wnoszenia opłat ustala organ prowadzący, uwzględniając przewidywane koszty kształcenia lub koszty udzielanych świadczeń oraz możliwość całkowitego lub częściowego zwolnienia z tej odpłatności.";

5) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki i tryb przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, w tym szkół artystycznych, placówek, zakładów kształcenia nauczycieli oraz na kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, uwzględniając w szczególności rodzaje dokumentów potwierdzających poziom wykształcenia i stan zdrowia tych osób, a także sposób ich kwalifikowania do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr;
2) sposób organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia, o których mowa w ust. 4 i 4b-5, z uwzględnieniem wymiaru godzin zajęć i minimalnej liczby osób, dla których organizuje się naukę języka i kultury kraju pochodzenia;
3) wysokość stypendium dla osób, o których mowa w ust. 3 pkt 1, oraz przypadki, w których stypendium może być obniżone lub zawieszone, biorąc pod uwagę wysokość stypendium Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 90k.".

Art. 475. W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138 oraz z 2013 r. poz. 1421) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 pkt 2a otrzymuje brzmienie:
"2a) funkcjonariusze Straży Granicznej w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji, realizowanych na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym;";
2) ust. 2a otrzymuje brzmienie:
"2a. Do ulgi 100% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej, pospiesznej, przyspieszonej i ekspresowej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnieni funkcjonariusze Straży Granicznej w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji, realizowanych na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym.".

Art. 476. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
"3. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej, rozumie się przez to także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650).";
2) w art. 15 ust. 3e otrzymuje brzmienie:
"3e. Cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, któremu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej albo któremu w Rzeczypospolitej Polskiej nadano status uchodźcy, odbywa staż podyplomowy na zasadach

obowiązujących obywateli polskich.".

Art. 477. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) w art. 611t w § 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) państwa wykonania orzeczenia, do którego skazany będzie wydalony po odbyciu kary lub zwolnieniu z zakładu karnego na podstawie prawomocnej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,".

Art. 478. W ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108, poz. 685, z późn. zm.) w art. 6 w ust. 3:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały;";

2) pkt 5-7 otrzymują brzmienie:

"5) cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

6) cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);

7) cudzoziemców, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;".

Art. 479. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 i 1623) w art. 50 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być udostępniane sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, komornikom sądowym, organom egzekucyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.), Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, Komisji Nadzoru Finansowego oraz wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.";

2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

"9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, Komisji Nadzoru Finansowego oraz wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta - w zakresie niezbędnym do realizacji świadczeń rodzinnych.".

Art. 480. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) karcie pobytu - oznacza to dokument wydany cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej.";

2) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:
"Nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji i udzielanie zezwoleń na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkom najbliższej rodziny repatrianta";

3) w art. 15:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Małżonkowi wnioskodawcy, niebędącemu osobą polskiego pochodzenia, zamierzającemu osiedlić się wspólnie z wnioskodawcą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udziela się zezwolenia na pobyt stały.",
b) ust. 3-5 otrzymują brzmienie:
"3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały małżonka wnioskodawcy, o którym mowa w ust. 1, oraz małoletniego, o którym mowa w ust. 2, dołącza się do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.
4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej "Szefem Urzędu", udziela lub odmawia udzielenia zezwolenia na pobyt stały osobom, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz wydaje kartę pobytu.
5. Do udzielenia zezwolenia na pobyt stały stosuje się przepisy działu VI ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650).";

4) w art. 16 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
"4) przebywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;";

5) w art. 32 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
"2) udzielenia zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkom najbliższej rodziny repatrianta.";

6) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
"2. Szef Urzędu prowadzi centralny rejestr wniosków, decyzji i postanowień wydanych w sprawach udzielenia zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkom najbliższej rodziny repatrianta.";

7) art. 34 otrzymuje brzmienie:
"Art. 34. Do sposobu i trybu udostępniania danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w art. 33, stosuje się odpowiednio przepisy art. 452-458 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.".

Art. 481. W ustgawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2013 r. poz. 932) w art. 4a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich, rozumie się przez to obywateli państw członkowskich, o których mowa w ust. 1, a także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650).".

Art. 482. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925) w art. 2 w ust. 1 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

"b) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);".

Art. 483. W ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1017) w art. 8 w ust. 1 w pkt 1 w lit. a tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

"– innego państwa, jeżeli otrzymała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej albo na zasadzie wzajemności, o ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską nie stanowią inaczej,".

Art. 484. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:
   a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
      "1) areszt dla cudzoziemców - areszt dla cudzoziemców w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);",
   b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
      "4) cudzoziemiec - cudzoziemca w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;",
   c) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
      "7) karta pobytu - dokument wydany cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej;",
   d) pkt 10 otrzymuje brzmienie:
      "10) strzeżony ośrodek - strzeżony ośrodek w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;";
2) w art. 3 w ust. 1 uchyla się pkt 3;
3) w art. 9:
   a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
      "1) postępowanie o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie azylu wobec cudzoziemca jest w toku lub zakończyło się,",
   b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
      "3) cudzoziemcowi udzielono lub odmówiono udzielenia azylu,";
4) w art. 28 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
   "4. Wnioskodawca, który przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, areszcie śledczym lub zakładzie karnym, składa wniosek za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej obejmującego terytorialnym zasięgiem działania siedzibę strzeżonego ośrodka, aresztu dla cudzoziemców, aresztu śledczego lub zakładu karnego.";
5) w art. 33:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2 i 3,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Organ przyjmujący wniosek odnotowuje unieważnienie wizy krajowej w dokumentach podróży wnioskodawcy i osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje.",

c) w ust. 3 uchyla się pkt 2 i 3,

d) ust. 4-10 otrzymują brzmienie:

"4. Szef Urzędu może wstrzymać wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu do dnia doręczenia wnioskodawcy decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, jeżeli przemawia za tym słuszny interes strony, nie jest to sprzeczne z interesem społecznym i złożenie kolejnego wniosku nie nastąpiło w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu powinien zawierać uzasadnienie istnienia słusznego interesu wnioskodawcy we wstrzymaniu jej wykonania.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, należy złożyć za pośrednictwem organu przyjmującego, a w przypadku gdy decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana po złożeniu kolejnego wniosku o nadanie statusu uchodźcy - bezpośrednio do Szefa Urzędu.

7. Wydanie postanowienia w sprawie wstrzymania wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu powinno nastąpić w terminie 5 dni od dnia przekazania wniosku w tej sprawie przez organ przyjmujący lub od dnia otrzymania wniosku złożonego - bezpośrednio do Szefa Urzędu.

8. Strona niezadowolona z postanowienia Szefa Urzędu w sprawie wstrzymania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu może zwrócić się do tego organu o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 5 dni od dnia doręczenia postanowienia.

9. Szef Urzędu może zmienić lub uchylić postanowienie wstrzymujące wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w każdym czasie w razie zmiany okoliczności.

10. Postanowienie wstrzymujące wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wygasa z mocy prawa w dniu doręczenia cudzoziemcowi decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy wszczętej na kolejny wniosek, o którym mowa w ust. 4.";

6) w art. 34 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) złożył wniosek w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,";

7) w art. 37 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. Przepisu ust. 1 pkt 6 nie stosuje się, w przypadku gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, a Szef Urzędu nie wstrzymał wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

3. Wnioskodawca, który składa wniosek podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, jest obowiązany przekazać dokument podróży do depozytu Szefowi Urzędu w dniu, w którym zezwolenie na pobyt czasowy lub zezwolenie na pobyt stały utraci ważność lub zostanie cofnięte.";

8) w art. 38 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do

powrotu lub przekazania cudzoziemca na podstawie rozporządzenia (WE) nr 343/2003 odbiór dokumentu podróży następuje w placówce Straży Granicznej albo na granicy państwa, do którego następuje doprowadzenie lub przekazanie, albo w porcie lotniczym lub morskim tego państwa.";

9) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy lub udzielić mu ochrony uzupełniającej, zwraca się do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 lub 3.";

10) art. 48 otrzymuje brzmienie:

"Art. 48. W przypadku gdy wnioskodawcy lub osobie, w której imieniu wnioskodawca występuje, odmawia się nadania statusu uchodźcy, w decyzji orzeka się ponadto o udzieleniu ochrony uzupełniającej z przyczyn, o których mowa w art. 15, jeżeli nie sprzeciwiają się temu okoliczności określone w art. 20.";

11) po art. 48 dodaje się art. 48a w brzmieniu:

"Art. 48a. Organ, który wydał cudzoziemcowi decyzję o umorzeniu postępowania lub o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, informuje o tym organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.";

12) uchyla się art. 49;

13) w art. 67 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Małoletniego bez opieki, któremu odmówiono nadania statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej, pozostawia się w placówce opiekuńczo-wychowawczej do czasu przekazania go organom lub organizacjom kraju pochodzenia, do których zadań statutowych należą sprawy małoletnich.";

14) w art. 70 w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany",

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;";

15) w art. 72 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) przygotowania cudzoziemca do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem, po otrzymaniu decyzji o nadaniu statusu uchodźcy albo decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której udzielono ochrony uzupełniającej.";

16) w art. 74 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) terminu wykonania obowiązku opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wydaniu decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;";

17) w art. 75:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Pomoc w dobrowolnym powrocie można zapewnić cudzoziemcowi:

1) w stosunku do którego wszczęto postępowanie w sprawie nadania mu statusu

uchodźcy, które zakończyło się decyzją o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia mu ochrony uzupełniającej;

2) który po złożeniu wniosku o nadanie statusu uchodźcy zrezygnował z ubiegania się o ten status.",

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Pomoc w dobrowolnym powrocie można cudzoziemcowi zapewnić kolejny raz nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wykorzystaniem tej pomocy.",

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:

1) kosztów podróży cudzoziemca;
2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
3) kosztów wyżywienia w podróży;
4) kosztów opieki medycznej w podróży;
5) kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów.",

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, cudzoziemiec składa nie później niż przed upływem 30 dni liczonych od dnia, w którym decyzja o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie nadania mu statusu uchodźcy stała się ostateczna. Jeżeli termin do złożenia wniosku nie zostanie zachowany, Szef Urzędu pozostawia wniosek bez rozpoznania.";

18) w dziale II tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

"Zatrzymanie cudzoziemca oraz umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu dla cudzoziemców w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej";

19) art. 88 otrzymuje brzmienie:

"Art. 88. 1. Wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje, w przypadkach, o których mowa w art. 87, lub w przypadku gdy cudzoziemiec nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w art. 88a ust. 1, umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców.

2. Areszt dla cudzoziemców stosuje się w przypadkach, gdy istnieje ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

1) małoletniego bez opieki;
2) cudzoziemca, którego stan psychofizyczny może uzasadniać domniemanie, że był poddany przemocy albo że jest niepełnosprawny, z wyłączeniem przypadku, gdy zachowanie cudzoziemca zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub pracownikom ośrodka oraz jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia.";

20) po art. 88 dodaje się art. 88a i art. 88b w brzmieniu:

"Art. 88a. 1. Wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1, można nie umieszczać w strzeżonym ośrodku i wówczas zobowiązać do:

1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w postanowieniu,
2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
3) zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu

- do czasu, gdy decyzja w sprawie nadania statusu uchodźcy stanie się ostateczna.

2. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 1, wydaje organ Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, który wydał postanowienie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 1.

Art. 88b. 1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec nich aresztu dla cudzoziemców, na wniosek organu Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje. Sąd wydaje postanowienie po wysłuchaniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje.

2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88a ust. 1.

3. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 88a ust. 1. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.";

21) art. 89 otrzymuje brzmienie:

"Art. 89. 1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres od 30 do 60 dni.

2. Jeżeli cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy, sąd może wydać postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, jeżeli stwierdzi, że wniosek został złożony wyłącznie w celu opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, okres pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców przedłuża się o 90 dni, począwszy od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o nadanie statusu
uchodźcy.

4. Jeżeli decyzja kończąca postępowanie w sprawie o nadanie statusu uchodźcy i udzielenie ochrony uzupełniającej, na podstawie której nie nadano statusu uchodźcy i nie udzielono ochrony uzupełniającej, została doręczona wnioskodawcy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1-3, okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony na czas określony niezbędny do wydania decyzji ostatecznej w tej sprawie lub do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1-4, nie może przekroczyć 6 miesięcy.

6. Postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wydaje, na wniosek organu Straży Granicznej, sąd rejonowy, właściwy dla siedziby tego organu.";

22) w art. 89b ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 406 ust. 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców zwalnia się na podstawie decyzji Szefa Urzędu.

2. Szef Urzędu może wydać decyzję o zwolnieniu ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców, z urzędu lub na wniosek wnioskodawcy, jeżeli z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca i osoba, w której imieniu wnioskodawca występuje, z dużym prawdopodobieństwem spełniają warunki nadania statusu uchodźcy, określone w art. 13, lub udzielenia ochrony uzupełniającej, określone w art. 15, i ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz nie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 lub 3.";

23) art. 89c otrzymuje brzmienie:

"Art. 89c. Wnioskodawcy lub osobie, w której imieniu wnioskodawca występuje, zwolnionym ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców na podstawie decyzji, o której mowa w art. 89b ust. 1 i 2, albo nieumieszczonym w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców z przyczyn określonych w art. 400 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, Szef Urzędu może, w drodze decyzji, nakazać przebywanie w określonym miejscu pobytu lub określonej miejscowości, których bez jego zezwolenia nie mogą opuszczać, do dnia, w którym decyzja w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy stanie się ostateczna, oraz zobowiązać do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.";

24) uchyla się art. 89h;

25) w art. 89i:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Po upływie terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej wydaje się kolejną kartę pobytu, ważną odpowiednio przez okres, o którym mowa w ust. 1 lub 2.",

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej oraz kartę pobytu wydaje się po pobraniu danych biometrycznych cudzoziemca.";

26) w art. 89j uchyla się ust. 2;

27) w art. 89k uchyla się ust. 4;

28) art. 89l otrzymuje brzmienie:

"Art. 89l. 1. Cudzoziemiec, który zostaje pozbawiony statusu uchodźcy, jest obowiązany niezwłocznie zwrócić Szefowi Urzędu kartę pobytu i dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna.

2. Cudzoziemiec zobowiązany do powrotu jest obowiązany zwrócić kartę pobytu komendantowi placówki Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy.

3. Cudzoziemiec, który zostaje pozbawiony ochrony uzupełniającej, jest obowiązany

zwrócić Szefowi Urzędu kartę pobytu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna.";

29) w art. 90 uchyla się ust. 2;
30) w art. 91 uchyla się ust. 2 i 3;
31) w art. 93 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Do postępowania w sprawie udzielenia azylu stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 1, art. 24, art. 25, art. 35, art. 37 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz art. 45 ust. 1.";

32) w art. 94 uchyla się ust. 3;
33) uchyla się art. 95;
34) art. 96 otrzymuje brzmienie:

"Art. 96. Cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu, można wydać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu tylko po uprzednim pozbawieniu go azylu.";

35) w dziale III uchyla się rozdział 2;
36) w art. 119 w ust. 1:
    a) uchyla się pkt 2,
    b) uchyla się pkt 4,
    c) w pkt 6 uchyla się lit. c;
37) w art. 120:
    a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
        "2) w pkt 3, 5 i 7, prowadzi Szef Urzędu;",
    b) uchyla się pkt 3;
38) w art. 121 w ust. 1 uchyla się pkt 2 i 4;
39) po art. 121a dodaje się art. 121b w brzmieniu:

"Art. 121b. 1. Odciski linii papilarnych cudzoziemca, pobrane w celu wydania dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej lub karty pobytu, przechowuje się w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1, do dnia, w którym Szef Urzędu wpisze do rejestru potwierdzenie odbioru dokumentu lub karty pobytu.

2. W przypadku wydania cudzoziemcowi decyzji w sprawie odmowy:
1) nadania mu statusu uchodźcy,
2) udzielenia mu ochrony uzupełniającej,
3) wydania mu dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej lub karty pobytu,
4) wymiany dokumentów, o których mowa w pkt 3

- dane w postaci odcisków linii papilarnych przechowuje się w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1, do dnia, w którym zostaną w nim umieszczone informacje o prawomocnej decyzji w tej sprawie.";

40) w art. 123 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Dane przetwarzane w rejestrach, o których mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1 i 5, udostępnia się ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w zakresie niezbędnym do prowadzenia Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.";

41) w art. 126 w ust. 1 w pkt 4 skreśla się przecinek i uchyla się pkt 5 i 6;
42) użyte w art. 31 w ust. 2, w art. 70 w ust. 2 w pkt 5, w art. 89a i w art. 89b w ust. 3 i 4 w różnym przypadku wyrazy "areszt w celu wydalenia" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "areszt dla cudzoziemców";
43) użyte w art. 110 w ust. 2-4, w art. 117 w ust. 3, w art. 117b w ust. 4 i w art. 118 w ust. 3 w różnym przypadku wyrazy "zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "zezwolenie na pobyt czasowy".

Art. 485. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982) w art. 2:

1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) cudzoziemcom zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,";

2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) cudzoziemcom posiadającym kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy",".

Art. 486. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 i 1623) w art. 1 w ust. 2 w pkt 2:

1) lit. c otrzymuje brzmienie:

"c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,";

2) po lit. c dodaje się lit. d w brzmieniu:

"d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy", z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.".

Art. 487. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;";

2) art. 5a otrzymuje brzmienie:

"Art. 5a. Prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub na podstawie zezwolenia, o

którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.";

3) w art. 18 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;";

4) w art. 47 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

"3a. Cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, można udzielić schronienia na okres ważności zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub na okres ważności zezwolenia na pobyt czasowy.";

5) w art. 101 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, i cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.".

Art. 488. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 3:

– w pkt 2:

- - lit. e-h otrzymują brzmienie:

"e) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały,

f) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,

g) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127, art. 151 ust. 1 lub 2 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650),

h) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144, art. 159 ust. 1, art. 160, art. 161, art. 176, art. 186 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 lub art. 187 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,",

- - po lit. h dodaje się lit. ha w brzmieniu:

"ha) posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1 albo art. 126 ust. 1, albo wizę wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,",

- - lit. i otrzymuje brzmienie:

"i) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,",

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) cudzoziemców - członków rodzin obywateli polskich, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po złożeniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art.

206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej posiadali zezwolenie na pobyt czasowy;"

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) cudzoziemców zamierzających wykonywać pracę lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niewymienionych w pkt 2-4.",

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Na zasadach określonych w ustawie zasiłki i inne świadczenia z tytułu bezrobocia przysługują osobom, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 2 lit. a-g, i, j, l oraz pkt 3 i 4.",

c) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

"5. Na zasadach określonych w ustawie osobom, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. ha, przysługują zasiłki, o których mowa w rozdziale 15.

6. Na zasadach określonych w ustawie osoby, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. h oraz ha, mogą korzystać z usług rynku pracy z wyłączeniem prawa do świadczeń określonych w art. 41-42a.";

2) w art. 2 w ust. 1:

a) w pkt 2 wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"bezrobotnym - oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a-g, lit. i, j, l oraz osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha, która bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotna była zatrudniona nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 6 miesięcy, oraz osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3 i 4, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:",

b) w pkt 13 lit. e otrzymuje brzmienie:

"e) powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi nieposiadającemu zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pobyt i pracę, w przypadkach gdy jest ono wymagane, lub powierzenie wykonywania pracy na innych warunkach lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, z zastrzeżeniem art. 88f ust. 1a i 1b;",

c) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

"14) nielegalnym wykonywaniu pracy przez cudzoziemca - oznacza to wykonywanie pracy przez cudzoziemca, który nie jest uprawniony do wykonywania pracy w rozumieniu art. 87 ust. 1 lub nie jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na podstawie przepisów szczególnych lub którego podstawa pobytu nie uprawnia do wykonywania pracy, lub który wykonuje pracę na innych warunkach lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, z zastrzeżeniem art. 88f ust. 1a i 1b, lub który wykonuje pracę na innych warunkach lub na innym stanowisku

niż określone w zezwoleniu na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114, art. 126, art. 127 lub art. 142 ust. 3, z zastrzeżeniem art. 119 i art. 135 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub który wykonuje pracę bez umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej w wymaganej formie;";

3) w art. 9 w ust. 1 pkt 17 otrzymuje brzmienie:

"17) badanie i analizowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w związku z postępowaniem o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca lub postępowaniem o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 i art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;";

4) w art. 10 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

"5a. Wykaz zawodów i rodzajów pracy, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, stosuje się odpowiednio w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 i art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.";

5) w art. 33 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Starosta zawiadamia organ Straży Granicznej lub wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu osoby, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha, jako bezrobotnej.";

6) w art. 43 w ust. 1 po pkt 8 dodaje się przecinek i pkt 9 w brzmieniu:

"9) jest cudzoziemcem, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. h oraz ha, z zastrzeżeniem art. 1 ust. 6";

7) w art. 87:

a) w ust. 1:

– pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3) posiada zezwolenie na pobyt stały w Rzeczypospolitej Polskiej;

4) posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w Rzeczypospolitej Polskiej;",

– po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

"4a) posiada zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;",

– pkt 11a otrzymuje brzmienie:

"11a) posiada zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1, art. 126, art. 127 lub art. 142 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach - na warunkach określonych w tym zezwoleniu;",

– w pkt 12:

- - lit. a-c otrzymują brzmienie:

"a) na podstawie wizy, z wyjątkiem wizy wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1, 22 lub 23 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub

b) na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku był uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

c) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, z wyjątkiem zezwolenia udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub",

- - lit. f otrzymuje brzmienie:

"f) w ramach ruchu bezwizowego.",

b) w ust. 2 pkt 1-5 otrzymują brzmienie:

"1) posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144, art. 151 ust. 1 lub 2, art. 158 ust. 2 pkt 1 lub 2, art. 161 ust. 2, art. 176 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

2) będący małżonkiem obywatela polskiego lub cudzoziemca, o którym mowa w pkt 1 i ust. 1 pkt 1-6, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielone w związku z zawarciem związku małżeńskiego;

3) będący zstępnym, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 8 lit. b, obywatela polskiego lub cudzoziemca, o którym mowa w pkt 1 i 2 oraz ust. 1 pkt 1-6, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

4) posiadający zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielone na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

5) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku był zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na podstawie pkt 1-4;";

8) w art. 88 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) wykonuje pracę u pracodawcy zagranicznego i jest delegowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 30 dni w ciągu kolejnych 6 miesięcy w innym celu niż wskazany w pkt 2-4.";

9) w art. 88a po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Przedłużenie zezwolenia następuje na pisemny wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, złożony nie wcześniej niż w terminie 90 dni i nie później niż w terminie 30 dni przed upływem okresu ważności zezwolenia.";

10) w art. 88c:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi dołączył do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę informację starosty właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy, sporządzoną z uwzględnieniem pierwszeństwa dostępu do rynku pracy dla obywateli polskich oraz cudzoziemców, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-11.",

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. W przypadku gdy specyfika pracy wykonywanej przez cudzoziemca nie pozwala na wskazanie głównego miejsca jej wykonywania, informację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wydaje starosta właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi.",

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Informację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, starosta wydaje na wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w terminie:

1) nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia oferty pracy w powiatowym urzędzie pracy,

jeżeli z analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy nie wynika, że istnieje możliwość zorganizowania rekrutacji;

2) nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia oferty pracy w przypadku organizowania rekrutacji wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.",

d) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) zawód, w którym cudzoziemiec ma wykonywać pracę, lub rodzaj pracy, która ma być mu powierzona, znajduje się w wykazie, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1, określonym przez wojewodę właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy;",

e) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

"10. Jeżeli podmiotem powierzającym cudzoziemcowi wykonywanie pracy jest agencja pracy tymczasowej, a zezwolenie dotyczy pracy cudzoziemca w charakterze pracownika tymczasowego, stosuje się przesłanki określone w ust. 1-3.",

f) dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

"11. Przepisy ust. 1-3 stosuje się do podmiotów powierzających cudzoziemcowi wykonywanie pracy, które nie są pracodawcami w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 25.";

11) w art. 88f:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

"1a. Zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub przejęcie zakładu pracy lub jego części przez innego pracodawcę nie wymagają wydania nowego zezwolenia na pracę.

1b. Podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy może powierzyć mu na okresy łącznie nieprzekraczające 30 dni w roku kalendarzowym wykonywanie pracy o innym charakterze lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, jeżeli zostały spełnione pozostałe warunki określone w zezwoleniu na pracę oraz wymagania, o których mowa w art. 88d. W takim przypadku uzyskanie zezwolenia na pracę określającego nowe okoliczności nie jest wymagane.",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Na wniosek innego wojewody, naczelnika właściwego urzędu skarbowego, terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, konsula, organu Państwowej Inspekcji Pracy, Służby Celnej, Straży Granicznej lub Policji wojewoda przekazuje kopie wydanych decyzji w sprawie zezwoleń na pracę oraz informacji, o których mowa w art. 88i.";

12) w art. 88g po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

"1a. Jeżeli termin na złożenie wniosku o wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie, pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalną od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja o udzieleniu przedłużenia zezwolenia na pracę stanie się ostateczna.

1b. Do cudzoziemca, który złożył wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1, art. 126 ust. 1, art. 127 lub art. 142 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w celu kontynuowania pracy wykonywanej zgodnie z posiadanym przez siebie zezwoleniem na pracę lub zezwoleniem na pobyt czasowy stosuje się przepis ust. 1a.";

13) w art. 88h w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) uwzględnienia w umowie z cudzoziemcem warunków, o których mowa w art. 88c, zawartych w zezwoleniu na pracę;",

b) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4) przekazania cudzoziemcowi jednego egzemplarza zezwolenia na pracę, którego to zezwolenie dotyczy;

5) informowania cudzoziemca o działaniach podejmowanych w związku z postępowaniem o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pracę oraz decyzjach o wydaniu, odmowie wydania lub uchyleniu zezwolenia;",

c) uchyla się pkt 7;

14) art. 88i otrzymuje brzmienie:

"Art. 88i. Podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy w terminie 7 dni pisemnie powiadamia wojewodę, który wydał zezwolenie na pracę, o następujących okolicznościach:

1) cudzoziemiec rozpoczął pracę o innym charakterze lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, na warunkach, o których mowa w art. 88f ust. 1b;
2) nastąpiła zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub przejęcie zakładu pracy lub jego części przez innego pracodawcę;
3) nastąpiło przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę;
4) zmieniła się osoba reprezentująca pracodawcę, o której mowa w art. 88c ust. 6 pkt 3;
5) cudzoziemiec nie podjął pracy w okresie 3 miesięcy od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę;
6) cudzoziemiec przerwał pracę na okres przekraczający 3 miesiące;
7) cudzoziemiec zakończył pracę wcześniej niż 3 miesiące przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę.";

15) w art. 88j w ust. 1:

a) pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3) został prawomocnie ukarany za wykroczenie określone w art. 120 ust. 3-5;

4) w ciągu dwóch lat od uznania za winnego popełnienia czynu, o którym mowa w art. 120 ust. 1, został ponownie prawomocnie ukarany za podobne wykroczenie;",

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) jest osobą fizyczną karaną za czyn, o którym mowa w art. 189a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, lub karaną w innym państwie na podstawie przepisów Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, albo jest podmiotem zarządzanym lub kontrolowanym przez taką osobę;",

c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) nie dopełnia obowiązków wynikających z art. 88h ust. 4;";

16) art. 88k otrzymuje brzmienie:

"Art. 88k. 1. Wojewoda uchyla wydane zezwolenie, jeżeli:

1) uległy zmianie okoliczności lub dowody, odnoszące się do wydanej decyzji;
2) ustała przyczyna udzielenia zezwolenia na pracę;
3) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie dopełnił obowiązków, o których mowa w art. 88h ust. 4;
4) cudzoziemiec przestał spełniać wymagania, o których mowa w art. 88d;
5) zaistniały okoliczności, o których mowa w art. 88i pkt 5 lub 6;

6) otrzymał informację, że w stosunku do cudzoziemca obowiązuje wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 88f ust. 1a i 1b.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, gdy wojewoda otrzymał powiadomienie, o którym mowa w art. 88i pkt 4.

4. Przepisu ust. 1 pkt 5 nie stosuje się, gdy wojewoda otrzymał powiadomienie, o którym mowa w art. 88i pkt 5 lub 6, określające okoliczności wskazujące, że zezwolenie będzie wykorzystane zgodnie z jego przeznaczeniem oraz:

1) przyczynę niepodjęcia pracy lub
2) przyczynę przerwy w wykonywaniu pracy.";

17) po art. 88k dodaje się art. 88l i art. 88m w brzmieniu:

"Art. 88l. W przypadku uchylenia zezwolenia na pracę cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej wojewoda informuje o uchyleniu zezwolenia organ Straży Granicznej, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 88m. Zezwolenie na pracę wygasa z mocy prawa z dniem, w którym udzielono cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w związku z wykonywaniem pracy u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku.";

18) w art. 90:

a) w ust. 1:

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) wzory wniosków o wydanie lub przedłużenie zezwolenia na pracę, wzory oświadczeń podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy o spełnieniu wymagań określonych w ustawie oraz wzory zezwoleń i przedłużeń zezwoleń, które mogą zawierać dane osobowe cudzoziemca oraz podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy",

– część wspólna otrzymuje brzmienie:

"- mając na uwadze specyfikę sytuacji, o których mowa w art. 88, pierwszeństwo dostępu do rynku pracy dla obywateli polskich i cudzoziemców, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-11, oraz zapewnienie właściwej organizacji postępowania w sprawach wydawania i przedłużania zezwoleń na pracę.",

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których powierzenie cudzoziemcowi wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, uwzględniając przypadki określone w umowach i porozumieniach międzynarodowych oraz programach szkoleniowych lub doradczych realizowanych w ramach działań Unii Europejskiej lub innych międzynarodowych programach pomocowych, polską politykę zagraniczną, specyfikę wykonywanego zawodu, charakter pracy, okres pracy, wymogi dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, a także szczególny status, który był podstawą udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";

19) w art. 120 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Kto nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 88i, podlega karze grzywny nie niższej niż 100 zł.".

Art. 489. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.) w art. 13:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Osoby zagraniczne z państw członkowskich Unii Europejskiej, z państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz osoby zagraniczne z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach, jak obywatele polscy.";

2) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) posiadają w Rzeczypospolitej Polskiej:
   a) zezwolenie na pobyt stały,
   b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
   c) zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 144 lub art. 159 ust. 1, z wyłączeniem okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a-d, art. 186 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650),
   d) zezwolenie na pobyt czasowy udzielone przybywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywającemu na tym terytorium w celu połączenia z rodziną członkowi rodziny, w rozumieniu art. 159 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, osób, o których mowa w lit. a, b, e oraz f,
   e) status uchodźcy,
   f) ochronę uzupełniającą,
   g) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,
   h) zezwolenie na pobyt czasowy i pozostają w związku małżeńskim, zawartym z obywatelem polskim zamieszkałym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   i) zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania działalności gospodarczej, udzielone ze względu na kontynuowanie prowadzonej już działalności gospodarczej na podstawie wpisu do CEIDG,";

3) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

"2a. Obywatele innych państw niż wymienione w ust. 1, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej byli uprawnieni do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na podstawie ust. 2 pkt 1 lit. c, d i h, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach, jak obywatele polscy.";

4) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4. Członek rodziny, w rozumieniu art. 159 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, osób zagranicznych, do których odnoszą się umowy międzynarodowe, o których mowa w ust. 3, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak te osoby zagraniczne.

5. Członek rodziny, w rozumieniu art. 159 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o

cudzoziemcach, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z przybywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywaniem na tym terytorium w celu połączenia z rodziną, może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w takim samym zakresie jak cudzoziemcy, którzy posiadają zezwolenie na pobyt czasowy i wykonują działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej dokonanego na zasadzie wzajemności.".

Art. 490. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:
   a) w ust. 1:
      – pkt 2 otrzymuje brzmienie:
         "2) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, które przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy w celu wykonywania pracy, zezwolenia na pobyt czasowy z wyłączeniem zezwolenia udzielonego na podstawie art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany,",
      – po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
         "2a) osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,",
   b) w ust. 2:
      – pkt 2 otrzymuje brzmienie:
         "2) członkowie zakonów oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów i ich odpowiednicy, którzy nie posiadają obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i nie są osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, a przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany,",
      – po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
         "2a) osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,";
2) w art. 12 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
   "5) art. 415 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;".

Art. 491. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) w art. 43:

1) w ust. 2:
   a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
      "1) cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały;",

b) pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

"5) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

6) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);";

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Cudzoziemcy, którzy posiadają kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy" lub wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą podejmować i odbywać studia wyższe, studia doktoranckie oraz kształcenie w innych formach, a także uczestniczyć w badaniach naukowych i pracach rozwojowych na zasadach odpłatności. Osobom tym nie przysługuje prawo do stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych i zapomóg.".

Art. 492. W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.) w art. 21 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) kopię zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej - w przypadku gdy wnioskodawca będący cudzoziemcem, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), zamierza prowadzić działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo".

Art. 493. W ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) wiza - wizę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);";

2) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

"Art. 2a. 1. Do osób, o których mowa w art. 1, stosuje się przepisy art. 49-56, przepisy wydane na podstawie art. 57 ust. 1, art. 336 ust. 3, art. 337 ust. 1, art. 338, przepisy wydane na podstawie art. 339 ust. 1, art. 340-347, art. 394-427, art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a i k oraz pkt 3-5, art. 429 ust. 1 pkt 2, 7, 8 i 12 oraz ust. 2, art. 430 ust. 1, 2 pkt 5 i 7 oraz ust. 6 i 7, art. 432, art. 439-441, art. 444-447, art. 449-456 oraz przepisy wydane na podstawie art. 457 ust. 1 i art. 458 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

2. Do osób, o których mowa w art. 1 pkt 4, stosuje się ponadto przepisy:

1) art. 3 pkt 20-22, art. 58, art. 59, art. 60 ust. 1 pkt 17, art. 66 ust. 1-3, art. 67-71, art. 73, art. 74, art. 77 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. a i e oraz ust. 7 i 8, art. 78, art. 79, przepisy wydane na podstawie art. 80 ust. 1, art. 96, przepisy wydane na podstawie art. 97 ust. 1, art. 360-379, art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c, art. 429 ust. 1 pkt 1, art. 443 ust. 1 pkt 5 oraz art. 448 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

2) art. 34 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.) w zakresie unieważnienia lub cofnięcia

wizy krajowej.";

3) w art. 10 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, prowadzonego na podstawie art. 434 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, zwanego dalej "wykazem", lub";

4) w art. 11 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu lub";

5) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Bez konieczności zachowania warunków pobytu określonych w niniejszym rozdziale na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może przebywać:

1) obywatel UE i członek rodziny niebędący obywatelem UE - przez okres do 3 miesięcy;
2) obywatel UE, który wjechał na to terytorium w celu poszukiwania pracy - przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, chyba że po upływie tego okresu wykaże, że aktywnie kontynuuje poszukiwanie pracy i ma rzeczywiste szanse na zatrudnienie.";

6) w art. 16 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2) posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej, oraz:
   a) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym,
   b) jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) albo
   c) posiada prywatne ubezpieczenie zdrowotne, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z potrzebą pomocy medycznej lub leczeniem szpitalnym, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku;

3) studiuje lub odbywa szkolenie zawodowe w Rzeczypospolitej Polskiej oraz:
   a) posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej,
   b) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym,
   c) jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych albo
   d) posiada prywatne ubezpieczenie zdrowotne, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z potrzebą pomocy medycznej lub leczeniem szpitalnym, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku;";

7)w art. 20 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy obywatela UE posiadającego prawo pobytu w okolicznościach, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2.";

8) w art. 31:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do:

1) obywatela UE będącego członkiem rodziny, obywatela UE lub obywatela Rzeczypospolitej Polskiej innym niż ten, o którym mowa w art. 2 pkt 4, który dołącza do niego lub przebywa z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z powodu:

a) zależności finansowej od niego lub pozostawania z nim w gospodarstwie domowym, w kraju, z którego przybył obywatel UE ubiegający się o zarejestrowanie pobytu, lub

b) poważnych względów zdrowotnych wymagających osobistej opieki, sprawowanej przez obywatela UE lub obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel, dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) obywatela UE prowadzącego życie rodzinne w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), z obywatelem UE lub obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel, dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.",

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2, organ, który prowadzi postępowanie w sprawie o zarejestrowanie pobytu obywatela UE, ustala w szczególności, czy więzi tego obywatela z obywatelem UE lub obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel, dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są rzeczywiste i stałe.";

9) w art. 73 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2-4 w brzmieniu:

"2. Decyzję o wydaleniu organy mogą przekazywać między sobą za pośrednictwem urządzeń umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym lub za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej i doręczać tę decyzję obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

3. Wojewoda odnotowuje wydanie decyzji o wydaleniu w dokumencie podróży obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz niezwłocznie informuje o tym organ, który wystąpił z wnioskiem o jej wydanie.

4. W przypadku doręczenia decyzji o wydaleniu w formie, o której mowa w ust. 2, organ Straży Granicznej, który wykonuje tę decyzję, odnotowuje fakt jej wydania w dokumencie podróży cudzoziemca.";

10) po art. 73 dodaje się art. 73a i art. 73b w brzmieniu:

"Art. 73a. 1. Organ, który wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, lub komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję w tej sprawie na wniosek Ministra Obrony Narodowej lub z urzędu, pobiera od obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE odciski linii papilarnych oraz sporządza jego fotografię.

2. Odciski linii papilarnych pobiera się za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

3. Organ, który pobrał odciski linii papilarnych, przekazuje Komendantowi Głównemu Policji ich obraz, dane osobowe obywatela UE lub członka rodziny

niebędącego obywatelem UE oraz informacje, o których mowa w art. 430 ust. 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Art. 73b. 1. Decyzję o wydaleniu małoletniego obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do kraju jego pochodzenia lub do innego państwa wykonuje się, gdy cudzoziemiec ten ma w państwie, do którego zostaje wydalony, zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi przez Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z 2000 r. Nr 2, poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677).

2. Małoletniego obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE można wydalić tylko pod opieką przedstawiciela ustawowego, chyba że decyzja o wydaleniu jest wykonywana w taki sposób, że małoletniego przekazuje się przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego następuje wydalenie.";

11) art. 74 otrzymuje brzmienie:

"Art. 74. 1. Przymusowe wykonanie decyzji o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na doprowadzeniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

2. Doprowadzenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE:

1) do granicy - wykonuje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE;
2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony - wykonuje Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE przekracza granicę.

3. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, datę opuszczenia przez obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu, informuje organ gminy właściwy ze względu na miejsce zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE o opuszczeniu przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonaniem decyzji o wydaleniu.";

12) po art. 74 dodaje się art. 74a i art. 74b w brzmieniu:

"Art. 74a. 1. Organ Straży Granicznej właściwy do przymusowego wykonania decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa, w drodze decyzji, wysokość kosztów związanych z wydaniem i przymusowym wykonaniem decyzji o wydaleniu, podmioty obowiązane do pokrycia tych kosztów oraz termin i sposób ich uiszczenia.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 74b. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) treść wniosku o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania, a w szczególności konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania decyzji o wydaleniu;
2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o wydaleniu, uwzględniając zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, że decyzja ta została wydana.".

Art. 494. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
   "3) kopię zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej - w przypadku gdy wnioskodawca będący cudzoziemcem, w rozumieniu przepisów o cudzoziemcach, zamierza wykonywać działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, albo";
2) w art. 20 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
   "4) kopię zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej - jeżeli wnioskodawca będący cudzoziemcem, w rozumieniu przepisów o cudzoziemcach, zamierza wykonywać działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, albo".

Art. 495. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1282, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 lit. k otrzymuje brzmienie:
   "k) nadania statusu uchodźcy, udzielenia azylu, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, oraz w sprawach ochrony czasowej,";
2) w załączniku do ustawy:
   a) w części II w ust. 21 w kolumnie 4 dodaje się pkt 15 w brzmieniu:
      "15)zaświadczenie potwierdzające, iż w stosunku do cudzoziemca istnieje domniemanie, że jest on ofiarą handlu ludźmi",
   b) w części III:
      – ust. 2 otrzymuje brzmienie:

	2. Zezwolenie na pobyt czasowy, z wyłączeniem zezwolenia udzielonego na podstawie art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650)	340 zł	1) zezwolenie, o którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach 2) zezwolenie udzielane cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej

      – ust. 2a w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:
         "2a. Zezwolenie, o którym mowa w art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013

r. o cudzoziemcach, wydane na podstawie:
1) pkt 1 i 3
2) pkt 2",

– po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

	2b. Zezwolenie, o którym mowa w art. 114 ust. 1 i art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach	440 zł	

– ust. 3 w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:
"3. Zezwolenie na pobyt stały",

– ust. 4 w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:
"4. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej",

– w ust. 44 w kolumnie 4 uchyla się pkt 14.

Art. 496. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. Nr 165, poz. 1170, z późn. zm.) w art. 3 w ust. 1:

1) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
"4) cudzoziemca, o którym mowa w art. 443 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650), przysługuje Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców;";
2) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
"7) przedmiotów podlegających zatrzymaniu albo zatrzymaniu w celu wykorzystania jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym przysługuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrowi spraw zagranicznych, Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Żandarmerii Wojskowej, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Służbie Celnej, wojewodom, Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organom kontroli skarbowej, dyrektorowi urzędu morskiego, sądowi, prokuraturze lub urzędom skarbowym wyznaczonym w trybie przewidzianym w art. 3a.".

Art. 497. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
"4. Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego albo zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";
2) w art. 17 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
"5. Karta Polaka traci ważność z chwilą nabycia obywatelstwa polskiego albo uzyskania zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";
3) w art. 19 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
"4) wnioskodawca nabył obywatelstwo polskie albo uzyskał zezwolenie na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;".

Art. 498. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do

alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 i 1548) w art. 1a w ust. 1 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

"c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650),".

Art. 499. W ustawie z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich, rozumie się przez to także:

1) członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.);
2) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);
3) obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców będących beneficjentami ochrony międzynarodowej, posiadających status uchodźcy lub osoby kwalifikującej się do otrzymania ochrony uzupełniającej w rozumieniu odrębnych przepisów:
4) obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji w rozumieniu odrębnych przepisów;
5) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celach innych niż wykonywanie pracy zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub prawem krajowym i mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającym jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub prawem krajowym w rozumieniu odrębnych przepisów;
6) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 151 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.".

Art. 500. W ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30:
   a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Za obywatela polskiego uznaje się:

1) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 3 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który

posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;

2) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który:
   a) pozostaje co najmniej od 3 lat w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim lub
   b) nie posiada żadnego obywatelstwa;
3) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z posiadaniem statusu uchodźcy nadanego w Rzeczypospolitej Polskiej;
4) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
5) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego co najmniej jednemu z rodziców zostało przywrócone obywatelstwo polskie, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
6) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który spełnia łącznie następujące warunki:
   a) posiada zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawo stałego pobytu,
   b) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
7) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z polskim pochodzeniem.",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do ustalenia, czy cudzoziemiec przebywa nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepis art. 195 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650).";

2) w art. 62:
   a) uchyla się ust. 3 i 4,
   b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

"6. Do sposobu i trybu udostępniania danych zawartych w centralnym rejestrze stosuje się odpowiednio przepisy art. 452-458 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.".

Art. 501. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. Nr 217, poz. 1427, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 1 w pkt 3:
   a) lit. c otrzymuje brzmienie:

"c) udzieleniem zezwolenia na pobyt stały,",

b) w lit. i średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:
"j) uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych;";

2) w art. 43:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Cudzoziemiec dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, ochrony uzupełniającej, albo nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" albo zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.",
b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
"3. Cudzoziemiec dokonujący zameldowania się na pobyt czasowy przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy albo cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650) lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej - dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" albo zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.".

Art. 502. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 139, poz. 814, z późn. zm.) w art. 11:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
"1) obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo członek rodziny takiej osoby posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu;";

2) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
"3) osoba, której udzielono zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:":

3) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
"6a) osoba, której udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, albo członek rodziny takiej osoby;";

4) pkt 9 i 10 otrzymują brzmienie:
"9) osoba, której na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
10) osoba, której na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 159 ust. 1, art. 176 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U.

poz. 1650);";

5) po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

"11a) osoba, która posiada kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy", wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;".

Art. 503. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.) w art. 5 w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
   a) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
   b) uzyskania w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;

4) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
   a) zezwolenia na pobyt stały,
   b) zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650).".

Art. 504. W ustawie z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1038 oraz z 2013 r. poz. 779 i 1247) w art. 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

"9) obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej - należy przez to rozumieć obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej, członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);".

Art. 505. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej - należy przez to rozumieć obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej, członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650);";

2) w art. 35 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) posiada zezwolenie na pobyt stały;";

3) w art. 42 w ust. 1 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4) utraty obywatelstwa polskiego, obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo cofnięcia zezwolenia na pobyt stały;

5) cofnięcia statusu rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;".

Art. 506. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 230, poz. 1371) w art. 6 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;".

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 507. Z dniem wejścia w życie ustawy udzielone na podstawie dotychczasowych przepisów zezwolenia:

1) na zamieszkanie na czas oznaczony - stają się zezwoleniami na pobyt czasowy i zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane;

2) na osiedlenie - stają się zezwoleniami na pobyt stały.

Art. 508. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy wydane na podstawie dotychczasowych przepisów decyzje:

1) o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97:

a) ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych,

b) ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 351 pkt 2 lub 3;

2) o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu, z wyłączeniem decyzji o wydaleniu wydanych na podstawie ustawy zmienianej w art. 493 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, o których mowa w art. 141 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

3. Decyzję w sprawie cofnięcia:

1) zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2,

2) zgody na pobyt tolerowany, która na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b stała się zgodą na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 351 pkt 2 lub 3

- wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził wystąpienie okoliczności uzasadniających cofnięcie zgody.

4. Karty pobytu wydane cudzoziemcom, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

5. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na

podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2, po upływie okresu ważności posiadanej przez niego karty pobytu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje kolejną kartę pobytu, od której wydania nie pobiera się opłaty.

6. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b, po upływie okresu ważności posiadanej przez niego karty pobytu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje dokument "zgoda na pobyt tolerowany".

Art. 509. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy uzależniają udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od okresu jego pobytu na tym terytorium na podstawie:

1) zezwolenia na pobyt czasowy - do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
2) zezwolenia na pobyt czasowy wydanego w określonym celu - do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wydanego ze względu na ten sam cel;
3) zgody na pobyt ze względów humanitarnych - do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydanej ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, lub zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 141 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy;
4) ochrony uzupełniającej - do tego okresu zalicza się okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydanej ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy.

Art. 510. Zaproszenia wpisane do ewidencji zaproszeń na podstawie dotychczasowych przepisów, zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz wizy i dokumenty wydane cudzoziemcom na podstawie przepisów rozdziału 6 ustawy, o której mowa w art. 521, zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

Art. 511. Do czasu wyczerpania zapasów, nie dłużej niż przez 1 rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, blankiety dotychczasowych zaproszeń i dokumentów dla cudzoziemców wydaje się według wzorów określonych w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 20, art. 24k, art. 48f, art. 48g i art. 84 ustawy, o której mowa w art. 521.

Art. 512. Do terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemców oraz do korzystania przez nich z pomocy w dobrowolnym powrocie, w przypadkach gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy została im wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej lub o odmowie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 513. 1. Do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie:

1) ustaw zmienianych w niniejszej ustawie,
2) ustawy, o której mowa w art. 521,
3) ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 191, poz. 1133 i Nr 291, poz. 1707)

- stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwolenia na osiedlenie się, których udzielenie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3, w dniu ich udzielenia staną się odpowiednio zezwoleniami na pobyt czasowy i zezwoleniami na pobyt stały.

3. Decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, których wydanie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w dniu, w którym staną się ostateczne, staną się decyzjami o udzieleniu:

1) zgody na pobyt ze względów humanitarnych - w przypadku decyzji wydanych ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy;
2) zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 351 pkt 2 lub 3 - w przypadku decyzji wydanych ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy.

4. Decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu, których wydanie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, z wyłączeniem postępowań administracyjnych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 493, w dniu, w którym staną się ostateczne, staną się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:

1) decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 3 pkt 1 - kartę pobytu wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
2) decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 3 pkt 2 - dokument "zgoda na pobyt tolerowany" wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

6. Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, o której mowa w ust. 3 pkt 1, lub w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany, o której mowa ust. 3 pkt 2, wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził wystąpienie okoliczności uzasadniających cofnięcie zgody.

Art. 514. 1. W decyzji o odmowie lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, której wydanie zakończy postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną, nie orzeka się o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W decyzji o:

1) cofnięciu zezwolenia na:
   a) osiedlenie się,
   b) pobyt rezydenta długoterminowego UE,
2) odmowie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej i udzielenia zgody na pobyt tolerowany,
3) pozbawieniu cudzoziemca azylu,
4) cofnięciu zgody na pobyt tolerowany

- kończącej postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną nie orzeka się o wydaleniu.

3. Organy prowadzące postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, poinformują organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zakończeniu postępowań, gdy decyzje w tych sprawach staną się ostateczne.

Art. 515. 1. Postępowania w sprawie wymiany karty pobytu wydanej cudzoziemcowi w związku z udzieleniem mu zgody na pobyt tolerowany ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się z tym dniem postępowaniami w sprawie wydania lub wymiany dokumentu "zgoda na pobyt tolerowany".

2. Wojewoda i Szef Urzędu przekazują w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy akta spraw, o których mowa w ust. 1, komendantowi oddziału Straży Granicznej lub komendantowi placówki Straży Granicznej właściwemu ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 516. Cudzoziemcom, którzy ukończyli 6. rok życia i:
1) którym udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony albo zezwolenia na osiedlenie, które stały się na podstawie art. 507 i art. 513 ust. 2 odpowiednio zezwoleniem na pobyt czasowy albo zezwoleniem na pobyt stały, albo
2) którym udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie ustawy, albo
3) którzy przed dniem wejścia w życie ustawy złożyli wniosek o wymianę karty pobytu, albo
4) którym wydano decyzję o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się na podstawie art. 508 ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2 decyzją o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych

- kartę pobytu wydaje się po pobraniu odcisków linii papilarnych, chyba że ich pobranie jest fizycznie niemożliwe.

Art. 517. 1. Wpisy danych cudzoziemców zgromadzone w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy stają się wpisami do wykazu prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy i przechowuje się je przez okres, na który zostały umieszczone w tym wykazie.

2. Do zakazów ponownego wjazdu orzeczonych w decyzjach wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów stosuje się przepisy działu X rozdziału 2 dotyczące umieszczania i przechowywania danych cudzoziemca, wobec którego została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i strefy Schengen.

Art. 518. Dane zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów w krajowym

zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców o nazwie "System Pobyt" z dniem wejścia w życie ustawy przekazuje się do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 519. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców powołany na podstawie ustawy uchylonej w art. 521 jest Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 520. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

1) art. 11c ust. 8, art. 15 ust. 4, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 7, art. 23 ust. 5, art. 24j ust. 2, art. 24k, art. 48f, art. 48g ust. 1, art. 53b ust. 6, art. 63 ust. 1 i 2, art. 63o, art. 71d, art. 83 ust. 4, art. 84 ust. 1, art. 84a ust. 3, art. 100 ust. 1 i 2, art. 100a ust. 6, art. 101 ust. 7, art. 109 ust. 2 i 3, art. 118 ust. 2, art. 123 ust. 1 i art. 142 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 521, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 12 ust. 1 i 3, art. 21 ust. 3, art. 26 ust. 1, art. 33 ust. 5, art. 36 ust. 1, art. 46, art. 47 ust. 2, art. 57 ust. 1, art. 63, art. 80 ust. 1, art. 89 ust. 1, art. 97 ust. 1, art. 107 ust. 1, art. 139, art. 146, art. 150 ust. 1, art. 157 ust. 1, art. 204 ust. 1, art. 222 ust. 1, art. 239 ust. 1, art. 285 ust. 1, art. 287 ust. 1, art. 312, art. 339 ust. 1, art. 365 ust. 4, art. 394 ust. 6, art. 409 i art. 427 ust. 1 niniejszej ustawy,
2) art. 10 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 467 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 467 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
3) art. 94a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 474 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 474 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
4) art. 90 ust. 1 i 4 ustawy zmienianej w art. 488 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 90 ust. 1 i 4 ustawy zmienianej w art. 488 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą

- nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 521. Traci moc ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573, z późn. zm.).

Art. 522. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2014 r., z wyjątkiem art. 470 pkt 3 lit. a w zakresie art. 3a pkt 3, art. 470 pkt 3 lit. b oraz art. 470 pkt 4, 5 i 11-16, które wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.